hymy LEHTI 4

kesän uimapukuja ss. 76-79

INGVAR S. MELIN, leipoiko Lenita teistä KANSANEDUSTAJAN?

— Eihän toki. Suurinpiirtein näin tapahtui eduskunnan neljänneksi nuorimman kansanedustajan ja haastattelijan keskustelunavaus Eduskunnan kahvilan takahuoneessa eräänä aurinkoisena lauantaipäivänä. Lauantai ei ole vapaapäivä kauppat.lis. Ingvar Selimson Melinillä eikä hänen kauniilla vaimollaan Lenita Airisto-Melinillä, mutta se on ainoa viikonpäivä, jolloin heillä on enemmälti aikaa toisilleen. Haastatteluhetkellä Le-Lenita rouva oli tosin opastamassa amerikkalaista tekstiiliostajaa. Kansanedustaja Melin toimii lehtorina Ruotsalaisessa kauppakorkeakoulussa ja rouva Melin on valokuvamallin ja mannekiinin töiden lisäksi tarmokkaasti mukana erilaisissa pr- ja show-jutuissa, joten olosuhteiden pakosta jää kauniille Kulosaaren ren kodille varsin vähän aikaa.

Teksti: Hannu Rahkonen

Kuvat: Juhani Kaarenmaa

Kansanedustaja ja rouva Ingvar S. Melin ovat molemmat varsin monitoimista ja kiireistä väkeä. Tässä on meneillään pikaneuvottelu Ruotsalaisen Kauppakorkeakoulun edustalla — koulu on molemmille varsin tutta paikka. Mitä neuvottelu koskee, sitä on vaikea arvata, mahdollisesti se koskee autoa, jonka kuljettaja vaihtui kuvauksen jälkeen Lenitasta Ingvariksi.

— Vaikka sanonkin ettei vaimoni leiponut minusta kansanedustajaa, en suinkaan väitä, ettei taustatekijöillä ja ympäristöllä olisi varsin suurta merkitystä. Käsitykseni mukaan kansalaiset valitsevat edustajansa hänen ajamiensa tavoitteiden ja tekojensa mukaan harkinnan ja arvioinnin perusteella.

— Vaimoni ei kuulu mihinkään puolueeseen eikä hän esiintynyt esimerkiksi vaalimainoksissa. Olemme samaa mieltä siitä, että hänen oma ammattinsa ja uransa ei saa olla minkäänlaisissa tekemisissä politiikan kanssa. Lenita on tietenkin jossain määrin kiinnostunut poliittisesta toiminnastani, mutta ei liian paljon — hän ei pyri antamaan ns. hyviä neuvoja.

Kansanedustaja Melin on mukava mies, huumorintaju on tallella.

Ingvar S. Melin vaikuttaa varsin määrätietoiselta nuorelta poliitikolta, mutta hän ei tyrkytä omia ajatuksiaan eikä mielipiteitään. Vaatimattomuuden vaikutelman sain soittaessani hänelle eduskuntaan, hän nimittäin totesi, että tuskinpa hän ketään kiinnostaa, kun on niin nuorikin näissä hommissa. Hänellä on kuitenkin tarkoin selvillä se mihin hän pyrkii, ja nuorekkaan rutinoitumaton ote estää häntä koteloitumasta. Pahimpana kansanedustajan kohtalona hän pitää sitä, että uudet rakentavat ajatukset tyrehtyvät ja edustajatoimi otetaan ilman mainittavaa innostusta rutiinin kannalta (Hymylehti n:o 5/66).

Oletteko pysynyt vaaliohjelmassanne?

Siinä olen pyrkinyt kaikin tavoin pysymään ja vaaliohjelmaani ajamaan. Olen sanonut, että tulen eduskunnassa vastustamaan yksipuolisen poliittisen vallan keskittymispyrkimyksiä ja eduskunnan ulkopuolelta harjoitettavaa parlamentaariselle kansanvallalle vierasta painostusta. Näistä on viime vuosina ollut hyvin selviä todisteita ja niitä pitäisin kaikkein pahimpina »mätäpaiseina» nykyisessä politiikassamme. Miten on muuten selitettävissä, että sosialidemokraatit — suurin puolue — eivät aja itsenäistä linjaa esimerkiksi presidentin vaaleissa? Vastustan jyrkästi puolueiden tukimäärärahoja nykytilanteessa, jolloin on lukuisia muita tarpeita, kuten sairaanhoito, johon valtion varoja tarvittaisiin. Perheiden ja aviopuolisoiden verotus olisi ensitilassa uudistettava ja lievennettävä.

Vilkaistaan nyt sitten tässä välissä mikä tämä Ingvar S. on miehiään. Hänen ansioluettelonsa on varsin pitkä, mutta poimikaamme joitain tietoja kirjasta, jossa esitellään kaikki kansanedustajat: Melin, Ingvar Selimson, s. 29.6.1932 Pietarsaaren mlk:ssa. Vanhemmat lääninrovasti Selim Melin ja Ruth Åkerblom. Puoliso dipl.ekon. Lenita Airisto, 1961. Fil.kand. 1953, kauppat.kand. 1958, kauppat.lis. 1963. Ruotsalaisen kauppakorkeakoulun assistentti 1956–59, opettaja 1960–65, lehtori 1965–, eduskunnan yksityistulkki 1957–61. Ruots. kansankäräjien jäsen 1964–, Helsingin kaupunginvaltuustossa 1965–, kansanedustaja 1966–, sosiaalivaliokunnan jäsen. Opintomatkoja Englantiin, Saksan liittotasavaltaan, Yhdysvaltoihin, Ranskaan ja Puolaan. Harrasteet urheilu ja kansainvälinen kanssakäyminen, erikoisharrastus politiikassa talouspolitiikka ja sosiaalipolitiikka.

Siinähän sitä olikin.

— Politiikka sinänsä on minua kiinnostanut hyvin kauan aikaa, mutta aktiivisesti olen siihen osallistunut syksystä 1961 lähtien. Noottikriisin jälkeisessä hämmennystilassa oli vaikea löytää halukkaita kansanedustajaehdokkaita ja ehkä sen vuoksi tuli ryhdyttyä ehdokkaaksi. Minusta tuntuu, että juuri tuo noottikriisi herätti minut poliittisesti. Huomasin silloin millaista häikäilemätöntä kulissien takaista peliä kriisin varjossa pelattiin.

Ingvar Melin on papin poika ja jo varsin nuorena hän maaseudun papin poikana sai tuta sosiaalisten ja yhteiskunnallisten kysymysten tärkeyden. Suvussa on yksi kansanedustaja ollut aikaisemminkin, nimittäin Ingvar Melinin äidin isä, kansakoulun opettaja, myöhemmin filosofian tohtori Kristian Åkerblom. Hän toimi kansanedustajana viisitoista vuotta.

Ingvar Melinillä on varastossaan kovia sanoja. Hän myös käyttää niitä. Hän sanoo, että onneksi meilläkin on ohi se aika, jolloin eduskuntaan saattoi tulla valituksi pelkkänä politiikan harrastelijana. On oikeutettua vaatia, että poliittiset päätökset tehdään riittävän perusteellisten selvitysten pohjalta. Asiantuntijaelintemme mahdollisuudet laatia perusteellisia selvityksiä esim. ratkaisuvaihtoehdoista poliitikkojen päätöksenteon pohjaksi ovat riittämättömiä. Tämä on politiikassamme ilmeinen puute. Aktiivisempaa suomalaista panosta Euroopan yhteistyössä hän vaatii ehdottomasti. Orwellin Iso Veli on hänelle kauhistus, ihanteellinen valtio on sellainen, jossa yksilön vapaus — nimenomaan valinnan vapaus — vallitsee.

Siirrymme pikkuhiljaa hiukan kodikkaampiin asioihin ja tiedustamme miksi aviopari Airisto-Melin ei ole hankkinut lapsia ja aikovatko he lainkaan perhettään laajentaa.

— Tottakai aiomme hankkia lapsia.

Kuinka vietätte kesänne, onko kesämökki?

— Kesämökkiä meillä ei ole. Lomat vietämme hyvin usein ulkomailla loman vieton ja kielten opintojen merkeissä. Harrastamme molemmat aktiivisesti kieliä ja sen vuoksi matkusteleminen on tarpeellista. Puhumme molemmat kotimaisten kielten lisäksi englantia, saksaa ja ranskaa.

Aiotteko hankkia oman talon?

Jatkuu sivulla 12

Sisustusarkkitehti Meiri Pirhosella on runsaasti ideoita ja myös tarmoa toteuttaa ne.

Tämän vanhan pöydän vieressä ovat Kaarilan kartanon piiat ja rengit aikanaan ruokansa syöneet. Vaikka pöydän pinta on ajan hampaissa kulunut, täyttää se yhä vieläkin tehtävänsä samoinkuin vanha hyllystö takaseinällä.

Teksti: IRIS TUUNAINEN Kuvat: PAUL REINHARDT

KOTINA VÄENTUPA

Sisustusarkkitehti, mallisuunnittelija, kahden pojan äiti innokas hiihtäjä ja purjelentäjä Meiri Pirhonen on ekonomimiehensä kanssa uudistanut vanhan tamperelaisen Kaarilan kartanon väentuvan. Ulkoapäin rakennus näyttää menneitä aikoja kaipaavalta, mutta jo eteisessä tulee vastaan uusi aika...

Vanha kahdenistuttava keinutuoli on saanut seurakseen aivan uudenaikaiset katosta riippuvat kiikkutuolit. Tynnyri taas toimii näppäränä baarikaappina.

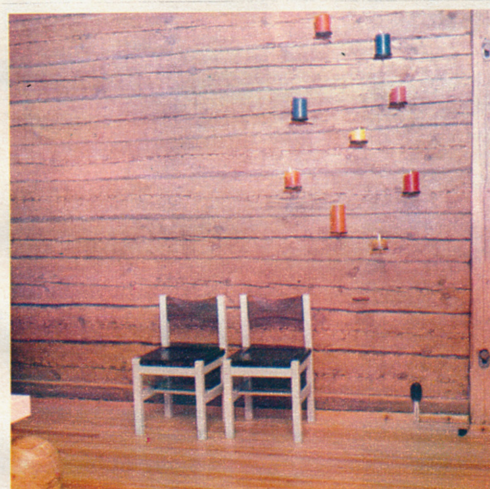
Saunan pukeutumishuone toimii samalla yhdistävänä käytävänä olohuoneen ja ruokasalin välillä. Vaaleat ruokotuolit ja keltaisella froteella päällystetyt seinät tekevät tästä pienestä huoneesta valoisan tuntuisen. Seinällä roikkuvia virsuja käytetään, ne eivät ole vain koristeita.

Takan edustalla on kolme suurta lehmännahalla päällystettyä lattiatyynyä. Suuri lyhty on kuulunut aikanaan veturiin. Taustalla näkyy Meiri Pirhosen suunnittelema suuripyöräinen tarjoilupöytä. ▶

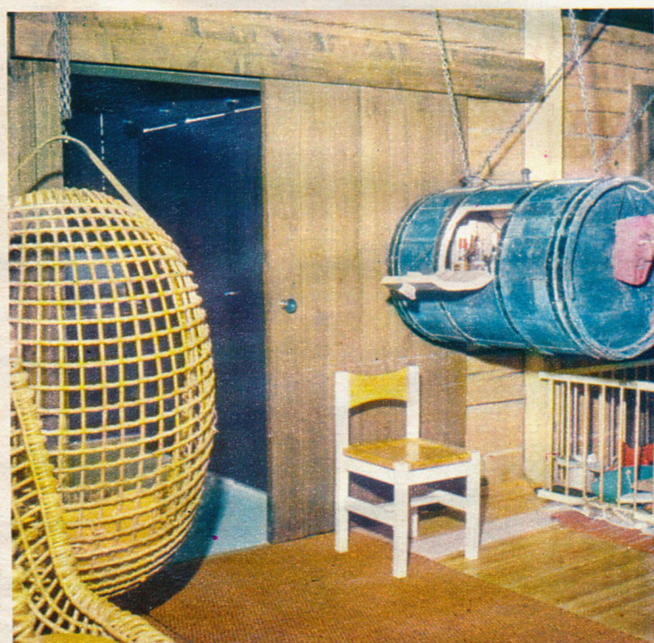
Saattaisi luulla, että valkoiset nahkahuonekalut ovat arkoja, mutta sitä ne eivät ole. Vaikka isännän koirat joskus salaa nukkuvat tuoleissa, vaikka poika leikkii omia leikkejään niissä, ne ovat yhä vielä kuin uusia. Valkoinen matto kattaa suuren alan lattiaa. ▼

Pieni hauska yksityiskohta olohuoneessa — värikkäitä kynttilöitä hirsien rakoon sijoitetuissa jalustoissaan. ▲

Kattoon kiinnitetyn tynnyrin salaluukku paljastaa sisällön. Baarikaappi tynnyrissä on todella nokkela ja tyyliin sopiva ratkaisu.

Vanhat orret eivät enää kannattele leipiä, vaan niitä ja koko olohuonetta koristavat Pirhosten suunnittelemat värikkäät hiihtovaatteet.

Käännä!

KOTINA VÄENTUPA

Kaarilan kartanon alueella, kahden valkoisen rakennuksen sivustalla on jo hiukan iän kallistamana punainen väentupa — rakennus, jossa kartanon piiat ja rengit menneinä aikoina asustivat. Ulkoapäin talo näyttää alakuloiselta, kuin menneitä aikoja kaipaavalta, mutta sisällä henkii uusi aika.

Punaisen talon pikkuruutuisissa ikkunoissa ei ole verhoja, hirret taipuvat iän painosta hiukan vinoon, kuistikin näyttää kallistuneen. Ovessa ei ole kädensijaa, mutta soittokellon vetokahva on. Muutama nykäys ja kilinä sisällä tiedottaa, että olemme tulleet kuulluiksi. Ovi aukenee vanhojen saranoittensa varassa, vastassa on kappale vahvaa kangasta kuin väliovi — jälleen ovi ja lopulta eteinenkin.

Jo eteisessä tulee vastaan uusi aika. Hauskat vaatetelineet värikkäine vaateripustimineen, suuri peili luonnonvärisine puukehyksineen. Ja sitten aviopari Pirhonen, uudenaikainen, kekseliäs ja yritteliäs pariskunta.

Meiri Pirhonen on sisustusarkkitehti, hänen käsistään on lähtöisin talon henki. Hän kuuluu itse kartanon lähikuvaan, onhan kartano hänen sukunsa hallussa. Vanha väentupa on ollut Meirin silmissä lapsuuden leikkien ajoista lähtien, ja ehkä hiljalleen, ajan kuluessa kypsyi ajatus tehdä siitä jälleen asuttava. Syksyllä 1964 ensimmäiset askeleet uusintaa otettiin suvun myötämielisellä vaikutuksella.

Työteliäs aviopari, sisustusarkkitehti Meiri Pirhonen ja ekonomi Pertti Pirhonen.

Väentupaan tuli rakennusmiehiä, jotka saivat tehdä työtä yli puoli vuotta ennenkuin talo oli jälleen asuttava. Pinnalta katsoen monikin tukeva hirsi osoittautui lahoksi. Lattian komeat hirret jouduttiin kokonaan vaihtamaan, vaikka suunnitelmiin kuului niiden sillään säilyttäminen.

Paljon vanhaa on säilynyt uusinnasta huolimatta, talon henkeä ei ole pyritty muuttamaan. Seinissä näkyy edelleenkin hirsien oma luonnollinen väri tilkkeineen kaikkineen, katossa roikkuvat sinne kuuluvat vartaat, ikkunapuitteet ovat kuin ajan patinoimat — vaikka ne jouduttiinkin uusimaan. Vaalea mäntypuinen lattia ei mitenkään riitele tummien hirsiseinien harmoniaa vastaan ja valkoiset nykyaikaiset nahkahuonekalut sulautuvat suorastaan yllättävän kauniisti vanhan talon puitteisiin.

Leivät eivät roiku vartaissa vaan niiden tilalle on tullut jotakin aivan uudenaikaista. Kirkkaanvärisiä asusteita, takkeja, hameita, jakkuja. Pirhoset suunnittelevat asiallisia hiihtovarusteita kaikille niitä tarvitseville.

Kaikki alkoi heidän omasta harrastuksestaan, pujottelusta. Molemmat he laskettelevat rinteitä niin innokkaasti, että sen voi vain toinen pujottelija ymmärtää. Tämä urheilumuoto vaatii notkeutta, sopeutuvaisuutta — se vaatii sitä myöskin vaatteilta. Tuollaisia joustavia vaatteita on kuitenkin Suomessa ollut vaikeaa saada, Pirhoset katselivat niitä myöskin ulkomailta mutta liikkuivat esim. Sveitsissä väärään aikaan. Slalomvarusteet eivät silloin vielä olleet esillä. He ratkaisivat pulman päättämällä tehdä asusteensa itse. Ompelukone nostettiin suureen tupaan — olohuoneeseen ja suunnittelu alkoi. Se on jatkunut hyvällä menestyksellä niin, että nykyään Pirhosilla on oma ompelimo, Meitex Oy, jossa yhdeksän työntekijää ompelee iloisenvärisistä strets-tikatuista kankaista ulkoilupuseroita, hameita, liivejä, päähineitä, bikineitä, tossuja ja korvalappujakin.

— Osaatteko te itse ommella rouva Pirhonen?

— En, en juuri ollenkaan. Se taitaa ihmetyttää, sillä on kai aika outoa, että tällainen ompelutaidoton koettaa luoda jonkinlaista muotia. Joka tapauksessa me olemme kokeilemalla saaneet aika hyviä tuloksia. Virheistä on otettu oppia. Tätäkin työtä tehdään yhdessä, Meiri Pirhonen vastaa suunnittelusta ja Pertti Pirhonen taloudellisen ja myynnillisen puolen hoidosta. Talven mittaan on monta kertaa käyty mäissä kokeilemassa niin pujottelutaitoa kuin uusien asujen asianmukaisuutta. Asut ovat herättäneet muissa asianharrastajissa huomiota ja menestys on ollut taattua.

— Entä kesä?

— Kesälläkin tehdään kokoelmaa. Me laajennamme hiljalleen. Sitäpaitsi, kun vuosi sitten aloitimme, aloimme niin myöhään, että hiukan myöhästyimme markkinoilta. Tiedättehän, viime syksynä olisi pitänyt olla kaupan jo tämän kevään mallistoa. Nyt alamme päästä jo tahtiin mukaan.

— Kesäharrastuksena meillä on purjelento. Sitä tosin ei nyt ole pariin vuoteen ehtinyt harrastaa, tämän talon uusiminen on vienyt aikaa. Minkäänlaisia piirustuksia kun ei voinut tehdä, piti vain olla paikan päällä ja katsoa mitä mistäkin oli muutettava ja korjattava. Muuten, me tapasimme purjelennon merkeissä, mieheni toimi opettajana ja minä taas olin oppilas. Siitä se on alkanut.

Meiri Pirhosella tuntuu olevan runsaasti energiaa Vaikka asujen suunnittelu vaatii osansa, riittää häneltä aikaa sisustuspuolen suunnitteluunkin. Aivan viimeisiä töitä on hänen kynästään lähtenyt suurikokoinen tarjoilupöytä, jonka jykevät

Jatkuu sivulla 66

Fariseus ja publikaani eli Seutulan kauhutunneli

Tulin äskettäin perheineni Espanjasta. Olimme lähteneet liikkeelle edellisenä iltana klo 18 ja — kun oli hiukan viivästyksiä matkalla — olimme perillä Seutulassa vasta seuraavana aamuna klo 7.30. Matka oli ollut raskas kaikille mutta varsinkin muutamalle koneessa mukana olleelle pienelle lapselle. Nämä rassukat olivat joutuneet valvomaan silmänsä toivottoman »hiekkaisiksi» ja juoksemaan pitkin yötä matkalaukkuineen touhottavien vanhempien perässä.

Lasku sujui hyvin, passintarkastus näppärästi ja hetkessä olimme Seutulan tullihallissa. Sitten alkoi odotus. Laukut tulivat. Ja odotus jatkui. Tullimiehet kävivät vartioasemiin kolmen ulosmenokäytävän päähän ja alkoivat tarkastaa ulospääsyä unisena jonottavien laukkuja. »No mitäs teillä täällä oikein on? Onpas raskas laukku. Avataanpa se. Ja avataan sitten nämä kaikki muut. Jaaha, ja täällä on likaisia alusvaatteita, täällä appelsiineja, täällä kengät ja mitäs täällä on, oho . . . Ja sitten katsotaan tätä kassia. Mitä täällä sitten on.» — Jonot etenivät toivottoman hitaasti. Ja aamuvirkut tullimiehet olivat ällistyttävän tarkkoja. Jokainen laukku oli avattava. Jokainen laukku oli epäilyttävän painava (tottakai, kun niissä oli parin viikon matkatavarat ja tuliaiset).

Minun 3,5-vuotias poikani oli urheana horjunut perässämme tullikamariin, mutta nyt häntäkin alkoi ihan liiaksi väsyttää, ja oli annettava itkulle periksi. Minulla oli kädet täynnä laukkuja, äidillä kasseja ja pusseja. Kun vieressämme oli koko ajan arvokkaan näköisenä seisoskellut jokin pieni tullipomo, rohkenin nyt kysyä häneltä, eikö hän voisi — kun hänellä ei muutakaan työtä näkynyt olevan — silmätä matkatavaroitani sen verran, että pääsisimme viemään unisen lapsen ulkona odottavaan autoon. Silloin puhkesi pieni mies pieneen myrskyyn. Hänen kaljunsa tuli punaiseksi ja hän yritti katsoa minun ylhäältä päin. Hän suhtautui minuun kuin temppelin häpäisijään ja komotti, että ei se kuulunut hänen tehtäviinsä ja että siellä oli kolme miestä tarkastuspuuhissa, joten jonoon vain, kyllä tarkastus siellä nopeasti sujuu. Kun huomautin, että se on nyt kestänyt neljäkymmentä minuuttia ja jatkuu ilmeisesti saman verran ja että loppuun väsynyt lapsi tuskin jaksaa seisoa jonossa niin kauan, punastui miehen kalju yhä enemmän ja hän antoi loistavan näytteen suomalaisen yleisöä palvelevan virkamiehen sanavarastosta.

Kun oli kulunut muutamaa minuuttia vajaa tunti, pääsimme vihdoin laukkuinemme ja itkevän pikkupoikamme kera laahautumaan vapaaseen Suomeen. (Samassa ajassa, muuten, kone lentää Tukholmasta Helsinkiin.)

Tulli oli tehnyt tehtävänsä, varsin perusteellisesti. Ja riemullisena tuloksena oli eräältä nuorelta mieheltä takavarikoitu yksi rommipullo (ostohinta oli ollut vajaat 4 markkaa). Tulli oli osoittanut valppautensa, katala salakuljettaja oli saatu kiipeliin ja oikeus oli voittanut. — Eläköön!

Vakavasti puhuen en hihkuisi tällaiselle toiminnalle hurraata. Tuskinpa seuramatkalta palaavissa rehtoreissa, sairaanhoitajissa, perheenäideissä, opettajissa, sorvareissa ja pienokaisissa on kovinkaan monta kansainvälistä salakuljetushirmua. Jos nyt jonkun laukussa on vaikka yksi pullo liikaakin, niin siitä tuskin Suomen kansantalous tai moraali horjahtaa. Sensijaan tulli ei näytä kiinnittävän mitään huomiota niihin minkkiturkkeihin, joita joka kolmannella Kreikasta palaavalla on kesäkuumallakin päällään. Tulli ei huomaa kultaa ja jalokiviä, joita naisten ranteissa mukavasti siirtyy rajan yli. Suursalakuljetuksesta emme tässä yhteydessä puhu mitään. Mutta vielä yhdestä asiasta haluaisin huomauttaa: Tulli ei myöskään huomaa, että sen tulisi tehdä maahan saapuminen miellyttäväksi ja joustavaksi ja — jos saa pyytää — hiukan vähemmän rosvoromanttiseksi. Onhan se myös yleisön palvelija.

Urpo Lahtinen

hymy LEHTI

puhuu asiat halki

kustantaja
LEHTIMIEHET OY
HÄMEENKATU 20
TAMPERE

toimitusjohtaja-päätoimittaja
URPO LAHTINEN
29 999

toimituspäällikkö
JORMA K. VIRTANEN
29 992

erikoistoimittaja
VEIKKO ENNALA

toimittajat
LEENA ERONEN
MARKKU ERONEN
IRIS TUUNAINEN
HANNU RAHKONEN
20 666 ja 29 999

ilmoitukset
ANTTI ARO
20 666

taiteilija
JYRKI PAAVOLA

levikki
ANTTI HONKASUO
29 992

konttori
26 666 ja 28 888

Koko Lemisen perheen keskipiste on Yorkshiren terrieri Bimbo. Vas. Jari, Marjut, johtaja Leminen ja rouva Leminen.

maailman paras perheenisä HANNU LEMINEN

Yleisradion televisio-ohjelma 2:n johtaja Hannu Leminen on kiireinen, mutta leppoisa mies. Hän on valmis uhraamaan paljon kauniin rouvansa, entisen elokuvanäyttelijätär Helena Karan ja kahden lapsensa puolesta. Myös kuusivuotias Yorkshiren terrieri Bimbo saa talon isännän hellyydestä oman osansa.

TEKSTI: LEENA ERONEN KUVAT: VEIKKO LINTINEN

Johtaja Hannu Leminen (56) asuu perheineen 137 neliötä käsittävässä viiden huoneen ja keittiön huoneistossa Töölöntorin varrella Helsingissä. Olohuonetta hallitsevat mahtavat kirjahyllyt ja flyygeli, jota ei kuitenkaan nykyään kukaan ehdi soittaa. Koti on sisustettu tyylikkäästi ja viihtyisästi. Kukkia on runsaasti ikkunoilla; kukat ovat rouva Lemisen (50) rakkain harrastus. Kesähuvilalla Nurmijärvellä rouva Leminen on omien sanojensa mukaan »aina pylly pystyssä kukkamaata kuokkimassa». Kalastuksesta innostuneet perheen miehet rakensivat ja suunnittelivat kesähuvilan lisäksi joitakin vuosia sitten kalamajan Nauvossa. Äiti Leminenkin oli mukana kattonauloja kiinnittämässä ja seiniä maalaamassa.

Vielä 27 avioliittovuoden jälkeen hyvä yhteisymmärrys ja rakkaus vallitsevat perhe Lemisen kotona. Tosin Hannu Lemisen kiireet ovat v. 1965 saadun TV-2:n johtajuuden jälkeen lisääntyneet huomattavasti, niin ettei kotona olemiseen jää läheskään niin paljon aikaa kuin ennen. Johtaja Leminen muistaa kuitenkin aina ilmoittaa vaimolleen, jos hän myöhästyy päivälliseltä.

Lapset 20-vuotias Jari, joka on Karjalan Yhteiskoulun 7. luokalla, ja 17-vuotias Marjut, joka käy Mannerheimintien Yhteiskoulun 6. luokkaa, merkitsevät Hannu Lemiselle ja hänen vaimolleen hyvin paljon. Heidän elämänsä pitää olla mahdollisimman onnellista ja huoletonta. Jari on kiinnostunut autoilusta ja täytettyään 18 vuotta hän sai käyttöönsä äidillensä 25-vuotishääpäiväksi ostetun Datsunin. Marjutille merkitsevät puolta elämää hevoset ja niinpä hän sai joululahjaksi ratsuhevosen. Perheessä on ollut kolmaskin lapsi Esa, — joka olisi nyt 25-vuotias. Hän kuoli kolme vuotta sitten, kun hänen ohjaamansa Saab-lentokone syöksyi lumimyrskyssä maahan Päijänteellä. Poika oli silloin ollut neljä kuukautta naimisissa.

Hannu Leminen on ohjannut noin 30 elokuvaa ja hänen vaimonsa on näytellyt parissakymmenessä filmissä, joista aviomies on ohjannut suurimman osan. Helena Kara oli Suomen kansan jumaloima elokuvatähti 1940-luvulla. Hänen ihailijapostinsa oli valtava, ja vieläkin kirjeitä tulee tuntemattomilta ihailijoilta varsinkin silloin, kun televisiossa on esitetty jokin Helena Karan filmi. — En kuitenkaan enää vastaa kirjeisiin, sillä se on mielestäni turhaa, sanoi rouva Leminen, joka luopui urastaan vuonna 1952. — Onko mitään järkeä lähettää parinkymmenen vuoden takaisia kuvia?

Lemisen perhe kokoontuu niin usein kuin mahdollista television ääreen silloin, kun omia filmejä esitetään. Silloin itketään ja nauretaan vuorotellen. — On hauskaa muistella, miten mikin kohtaus tehtiin, selitti johtaja Leminen. — Joskus minua ärsyttää, kun vaimoni on tehnyt sen ja sen kohdan niin ja niin, vaikka itse olin häntä aivan toisella tavalla neuvonut.

Rouva Lemistä on eniten naurattanut elokuvassa »Tuomari Martta» kohtaus, jossa vastanäyttelijä sanoo: »Sinun hennoille hartioillesi on todella laskettu liian raskas taakka.» — Minullahan on tällaiset atleettihartiat, joita sen ajan muoti vielä korosti, nauroi rouva Leminen. — Koko tuomari Martan rooli ei mielestäni sopinut minulle erityisen hyvin. Mieluisimmat osani näyttelin Hilja Valtosen »Hätävarassa» ja »Valkoiset ruusut»-nimisessä elokuvassa, jossa esitin nuoren tytön kehittymistä vanhukseksi.

Salosta kotoisin oleva Helena Kara joutui filmialalle aivan sattumoisin. Hänen vakaa aikomuksensa oli valmistua voimistelunopettajaksi. Ylioppilaaksi päästyään vuonna 1938 hän kuitenkin työskenteli kesäapulaisena Turussa Kino-Palatsin kassassa. Silloinen Suomi-Filmin tuotantopäällikkö Risto Orko (kauppaneuvos vuodesta 1948 lähtien) kiinnostui tavallista hauskemman näköisestä tytöstä ja päätti tehdä hänestä filmitähden. Tytöllä ei ollut mitään odottamatonta uraa vastaan. Mitään varsinaista teatterikoulua ei siihen aikaan ollut, mutta studiossa opetettiin jonkin verran puhetekniikkaa, liikuntaa ja ratsastusta.

Hannu Leminen oli silloin Suomi-filmin päälavastaja ja studiopäällikkö. Elokuvatuottaja Felix Forsman esitteli tulevat aviopuolisot toisilleen. Ohjaaja Lemisen ensimmäinen vaikutelma Helena Karasta oli tällainen: Mikähän tuokin nainen on, kun istuu vain ikkunalla

Johtaja Hannu Leminen on itse hyväntahtoisuus. Hän on valmis uhraamaan paljon perheensä puolesta.

Käännä!

sääriänsä heilutellen ja on niin tärkeän näköinen. Helena Kara piti myös Hannu Lemistä aivan erityisen ylpeänä. Alkutunnelmat muuttuivat pian kuitenkin täydellisesti.

Ennen Suomi-Filmiin tuloaan vuonna 1937 luki Hannu Leminen lakia Helsingin Yliopistossa. — Olen »molempien oikeustieteiden ylioppilas», hän hymyilee. — Pyrin kyllä Polillekin, mutta kun en ensimmäisellä kertaa päässyt arkkitehtilinjalle, niin jätin sen suunnitelman siihen. Nykyään kylläkin suurin harrastukseni on talojen suunnitteleminen. Paraikaa suunnittelen tähän Helsingin talon alakertaan saunaa oleskelutiloineen. Olemme niin ahkeria saunottelijoita, että tarvitsemme kaupunkiinkin ehdottomasti oman saunan, jossa saamme viettää aikaa niin paljon kuin itse haluamme. Kesähuvilalla saunottelemme lähes joka päivä.

Suomi-Filmistä hän eteni Suomen Filmiteollisuuden studiopäälliköksi ja ohjaajaksi, Adams filmi Oy:n tuotantopäälliköksi, Olympia Filmi Oy:n ohjaaja-suunnittelijaksi, Mainos-TV:n ohjelmapäälliköksi, Fennada-Filmi Oy:n kaupalliseksi johtajaksi, Oy Yleisradio Ab:n teatteri- ja ajanvieteosaston päälliköksi sekä vihdoin vuonna 1965 televisio-ohjelma 2:n johtajaksi.

— TV-2:n johtajan asema ei ole millään tavalla kadehdittava, sanoi johtaja Leminen. — Kokouksia saattaa olla neljäkin päivässä. Tohloppisuunnitelma olisi pyrittävä toteuttamaan, vaikka rahatilanne tätä nykyä onkin hyvin vaikea, sillä lisenssiä ei ole nostettu. Tohlopin kilpailu onnistui hyvin ja olen iloinen, että kilpailun voitto tuli Tampereelle, Minulla ei ole henkilökohtaisesti mitään sitä vastaan, että TV-2:n keskustoiminta siirtyy Tampereelle. Tampereella on erilainen profiili kuin Helsingillä ja se on mielestäni hyvä asia. Aikomukseni on muuttaa Tampereelle heti, kun keskitys on täydellisesti saatu sinne. Tohlopin kaavaillaan valmistuvan noin kolmen vuoden kuluttua siitä, kun lopullinen päätös sen toteuttamisesta tehdään.

Yleisradio toimii Helsingissä 67 paikassa, niin että hajasijoitus on valtava. Pätevää henkilökuntaa on vaikea saada, joten ihmisiä on jouduttu ottamaan melkoisesti »suoraan kadulta». Johtaja Lemisen mielestä Tampereen Yliopiston radio- ja TV-linja on hyvä. Tosin televisio kouluttaa henkilökuntaansa myös omilla kursesillaan Helsingissä. Televisio vaatii suuren henkilökunnan ja vasta toista vuotta sitä on systemaattisesti koulutettu.

— Meidän on ajateltava kymmenen vuotta eteenpäin kaikki asiat, kertoi johtaja Leminen. — TV-2:ssa on aikomus vähentää huomattavasti pitkien näytelmien valmistusta vuoden 1968 alusta lähtien. Nykyäänhän näytelmiä tehdään kaksi kuukaudessa ja se on aivan liian paljon, koska TV-1 ja Mainos-TV myös valmistavat runsaasti näytelmiä. Lisäksi Pohjoisvisio esittää omia näytelmiään.

Näytelmien valmistus tulee sitä paitsi Helsingissä huomattavasti edullisemmaksi kuin Tampereella, jossa ei ole niin suuria studiotiloja kuin pääkaupungissa. Tosin Frenckellin aluetta on jo saatu jonkin verran laajennettuakin. En laske näytelmiin kuuluvaksi sarjanäytelmiä, joiden esittämistä edelleen jatketaan. »Heikki ja Kaija» on muuten mielestäni Suomen paras sarjaohjelma.

— Jos kotimaisia sarjanäytelmiä saadaan enemmän, voidaan vastaavasti ulkomaisia sarjafilmejä vähentää sekä myös suuria show-ohjelmia. Dokumenttiohjelmia lisätään ja sekaan ympätään myös ajanvietettä. Mitään suuria kansainvälisiä tähtiä ei ole aikomus tuottaa Suomeen, koska he tulevat aivan liian kalliiksi. Mutta ulkomailta ostettuja ajanvieteohjelmiahan voi aina käyttää, koska samat tähdet esiintyvät niissäkin.

Johtaja Leminen joutuu usein matkustamaan ulkomaille ohjelman ostojen vuoksi. Pääsiäisen alla matka suuntautui Itä- ja Länsi-Saksaan. Johtaja ottaisi mielellään myös vaimonsa mukaan, mutta tämä ei ole mikään innokas matkustaja. — Mitä huvia minulla sitä paitsi olisi missään, koska mieheni istuu aamusta iltaan koeteattereissa seuraamassa filmejä, sanoi rouva Leminen.

Lemiset suunnittelevat tekevänsä omalla autollaan yksityisen matkan jonnekin etelään ensi kesänä, mutta tähänkään ajatukseen rouva Leminen ei erityisemmin innostunut. — Mielestäni on kauheaa matkustaa kesähelteellä kuumassa autossa tuhansia kilometrejä, hän sanoi. — Minusta on paljon mukavampaa lekotella kaikessa rauhassa kesähuvilalla. Lapset saavat minun puolestani tehdä, mitä haluavat. Marjutin on ainakin päästävä heinäkuussa Englantiin kielikurssilla, jonka ohjelmaan kuuluu myös ratsastus. Hänelle on luvattu tämä matka jo aikoja sitten.

Mutta kyllä Lemiset ovat ehtineet jo matkustellakin. He ovat käyneet useita kertoja lähes kaikissa Euroopan maissa sekä Yhdysvalloissa. Kun johtaja Leminen pääsee eläkkeelle, suunnitellaan peräti maailmanympärimatkaa.

Johtaja Leminen pitää enemmän ohjaajan työstään kuin TV-2:n johtajan virasta. — Televisiossa kaikki tuntuu häviävän taivaan tuuliin, mutta filmin palveluksessa työ aina näkyy. Minulla on vanhana »norssina» ilo tehdä Jaakko Jahnukaisen kanssa dokumenttielokuva ensi syksynä sata vuotta täyttävästä Helsingin Normaalilyseosta, kertoi johtaja Leminen.

Yhteiskuntaa repiviä pop-ohjelmia johtaja Leminen ei arvosta. Esim. Reino Paasilinnan »Vakuutusasia — sydämen asia» oli hänen mielestään elokuvana huono, joskin se aiheutti paljon kohua. Hänen mielestään ei pitäisi rienata niin kauan, kun viralliset instanssit ovat vallassa. Jos ne joskus kaatuvat, niin asia on tietysti toinen. TV-2 on johtaja Lemisen mielestä tehnyt vain yhden suuren möhläyksen laskemalla »Orvokki»-ohjelman läpi. Se oli hänen mielestään täysin mauton.

Johtaja Leminen ei myöskään kannata mitään erikoistoimituksia. Hänen mielestään on rahan ja ajan tuhlausta antaa jonkun toimittajan valmistaa ohjelmaansa puoli vuotta, jos ei ole tarkoituksena muuta kuin kohun aiheuttaminen. Kun tuli kysymys televisiotoimittajien henkilöpalvonnasta, johtaja Lemisestä tuntuu siltä, että toimittajat asettavat itse itsensä jalustalle. Hannu Karposta johtaja Lemisellä on tämän toimittajan kuuluisuudesta huolimatta hyvä käsitys: — Hannu Karpo on kuin terrieri. Hänellä on erittäin hyvä tyyli käsitellä aiheitaan.

Henkilökuntansa johtaja Leminen valitsee hyvin tarkasti. Hän haluaa luottaa alaistensa arvostelukykyyn. Jos jonkun arvostelukykyyn ei voi tarpeeksi luottaa, on syytä vaihtaa henkilö välittömästi toisiin tehtäviin. Yleisradion uuden organisation mukaan TV-2:n johtajan asema on kuin toimitusjohtajan, jolla on kaikki valtuudet ja sekä hallinnollinen että taloudellinen vastuu. — Kyllä fyysinen vastuukin on suuri, naurahti johtaja Leminen.

Johtaja Leminen on yrittänyt usein saada kauniin vaimonsa esiintymään televisiossa, mutta rouva

Lemisten olohuone on tyylikäs ja viihtyisä. Tunnettujen taiteilijoiden maalaamat taulut koristavat seiniä ja lattioilla on kauniit plyyshimatot.

Johtaja Leminen on tyytyväinen, koska romantiikka on palaamassa takaisin teattereihin.

Bimbo ei halua jättää emäntäänsä koskaan. Rouva Helena Leminen merkitsee Bimbolle koko elämää.

Lemisen mielestä rauhallinen perhe-elämä on mukavampaa. Hän on nykyiseen kotirouvan rooliinsa täysin tyytyväinen. — Joskus kyllä kyllästyin tiskirättiin ja lennätin sen pitkin seiniä, nauroi rouva Leminen, mutta sitten mieheni osti minulle tiskauskoneen!

Aikoinaan suunniteltiin, että rouva Leminen olisi näytellyt eräässä vieläkin kuvaruudussa olevassa perhesarjaohjelmassa. Välillä johtaja Leminen suunnitteli myös sellaista, että vanhojen elokuvien jälkeen näyttelijät, ohjaaja ja käsikirjoituksen tekijä kokoontuisivat televisioon keskustelemaan. — Useimmat vanhat näyttelijät eivät ole ollenkaan tottuneita televisioesiintyjiä, selitti rouva Leminen. Johtaja Leminen sanoi puolestaan, että Mainos-Television toimitusjohtaja, valtiotieteiden maisteri Pentti Hanski pitää eräänlaisena henkilökohtaisena menetyksenään sitä, ettei ole saanut Helena Lemistä mukaan televisiotyöhön.

Perheen lapsetkaan eivät ole kiinnostuneita elokuva- tai televisioosista. Tosin he pienempinä esiintyivät usein isän ohjaamissa filmeissä; johtaja Leminen teki kuitenkin viimeisen elokuvansa »Vieras mies tuli taloon» jo vuonna 1956. Marjut näytteli ensimmäisen kerran 5-vuotiaana Tauno Paloa vastaan elokuvassa »Ratkaisun päivä» mutta oli kerran mukana televisiossakin Tarvan Tenavaohjelmassa v. 1958. Jari näytteli »Morsiusseppeleessä». Surmansa saanut Esa näytteli lähes jokaisessa oman isän ohjaamassa elokuvassa.

Aviopari Leminen pitää kumpikin enemmän vanhoista romanttisista elokuvista kuin nykyisistä filmeistä. — Olin kerran Regina Linnanheimon kanssa katselemassa jotakin modernia filmiä, kertoi rouva Leminen. — Olimme ällistyneitä, kun filmi loppui. Meistä se oli vielä tuskin alkanutkaan. Nykyään ensiillat eivät ole mitään erityisiä tapahtumia. Ennen vanhaan oli toisin. Elokuvateatterin eteen oli pantu punainen matto ja kansaa oli valtavasti katujen varsilla. Pekka Puupää-filmien aikana ensi-illat sitten kärsivät inflaation.

Rouva Helena Leminen ei ole täysin päässyt eroon kuuluisuudestaan, sillä kadulla saattavat ventovieraat ihmiset pysäyttää hänet ja ryhtyä keskustelemaan. Tämä on rouva Lemisen mielestä hyvin viehättävää. Joskus hän tuntee itsensä hieman yksinäiseksi kauniissa kodissaan, koska aviomiehellä on todella enemmän kuin tarpeeksi tekemistä ja lapsilla on omat menonsa. Lohduttajana on kuitenkin tavattoman viisaan näköinen Bimbo-koira, joka seuraa emäntänsä kintereillä joka paikkaan.

Kun tuli puhe TV-2:n johtajan palkasta, johtaja Leminen vastasi rehellisesti sen olevan huomattavasti pienempi kuin mitä se oli hänen filmialalla ollessaan. Se ei todellakaan ole paljon verrattuna useiden muiden yhtä vastuullisessa asemassa olevien toimitusjohtajien palkkoihin. Tuntuu kuitenkin siltä, että johtaja Leminen panee enemmän arvoa työlle kuin palkalle, mikä siitä maksetaan. Ja sehän on kunnioitettava periaate. □

— Toistaiseksi asumme kerrostalossa, mutta aikomus on jo tänä keväänä hankkiutua rivitaloon. Tilaa tarvitaan lisää.

Vaimonne kaunistuu päivä päivältä, oletteko Te mustasukkainen?

— Täytyy myöntää, että alkuaikoina ja kihloissa ollessamme olin ehkä hiukan mustasukkainen. Oli outoa, kun vaimo joutui olemaan paljon esiintymismatkoilla. Tähän täytyy kuitenkin suhtautua asiallisesti eikä vaikeuksia olekaan.

Oletteko perheenne pää?

— Kyllä minä siinä uskossa olen ollut. Mutta esimerkiksi sisustusasioissa ja monessa muussa kysymyksessä luotan ehdottomasti vaimoni hyvään makuun.

Olette tottunut esiintymään televisiossa erilaisissa poliittisissa keskusteluissa. Aiotteko mahdollisesti »pistää pystyyn» oman show-ohjelman?

— Siihen minulla ei todellakaan ole edellytyksiä.

Milloin vaimonne sai viimeksi kukkia TEILTÄ?

— Taisi olla hääpäivänä (16.12. vihkimisvuosi 1961), silloin hän saikin niitä paljon.

Kuinka on vaimonne ruoanlaittotaidon kanssa?

— Sanoisin, että se on kohtalainen. Olosuhteiden pakosta syön kuitenkin useimmiten ulkona. Yhdessä meillä on aikaa aterioida ainoastaan viikonloppuisin.

Miksi vaimonne lopetti laulajattaren uran? (Yhtye oli Girls.)

— Syynä oli se, että kaikki yhtyeen jäsenet olivat perheellisiä. Aikaa ei enää riittänyt yhteiseen esiintymiseen. Tosin he vieläkin poikkeuksellisesti esiintyvät yhdessä.

Mikä on Teidän hyvän kuntomme ja aktiivisuutenne salaisuus?

— Määrätietoinen liikunta ja urheilu. Ilman sitä ei todellakaan jaksa viedä läpi varsin rankkaa 14 tunnin työpäivää. Valitettavasti aika on niin tiukalla nykyisin, ettei ulkoiluunkaan tahdo riittää aikaa tarpeeksi. Nuorempana harrastin aktiivisesti urheilua ja kilpasuunnistusta, nyt se on pakosta jäänyt. (Ingvar S:n kunto on kyllä kova edelleen, sillä Eduskunnan hiihtokilpailuissa hän sijoittui seitsemänneksi — asialla oli kaikkiaan 64 kansanedustajaa. Ansioluetteloon voisi muuten lisätä vielä eduskunnan urheilukerhon jäsenyyden).

Voitteko mainita joitakin julkisen elämän varjopuolia?

— Lähes vaarallisimpana pitäisin liiallista istumista. Istumista eduskunnassa, istumista erilaisissa tilaisuuksissa, istumista ravintolakabineteissa. Vastapainoksi on pakko harrastaa liikuntaa.

Kertokaa joku tapaus kansanedustajakaudeltanne.

— Mielessäni ei ole mitään varsinaista vitsiä. Mutta tunnettuahan on, ettei eduskunnan istunnoissa saa tehdä mitään järjestystä koskevia huomautuksia muille kansanedustajille suoraan, vaan ne täytyy jättää puhemiehen välityksellä. Viime syksynä eduskunnassa keskusteltiin varsin vilkkaasti jostain asiasta ja olin juuri käyttämässä puheenvuoroani. Minua häiritsi kovasti, että alapuolellani kaksi oman puolueen kansanedustajaa (Westerlund ja Korsbäck) keskusteli innokkaasti. Tiukkasin heitä ruotsiksi vaikenemaan käyttäen sanaa, joka suomennettuna merkitsee ehkä jotain juoruilemista tai lörpöttelyä. Näin ollen tämä tuli pöytäkirjoihin ja edustajat olivat ensin kovin loukkaantuneita.

Millaisia autoja perheessänne on?

— Meillä on vain yksi auto, Fiat 1500, joka on tosin ahkerassa käytössä. Käytämme sitä vuorotellen ja usein käy niin, että joudumme vaihtamaan autoa kesken päivän. Tarkoitus on tulla toimeen toistaiseksi yhdellä autolla. Autoverohan on meillä ylen korkea.

Rakensitteko Te Kulosaaren uuden sillan jouduttaaksenne kotimatkaanne?

— Se oli jo rakennettu ennen kuin minut valittiin eduskuntaan tai kaupunginvaltuustoon, mutta olen kyllä myötävaikuttanut lisäajokaistojen saamiseksi sillalle. Yleensä Helsingin liikennepulmat ovat lähellä sydäntäni. Suurin liikennepulma on juuri itäisen liikenteen järjestely.

Miksi perheestänne ei ole liikkeellä minkäänlaisia juoruja tai huhuja?

— Tuohon on vaikea vastata, mutta kysykää ihmisiltä!

Kansanedustaja Melin on viime vuonna aloitteissa ehdottanut mm.

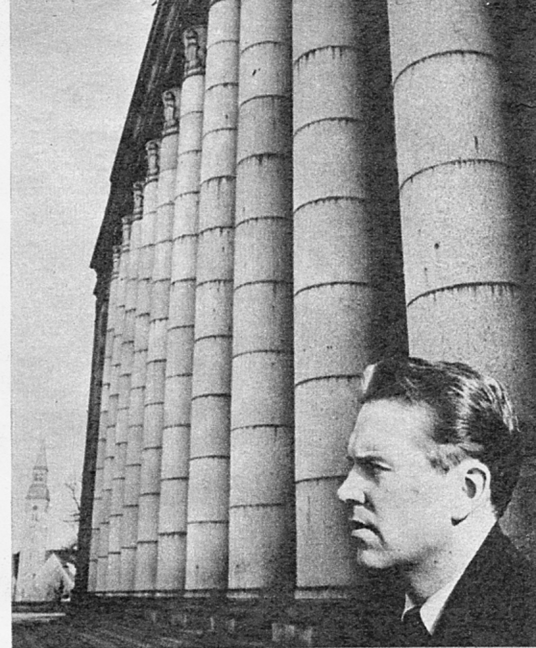
— että saman henkilön sallitaan olla ehdokkaana vain yhdessä vaalipiirissä

— että hallitus kiireellisesti ryhtyisi toimenpiteisiin kohtuuttoman yhteisverotuksen uudistamiseksi siten, että toteutetaan valintavapaus yhteis- ja erillisverotuksen välillä

— että valtion toimesta pannaan kiireellisesti toimeen selvitys sellaisen lainsäädännön valmistelemiseksi, joka tarkoittaa sen ilmansaastumisen estämistä ja mahdollisimman suuressa määrin poistamista, jota kaupunkilaistuneessa yhteiskunnassa aiheuttavat mm. autot, teollisuuslaitokset ja lämpökeskukset

— että valtion tonttilainarahaston perustamismahdollisuudet selvitettäisiin

— että leimaverolakia muutettaisiin

Tukipilareita.

Kansanedustaja Melin on kysynyt hallitukselta

— korkeakouluneuvoston asettamisesta

— virkamiespalkkauksen tarkistusmenettelystä

— liikenneonnettomuuksien välttämisestä

— verokalenterin julkaisemisesta

— aviopuolisoiden yhteisverotuksesta

— VR:n organisation uudistamisesta ja

— ydinvoimalaitoksen tilauksesta.

Tällainen mies tämä Ingvar S. Melin siis on. Täydellistä kuvaa hänestä ja hänen poliittisesta toiminnastaan ja hänen vaimostaan ei tällaisen kirjoituksen avulla voi antaa. Sensaatiojuttua hänestä ei saa tekemälläkään. Jonkinlaisen käsityksen tästä nuoresta ja tarmokkaasta miehestä ja hänen poliittisesta hahmostaan kuitenkin voinee jo tämän perusteella saada. Ja on todennäköistä, että hänestä vielä kuullaan enemmänkin, aikojen saatossa.

PUUTA HEINÄÄ

NYKYISELLÄ MURHIEN JA TEE-SE-ITSE SUUNTAUKSEN AIKAKAUDELLA ON **ITSE-MURHALLA** TAAS SANANSA SANOTTAVANA.

ITSEMURHATAPOJA ON MILTEI YHTÄ PALJON KUIN ITSEMURHAAJIA

TEE-SE-ITSE-VILLITYKSEN LUVATUSSA MAASSA ÅMERIKASSA ON JO TULLUT MARKKINOILLE MYÖS TÄMÄN ALAN TYÖVÄLINESARJA.

ITSEMURHAAJILLA ON MYÖS ERITYISIÄ OPPIARVOJA.

TEKSTI: LEENA ERONEN
KUVAT: VEIKKO LINTINEN

Kokoomuksen kansanedustaja, sairaanhoitaja, terveyssisar, kätilö Alli Vaittinen (49) Joensuusta on persoonallisuus. Lyhyessä ajassa hän pani eduskunnan sekaisin järjestämällä 'köllykkäkurssinsa' liikalihaville kansanedustajille ja laatimalla heille erityisen diettiruuan eduskunnan keittiöön. Tätä ennen Alli Vaittinen pani Pohjois-Karjalassa toimeen suuren lapamatokampanjan, mistä johtuen hän sai lempinimen Mato-Alli. Hänellä kyllä riittää energiaa – hän on puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja yli kymmenessä yhdistyksessä.

VARSINAINEN VAITTINEN

Kansanedustaja Juuso Häikiö on köllyköiden primus. Hän on laihtunut kolmessa kuukaudessa 17 kiloa.

Eduskunnan keittiössä valmistetaan joka päivä Alli Vaittisen laatima diettiateria. Kansanedustajat Vaittinen ja Häikiö ovat tulleet seuraamaan, kuinka tunnollisia emäntä Hilja Ahonen ja kokkiharjoittelija Leo Vilén ovat.

— Kyllä nainen voi oikein hyvin olla presidentti, sanoi kansanedustaja Alli Vaittinen. — Onkin pienoinen skandaali, ettei nykyisessä hallituksessa ole edes yhtään naisministeriä! Kuopiosta kotoisin oleva kansanedustaja, hovioikeudenneuvos Juuso Häikiö (50), joka Alli Vaittisen kannustuksesta on kolmessa kuukaudessa laihtunut 17 kiloa ja on »köllyköiden» primus, vitsaili väliin, että naispresidentin pitäisi kuitenkin ehdottomasti olla perheellinen, koska vanhat piiat kostavat naimattomuutensa muille. Tämän jälkeen hän virnisti veitikka silmäkulmassaan Alli Vaittiselle, joka puolestaan yritti olla kipakan näköinen.

Pohjois-Karjalan asukkaat vaativat, että pontevasta Vaittisesta oli tultava kansanedustaja. Sillä tavalla terveydelliset olot varmasti alkaisivat vähitellen parantua, sillä kyllä Alli Vaittinen osaa asioiden ajamisen taidon. Vielä ei kansanedustaja Vaittinen ole ehtinyt ajaa suunnitelmiaan läpi, mutta eduskunta-aloitteita hän on tehnyt runsaasti ja neuvotellut neuvottelemisesta päästyäänkin.

— Joensuun olisi välttämättä saatava uusi sairaala, sanoi Alli Vaittinen. — Nykyisessä, vanhassa sairaalassa on vain 45 potilaalle paikka — ja se on katastrofisen vähän. Monet vanhuksetkin tulisivat mielellään sairaalaan, koska heidän omissa asunnoissaan ja nykyisessä sairaalassakin on pakkasasteita. Tätä nykyä siihen ei kuitenkaan ole mitään mahdollisuutta.

— Minulla on 24 henkilökohtaista ystävää ja he kaikki ovat tällaisia unohdettuina eläviä 70-96-vuotiaita vanhuksia. Heillä ei ole ketään muita ystäviä ja he ovat kiitollisia siitä, että heitä käy joku joskus katsomassa ja kuuntelemassa. On todella autuaampaa antaa kuin ottaa. Tunnen oloni aina sanomattoman hyväksi käytyäni jonkun yksinäisen vanhuksen luona. Kutsun tätä »ystävän palvelukseksi», mikä on nykyään vapaa-ajan harrastukseni. Kun viime jouluna vein joulupaketin eräälle Miinalle, ihmettelin, miksei kukaan avannut ovea. Rynkyttelin aikani ja sain vihdoin oven auki. Syy, miksi Miina ei ollut tullut avaamaan ovea, oli se, että hänen tukkansa oli jäätynyt seinään kiinni.

Pohjois-Karjalassa on paljon rasittuneita suurperheisiä äitejä, joiden asemaa Alli Vaittinen on kaikin tavoin yrittänyt parantaa. Hän on järjestänyt heille mm. lomaleirejä. Kerran tällaiselle leirille osallistui muuan 39-vuotias 19 lapsen äiti. Alli Vaittinen oli kauhuissaan kuullessaan äidin iän ja lasten lukumäärän. Tarmokkaana naisena hän meni juttusille aviomiehen kanssa. Mies ei halunnut kuulla edes puhuttavan mistään ehkäisymenetelmistä silläkään uhalla, että vaimoparka kuolisi. »Lapset ovat Jumalan lahja», mies oli vain ärjäissyt. Kaiken huipuksi vaimon oli kaksi viikkoa kestävältä leiriltä päästävä välillä kotiin käymään. Seuraus oli, että hän taas alkoi odottaa lasta. Alli Vaittisen mielestä olisi laadittava laki, että mies sterilisoitaisiin tällaisessa tapauksessa.

Ihmisen kuntouttamisessa Suomessa on kansanedustaja Vaittisen mielestä paljon vikaa. — Kun ihminen joutuu vanhainkotiin, hänet lihotetaan liikuntakyvyttömäksi. Vanhuksille olisi laadittava erityinen voimistelu- ja ruokaohjelma. Siten he eläisivät paljon kauemmin. Vanhainkotien johtajat sanovat, että hoidokit vaativat läskisoosia ja potaattia, mutta se ei ole mikään puolustus. Kyllä ihmisen syömätavat voi muuttaa, sillä lihavuushan ei yleensä johdu mistään muusta kuin vääristä syömätavoista.

— Kunnanlääkärien asema on ny-

Käännä!

ky-Suomessa hyvin huono. Työmahdollisuudet ovat kurjat; ei ole röntgeniä, ei tarpeeksi sairaaloita ja tutkimusmahdollisuudet puuttuvat. Kunnanlääkäreillä on samat standardipalkat kuin Helsingin lääkäreillä, vaikka heillä on paljon suurempi työmäärä. Yhä useammat lääkärit erikoistuvat ja aloittavat praktiikan kaupungissa. He myös usein laativat jonkinlaisen tiedekirjasen, jonka avulla saavat meriittiä. Joskus on varmasti oikean ja vasemman silmän erikoislääkäri erikseen. Nyt ollaan onneksi kuitenkin vähitellen tulossa siihen, että perustetaan solmukohtia, joissa useilla lääkäreillä on vastaanotto. Tapiolassa sellainen on perustettukin, selitti kansanedustaja Vaittinen.

— Suomessa on myös se epäkohta, että ei ole jatkuvaa terveydenhoitoa. Ihmistä hoidetaan kyllä hyvin ennen hänen syntymäänsä ja syntymän jälkeen koulusta pääsyyn asti. Tämän jälkeen hänet kuitenkin lähes täydellisesti unohdetaan. Terveyssisaria on liian vähän. Pitäisi päästä edes siihen, että jokaista 1500 asukasta kohden olisi yksi terveyssisar.

— Mikäli ihmistä tunnen, ihmisellä voisi olla miellyttävämpääkin sisäistä elämää kuin lapamato, sanoi kansanedustaja Alli Vaittinen. — Pohjois-Karjalassa lapamadosta ei kuitenkaan koskaan päästä eroon, koska siellä syödään niin paljon huonosti suolattua kalaa. Kalaruoka olisi valmistettava oikein eli siis keitettävä ja paistettava kunnollisesti. En voi antaa ihmisille anteeksi, etteivät he keksi muuta syömistä kuin suolakalaa. Mielestäni vain sellainen rasittunut perheenäiti, joka kahdeskymmenes lapsi kainalossa keittää perunoita, voisi tarjota perheelleen suolakalaa.

Kolmekymmentä vuotta sitten Alli Vaittinen aloitti poliittisen uransa ja 26 vuotta sitten hän valmistui kätilöksi. Sitten hän suoritti sairaanhoitajan ja terveyssisaren tutkinnot. Päätöksen ammatistaan hän teki silloin, kun joutui nuorena tyttönä makaamaan useita kuukausia sairaalassa.

Ihmiset ovat usein ihmetelleet, miksi niin monet kätilöt, terveyssisaret ja sairaanhoitajat ovat naimattomia. Alli Vaittisella on tähän

Kansanedustaja Alli Vaittinen painoi joskus paljon, mutta nyt hän on 60 kiloa kevyt.

luonnollinen selitys: — Sairaanhoitajat ovat tunnetusti tarmokkaita naisia, ja miehet pelkäävät tarmokkaita naisia. He menevät »kanojen» kanssa naimisiin. He luulevat, että vain tarmokkaat naiset panevat heidät jyrän alle. Liian myöhään he sitten huomaavat, että »me namuset» olisimme olleetkin huomattavasti parempia aviosiippoja. Tosin minulla ei sairaanhoitajaksi valmistuttuani ollut aikaa ajatella miehiä, sillä siihen aikaan ei ollut työrajoituksia. Potilaita oli ajateltava vuorokaudet ympäriinsä.

Hoitajattaren olisi osattava kuherrella oikealla tavalla miespotilaiden kanssa. Alli Vaittisen mielestä »flirttailulla» on hyvin piristävä vaikutus. — Virtanen paranee hyvin äkkiä, jos hento hoitajatar ottaa häntä käsivarresta kiinni, naurahti kansanedustaja Vaittinen. — Sairaanhoitajatar ei kuitenkaan saa sortua miespotilaaseen.

Useissa Euroopan maissa mies saa olla synnytyksessä läsnä. Suomessakin asia on ollut »tapetilla». Suositteleeko Alli Vaittinen isän läsnäoloa vaimon synnyttäessä yhteistä lasta? — Minusta mies voi hyvin olla läsnä synnytyksessä, jos vain hermot kestävät ja esivalmistelut ovat perusteelliset.

Miessairaanhoitajista Alli Vaittinen sitä vastoin ei pidä ollenkaan. Hän ei koskaan antaisi miehen hoitaa itseään. Ei edes mielisairaalaan mieshoitajat sovi niin hyvin kuin naiset. Naisen mentaliteetti sopii paljon paremmin sairaanhoitoalalle.

Alli Vaittinen on ollut viimeiset seitsemän vuotta lääketuotteita valmistavan tehtaan sairaanhoitajajohtaja, joka nyt hoitaa pääasiallisesti PR-toimintaa. Teatterissa hän yrittää kiireistään huolimatta käydä niin usein kuin mahdollista. Lukemiselle ei jää paljon aikaa, koska sanomalehdet on kahlattava huolellisesti läpi. Alli Vaittinen lukee sanomalehdestä ensin kirja-arvostelut, sitten vasta kirjan — jos on syytä. Rakkain seura, johon Alli Vaittinen kuuluu ja jonka puheenjohtaja hän on, on Joensuun Seudun Karjalaisseura. Tarkoitus on vaalia evakkokarjalaisten tapoja ja tottumuksia. Aiotaan myös hankkia Karjalaan jääneiden muistomerkki.

Vaikka Alli Vaittinen nykyään joutuu viettämään Helsingissä noin seitsemän kuukautta koko vuodesta, hän ei kuitenkaan muuta Joensuusta pois. Karjalaisuus on hänellä verissä. Hän ei aio jättää »omiaan».

Julkisuuden henkilö Alli Vaittinen sanoo, että kun on kansanedustaja, on pakko pitää julkisuudesta. — Jos en olisi ulospäin suuntautunut, tuskin olisinkaan kansanedustaja. Minusta on mukavaa, että ihmiset havahtuvat, kun sanoo jotakin terävää julkisesti. Tietysti kaikki eivät pidä siitä, ja kateus kukkii. Olisi kuitenkin asennoiduttava asenteiden yläpuolelle. Olisi myös uskallettava tunnustaa olevansa väärässä, ja minä uskallan.

Suomalainen mies on Alli Vaittisen mielestä kuollut pihtisynnytykseen. — Mies olkoon naisen pää, jos pystyy, puuskahti kansanedustaja Vaittinen. — Minun aviomieheni olisi oltava rehellinen ja vilpitön. En välittäisi siitä, jos hän juoksisi toisten naisten kanssa häpeäksi itselleen. Hän olisi minun joka tapauksessa. Jokaisen aviovaimon olisi pystyttävä ajattelemaan tällä tavalla. Luulen, että on helppoa saada aviopuoliso, mutta hänen pitämisessään on kyllä työtä. Elän kuitenkin toivossa . . . □

ÄÄNESTÄ VOITA

KESÄLOMAKUUKAUSI

Nyt Teillä jokaisella on mahdollisuus voittaa kesälomanne ajaksi uusi VOLVO 144, Autonovon matkamökki, Kesoilin luottokortti sekä vapaasti käytettäväksi 1000 mk rahaa. Mitä tämä tarkoittaa? Todella sitä mitä lehteen on painettu: jos Teillä on vastaus- ja arpaonnea; jos Te voitatte helmikuun numerossa alkaneen 3-osaisen kilpailumme, olette se onnellinen, joka saa upean auton sekä asuntovaunun ja öljy-yhtiön luottokortin omaan käyttöönsä yhden (1) kuukauden ajaksi tulevana kesänä voittajalle sopivana ajankohtana. Niin ikään, jotta matkanne esteenä ei olisi kaikesta tästä komeudesta huolimatta välttämättömiin kuluihin tarvittava rahasumma, saa voittaja lehtiyhtiöltämme kaupanpäälliseksi 1000 mk käyttörahaa.

Kilpailun periaate on tämä: Täytätte helmi-, maalis- ja huhtikuun numeroissamme olevat kilpailukupongit mahdollisimman oikein. Sääntöihin kuuluu lisäksi, että Teidän tai jonkun perheenjäsenenne tai yleensä kesälomamatkallenne mukaan lähtevän tulee luonnollisestikin omistaa ajokortti (viimeistään kuukautta ennen ao. palkinnon luovuttamista). Vastuun autosta sekä asuntovaunusta ottavat ao. maahantuojat Oy Volvo-Auto Ab sekä Autonovo. Luottokortin käyttö ei ole rajoitettu paitsi, että ainoastaan voittajan omaan matkaan liittyvät polttoaineostot, öljyt ja yleensä auton huolto saadaan sen avulla suorittaa ilmaiseksi. Matkailu on tarkoitettu tapahtuvaksi kauniissa kotimaassamme.

LEIKATKAA IRTI JA POSTITTAKAA Osoitteella: HYMYLEHTI, HÄMEENK. 20 T:re

KESÄLOMAMATKA

1 Mikä tämän Hymylehden jutuista teidän mielestänne on mielenkiintoisin?

---

2 Mikä tämän Hymylehden sisällössä on sellaista, joka Teidän mielestänne olisi yhtä hyvin voitu jättää julkaisematta?

---

3 Mitä mieltä olette Hymytyttö-sarjastamme?

VASTAAJAN NIMI: ....

OSOITE: .... POSTITOIMIPAIKKA: ....

IKÄ: .... MAHD. PUHELINNUMERO: ....

Erkki Sarinin suuri unelma on tällä hetkellä lohduttoman näköinen. Kolossin ainoa asumiskelpoinen osa on etukulmassa näkyvä poikkilaudoituksella vuorattu vanha puumökki, jonka Sarin kampesi tunkeilla nykyiseen paikkaansa.

ERÄÄN RAKENTAJAN MONUMENTTI

Lamminpään kaupunginosassa Tampereella kohoaa mahtava, puoliksi laudoista puoliksi tiilistä rakennettu kolossi, entisen kauppias Erkki Sarinin tuleva asunto- ja liiketalo. Sitä on rakennettu vuodesta 1954 lähtien eikä se vielä nytkään, 13 vuotta myöhemmin, ole valmis. Ja melkein tuntuu siltä, kuin se ei koskaan valmistuisikaan.
Kirjoittajan asiana ei ole arvailla, sotkeutuiko Erkki Sarin byrokratian rattaisiin vai asettiko hän tavoitteensa alun perin liian korkealla näkemättä epäsuhtaa sen ja mahdollisuuksiensa välillä.

TEKSTI: VEIKKO ENNALA KUVAT: VÄINÖ ANDERSSON

Sarinin asunto- ja liiketalo Tampereella, Lamminpään kaupunginosassa, Ylöjärventien ja Vuorentaustantien kulmatontilla, pistää kyllä vieraankin silmään. Ja nimen omaan vieraan. Se on siinä määrin omintakeinen.

Paikkakuntalaiset ovat siihen jo tottuneet, se kuuluu kuvaan, se on osa Lamminpäätä tuollaisenaan.

Ylöjärventien puolelta katsottuna vaikuttaa siltä, kuin paikalla olisi ensin ollut aivan tavallinen taitekattoinen puuhuvila, joka sitten yhtäkkiä on alkanut kasvaa hillittömästi pituutta ja leveyttä ja korkeutta. Ensin tiiliseininä ja sitten, kaiketi tiilien vaan ei vauhdin loputtua, vielä vinolaudoituksenakin.

Kuitenkaan talo ei ole valmis, se on torso, se on kaikissa katsannoissa puolitekoinen. Ikkuna-aukkoja peittää paikoin laudoitus ja paikoin tervapahvi, joka on repeillyt. Ne ovat kuin silmiä, joista eräät läpyttävät tuulessa luomiaan, eräitä taas peittää hievahtamaton kellervä kelmu.

Aivan oikein, paikalla olikin alun perin puutalo. Ja se puutalo on siinä edelleenkin, jotenkin kuin tiilimuurin kupeessa, kuin pahka. Koko kolossi on merkillinen sekoitus puuta ja kiveä, vanhaa ja uutta, ylilujaa ja hentoista.

Leikattiin vuosi 1935. Kirjoissa puhutaan aina vuoden leikkaamisesta, mitä se sitten mahtaa tarkoittaakin. Joka tapauksessa vuotta 1935 leikattaessa sekatavarakauppias Erkki Sarin teki 7 000 markan vekselin ja osti itselleen mainitun puutalon tontteineen päivineen. Vekselin hän maksoi sittemmin säntilleen niin kuin hän on ikänsä kaiken ollut rehellinen muutoinkin. Siitä kai häntä on rangaistukin.

Tässä puutalossa hän ryhtyi pitämään kahvilaa yhdessä vaimonsa kanssa. Aikaisemmin heillä oli ollut sekatavarakauppa. Ja vieläkin aikaisemmin Erkki Sarin toimi linja-autonkuljettajana. Mutta siitä virasta hänen oli pakko luopua häkämyrkytyksen tautta. Se sattui hänelle autotallissa ja sen jälkeen Sarin on ollut miten sanoisi yliherkkä hä'älle. Jos bussiin milloin työnsi hiukankin bensiininkatkua, niin oitis häntä alkoi huimata ja vaunu pyrki sivuun reitiltään. Niin että sellainen se oli se tapaus.

Sarinit siis pitivät kahvilaansa ja menestyivät hyvin aina 1950-luvun alulle asti, jolloin Erkki Sarin sai ajatuksen. Se tuli niin kuin ajatukset yleensä tulevat. Mitäpä jos rakentaisi tontille isomman talon, oikean kivipytingin. Siinä sopi pitää edelleenkin kahvilaa ja vuokrata asunto- ja liiketiloja toisillekin.

Iltaisin käyskenteli Sarin tontillaan ja näki henkensä silmin kaiken jo valmiina. Kymmenistä ikkunoista tunki valosoiluja yöhön kun vuokralaisten asunnot säihkyivät rattoa ja lämmintä. Alemmalla tasolla taasen peilailivat liikkeiden mainosnuket itseään lasien läpi Vuorentaustantien mustaan märkään asfalttiin. Jokunen asukaskin siinä kulki ohi kuka mitenkin hänelle kiitollisuuttaan osoittaen, kun Sarin oli niin oivallisen talon tehnyt ja niinkin sopuhintaan antanut hyyrylle.

Oli jo myöhä mutta vielä kolisivat biljardipallot uuden isomman kahvilan puolella ja kuului kassakoneen herkeämätön kilinä. Äiti se siellä, rakas vaimo . . .

Mutta olipa mutkaa matkassa ennen kuin Sarin pääsi edes tulevan kivitalonsa piirustuksiin asti, niin monenmoista pykälää ja parakraafia. Ensinnäkin miten menetellä tämän entisen puutalon kanssa?

Ensimmäiset luonnokset teki Sarin itse. Systeemit olivat sellaiset, että tämä vanha talo säilytettäisiin, se olisi kuin pesämuna, josta kaikki kasvaisi, nämä uudet tiilimuurit, korkeukset kohoavat. Paikaltaan sitä kyllä pitäisi ensin siirtää, kolme metriä likemmäs tontin kadunpuoleista reunaa ja sitten vielä metrin verta ylöspäin, nostaen noinikään, että pääsisi alle sokkelia valamaan. Kaiken kaikkiaan piti uuteen taloon tulla 7 erikokoista asuntohuoneistoa, lisäksi liiketilat alakertaan, kuutioita yhteensä 4 220.

Luonnokset täytyi toki piirtää puhtaaksi. Muuan kelmi, jonka nimeä ei tässä huoli mainita mutta joka varmasti tuntee piston sydämessään, otti sen tehdäkseen. Piirtämiseen meni koko vuosi 1954. Myötäänsä kävi piirtäjä viinaa mankumassa ja tavan takaa pisti Sarin hänelle kopraan tuhatlappusen.

Kun 30 000 markkaa oli mennyt ennakkoina kävi ilmi, ettei piirtäjä ollut piirtänyt viivaakaan. Eikä siinä kyllin, oli hukannut alkuperäiset luonnoksetkin.

Mutta pientähän tämä kuitenkin oli muun kulungin rinnalla, yksi kolmekymmentätuhatta. Kolmetoista vuotta myöhemmin puhuttaisiin yhtä monesta kymmenestä miljoonasta. Voi Herra Jumala kumminkin.

Turhaa tässä on juurta jaksaen yrittää kuvata asiaa, josta on kertynyt virallisia papereitakin neljä suurta salkullista. Niitä koetettiin yhdessä Sarinin kanssa käydä lävitse jonkinmoisen yleiskuvan saamiseksi. Mutta yksi pitkä ehtoopäivä ei riittänyt. Jos maailmassa mikä on monimutkaista ja sekavaa, niin ainakin talon rakentaminen. Kun on yksi lupa saatu niin toinen puuttuu ja kolmas on jo ehtinyt vanheta.

Jotakin niin perin juurin liikuttavaa oli tuon miehen olemuksessa, kun hän siinä pisti laseja silmilleen ja jälleen otti. Aina oli jokin toimituskirja kateissa:

— Kattokaah ny, minkäh mä ny sen pistin, perskele.

Vuonna 1955 tuntui kaikki kyllä lopultakin hyrähtäneen tositeolla käyntiin. Piirustukset valmistuivat uuden miehen tekeminä. Lopulleen 400 000 niihin hupeni hyväksyttämisen kanssa. Kontrollikin järjestyi, tahtoo sanoa vastaava mestari, sillä sellainenkin täytyy rakennuksella olla vaikka sitä miten yksi ainoa mies rakentaisi. Laki on niiltä kohdin ankara.

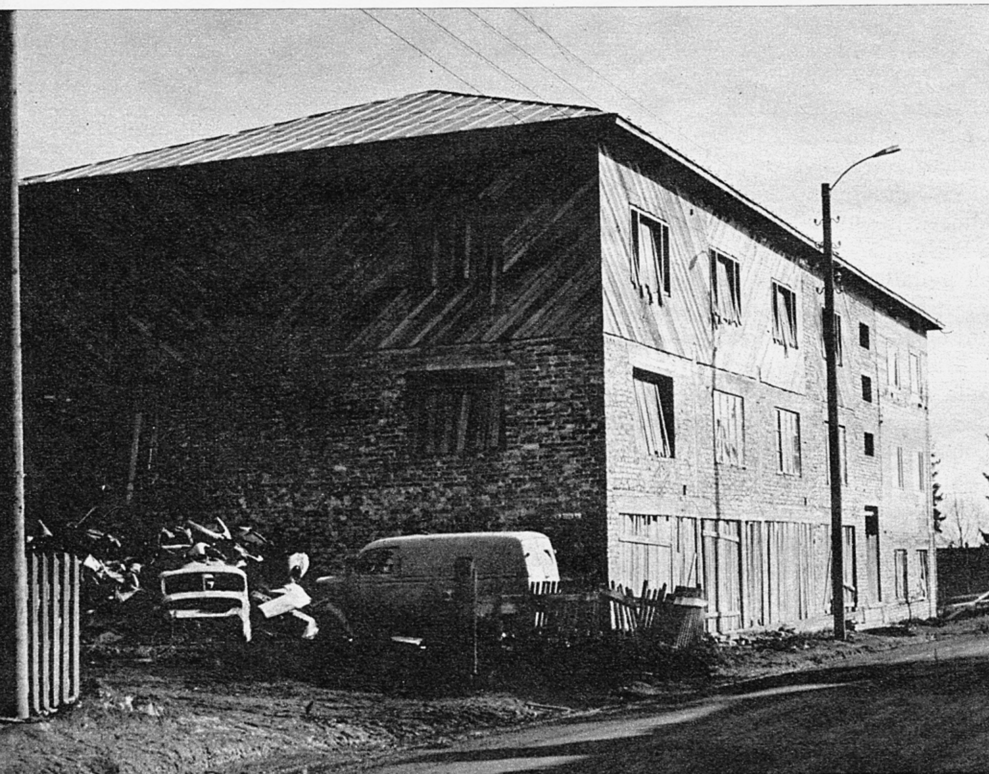
Sarin ryhtyi kampeamaan vanhaa puutaloa ylöspäin. Siinä puuhassa hän käytti sellaisia vipuja, joita nimitetään tunkeiksi. Mutta alun alkaen iski joku hakaukseen. Kun ei muu, niin piti yhden tunkeista särkyä ja puutalo rojahti rysähtäen vinoon. Sisällä äiti kahvitti juuri keitä lie vieraita, jotka silloin säikähtivät ja karkasivat ulos luullessaan, että maailmanloppu oli Lamminpäässä alkanut.

Aikaa voittain puutalo yhtä kaikki siirtyi sen minkä pitikin ja sen alle Sarin muurasi kellarin. Siitä sen sitten oli määrä lähteä sen kasvun. Sarin pisti likoon kaiken mitä omisti, entiset säästöt ja uudet velat. Kuorma-autot ajoivat tontille lautaa ja rautaa, tiiltä ja sementtiä. Ostettiin kerralla kaikki mitä oli laskettu tarvittavan.

Sarin aikoi suoriutua mammuttiurakastaan yksin. Yömyöhiin hän kyykki rakennuksella naulapussi

vyötäisillä kalkutellen ja jo ennen aamunnousua nähtiin hänen latovan tiiltä tiilen päälle paiskellen laastia lomaan. Talo nousi silmissä ja naapurit sanoivat, että rakentajat ovat kyllä maailman sivu olleet erikois-

Ja kiusasta tässä totisesti alkoi olla kyse, kun sitten tuonnempana tuotiin mistä lie lautakunnasta sellaistakin sanaa, että komea oli rakennus Sarinille kieltämättä tulossa, mutta

Sinnikäs rakentaja yritti tehdä rahaa auton- ja moottoripyöräromuista, mutta hävisi yrityksessä puoli vanhaa miljoonaa.

miehiä mutta tämä Sarin, hän se vasta oli varsinainen tekijä.

Mutta sitten lennätti lempo paikalle rakennustarkastajan, joka sanoi:

— Lakkaah naputtelemasta kun kun sulla ei ole kontrollia.

Voi perskeleen kuusitoista, oliko se nyt niin. Sarinin silmissä musteni. Mutta kun kaiken piti olla kunnossa, kontrollinkin. Siitä oli paperikin jossakin, Saramiehen allekirjoittama.

Ja kyllä se olikin, mutta kohtaus ei silti päättynyt ihan sopusointuun. Rakennustarkastaja, joka alun pitäen oli katsellut Sarinin hankkeita kyräillen, tuohtui jostakin ja tönäisi Sarinin kumoon. Ja Sarin puolestaan antoi takaisin kalupakista niin että sorkkaraudat lentelivät. Äitikin ehätti siihen hätään sydänalaansa painellen. Ja monasti on painellut senkin jälkeen.

Hyväluontoinen siivo mies, sen sanovat kaikki Sarinista, mutta kun äärimmilleen kiusataan niin . . .

ei alkuunkaan maistraatin hyväksymäin piirustusten mukainen. Että oli muka yksi kerros liikaa, Sarin jo muurasi kolmatta vaikka kaiken kaikkiaankin piti olla vain kaksi.

Kolmattako, perskele? Sarinin järjen mukaan talossa oli vain asiaankuuluvat kaksi kerrosta jollei sitten kellariakin laskettu kerrokseksi. Ja sellaisesta hän ainakaan ei ollut ennen kuullut.

Niin piti teettää uudet piirustukset kovaa hintaa vastaan, jo toiset samaa taloa varten. Mutta jollakin tapaa Sarinista oli jo paras veto poissa. Hän ei enää tiennyt, tekikö hän taloa piirustusten mukaan vai tehtiinkö piirustukset hänen talonsa mukaan.

Rakennuslupakin vanheni. Tietenkin sen sai uusittua, kun taas maksoi sellaiset ja sellaiset lunastukset ja niin ja niin paljon sille ja sille asioitsijalle.

Sitten oli julkisivulautakunnallakin asiaa ja rahaa meni niin että hirvitti. Ja sitten muuttui asemakaava ja Sarinille annettiin tiedoksi, että kulmaus siitä tontista, jolle hän nyt rakensi ja jota oli pitänyt omanaan, kuuluikin, tuota noin, kaupungille.

No, jos kerta kuului niin kaupungin piti saada mikä kaupungin oli. Erityisellä lahjakirjalla luovutti Sarin kyseiset neliöt kaupungille ihan ilmaiseksi.

Siinä eräitä muita lupia odotellessaan Sarin ajatteli tehdä hiukan ylimääräistä pisnestä, kun rakennus näytti syövän rahaa kaksi sitä vertaa mitä oli laskeskeltu. Hän osti kymmenkunta autonromua ja parikymmentä moottoripyörää. Päätti, että korjaisi niistä joten kuten käyttökelpoisia ja sitten möisi vienolla voitolla.

Mutta silloin tulivatkin parhaiksi luvat ja autot siirrettiin pois jaloista tontin takalistolle. Ja siellä ne makaavat ja ruostuvat tänäkin päivänä, puolen miljoonan omaisuus. Romurautana Sarin ne kyllä möisi pennin kilohinnasta halukkaille. Vaan eipä ole halukkaita. Häviötä siis joka puolella, mihin ikinä katsookin.

Vuonna 1962 tuntuivat asiat taas kerran olevan kohdallaan. Kaikki luvatkin olivat sattumoisin samanaikaisesti voimassa. Sen kun siis vain ylös tellingeille työtä jatkamaan. Ja jatkoihan hän sitä siihen asti, kunnes tiilit loppuivat. Ja siitäkin vielä hiukan eteenpäin lautatavaran turvin.

Mutta sitten tuli pysähdys. 35 vanhaa miljoonaa oli Sarinin suuren asunto- ja liiketalon alkuperäinen kustannusarvio ollut siltä pohjalta laskettuna, että mies tekisi työn yksin. Mutta nyt ei ollut rahaa eikä ollut tiiltä eikä ollut lautaa. Ja itse pytinkikin oli kiinnitetty tontteineen päivineen. Ja kumminkin oli vasta talon runko koossa, viimeistelyä vailla. Ei edes oikeata kattoa vielä.

Siinä keskentekoisessa pytingissä on nyt kiinni koko oleminen. Siihen on mätetty sekatavarakaupan ja kahvilan tuotot, entiset säästöt, vaimon palkat, lainat mitkä saatiin.

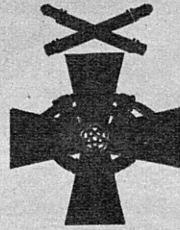
Eikä ole enää kahvilaakaan. Kaikki on mennyt, aivan kaikki.

Nyt leikataan jo vuotta 1967 mutta silti on Sarinin rakennus käytännöllisesti katsoen samassa pisteessä kuin vuonna 1935, jolloin tontilla kohosi vain yksinkertainen puutalo.

Jatkuu sivulla 38

HASSE WINDIN TIE

II osa

SUOMEN
PUOLUSTUSVOIMAIN
YLIPÄÄLLIKKÖNÄ

SUON TEILLE

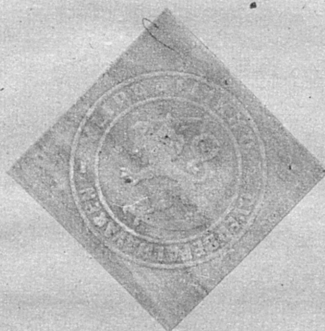
Vapaudenristin 2-luokan Mannerheim-ristin ritari
Kapteeni
Hans Henrik Wind

TOISKERTAISEN
VAPAUDENRISTIN 2. LUOKAN
MANNERHEIM-RISTIN TUNNUKSENA
MARSALKANSAUVAT

PÄÄMAJASSA kesä KUUN 28 P:NÄ 1944

SUOMEN MARSALKKA

Mannerheim

HAASTATTELU:
MARKKU ERONEN

Tämä on ensimmäinen suomalaisille sotilaille jaetuista neljästä toiskertaisesta Mannerheim-rististä. Suomen Marsalkka myönsi sen samana päivänä kuin kapteeni Hasse Wind lensi sirpaleiden repimänä ja puoliksi tajuttomana rikkinäisellä koneella vihollisen alueelta Lappeenrantaan. Kentältä hänet lennätettiin välittömästi Mikkelin lääninsairaalaan. Vaikka Päämaja oli sairaalasta vain puolen kilometrin päässä, vaatimaton lähettipoika sai kunnian ojentaa ainutlaatuisen ristin sairasvuoteella makaavalle ritarille — postipaketissa!

Käännä!

— Silloin tietysti harmitti. Kun leikkauksen jälkeen sain tietää minulle myönnetyn Mannerheim-ristin toisen kerran, aloin tietysti mielessäni kuvitella, että saisin kokea sen suuren kunnian, että Marsalkka itse tulisi sairaalaan luovuttamaan sen. Näin ei kuitenkaan suureksi pettymyksekseni tapahtunut. Liekö syynä ollut information puute. Tulihan kuitenkin proosallinen pakettikortti, jonka kuitattuani sairaalan lähetti haki ristin postista.

Hasse Wind ansaitsi toisen ristinsä hankittuaan vajaan vuoden sisällä lähes 50 virallista henkilökohtaista ilmavoittoa. »Kapteeni Windin erinomaiset suoritukset ovat mitä kannustavimpana esimerkkinä nuoremmalle hävittäjälentäjäpolvelle.» Näin sanotaan Marsalkan sauvoin koristetun ristin saatekirjeessä.

Vaarallinen Suomenlahti

Muistelmien ensimmäinen osa päättyi heinäkuuhun 1943. Saman vuoden syksy ja talvi merkitsivät vilkasta ilmatoimintaa. Suulajärveltä kuten muistakin tukikohdista käsin riitti töitä yllin kyllin. Useimmat lennot suuntautuivat Suomenlahdelle, koska venäläiset yrittivät kiivaasti pommittaa mm. Kotkan tienoita. Taistelut olivat vaikeita, sillä lennot ulottuivat kauas merelle ja aina Eestin rannikolle asti. Epäonnen sattuessa oli aina kohtalona mereen putoaminen ja varma tuho.

Osa amerikkalaisista Brewstereistä korvattiin talvella Messerschmidt 109-koneilla, jotka saavuttivat parisataa kilometriä suuremman nopeuden kuin Brewsterit. Ne oli rakennettu Wiener Neustadtin maanalaisilla tehtailla Wienin ulkopuolella. Mersujen tulitarkkuus oli erinomainen, koska tarkka tykki ampui potkurin navan läpi. Hasse Wind sai ensimmäisenä suomalaisena alleen siipitykeillä varustetun Mersun, mutta tykit tekivät ohjaamisen raskaaksi ja hän karsi ne pois.

— Mersulla oli suhteellisen vaikea lentää, koska laskuteline oli kapea ja heikko. Tästä aiheutui useita startti- ja laskuonnettomuuksia. Eräskin aliupseerilentäjä — Mannerheim-ristin ritari muuten — rikkoi starteissa neljä Mersua.

Taistelut Suomenlahdella olivat pitkien lentomatkojen ja pakkolaskumahdollisuuksien puuttumisen lisäksi vaikeita myös siksi, että venäläisten partioveneet toimivat ahkerasti ja Kronstadtin suunnalla uhkasi alituinen ilmatorjuntatykkien inferno.

Näissä olosuhteissa monien hermot joutuivat tiukalle ja ohjaajia oli pakko siirtää maatehtäviin. Hermot eivät yksinkertaisesti kestäneet lähtöä aavalle ulapalle. Kun kone alkoi täristä jo nousun jälkeen, oli lentäjälle sekä hänen itsensä että lentäjätovereiden edun mukaista antaa paluulupa välittömästi.

— Jos kerran päästi tunteensa valloilleen, ei paluuta enää ollut.

Pelon kouraisemia veteraaneja yritettiin korvata nuoremmilla lentäjillä, mutta sekin kostautui. Kerran Hasse Windin mukana oli kaksi aloittelijaa ensimmäisellä taistelulennollaan. Heidän kokemattomuutensa takia hän oli kahdesti vähällä tulla ammutuksi alas. Yhteishenki oli kuitenkin niin hyvä, ettei ketään syytelty tai piikitelty, vaan henkisesti luhistuneisiin yhtä hyvin kuin kokemattomiin nuorukaisiinkin suhtauduttiin ymmärtämyksellä. Jo aselajiylpeys edellytti sitä.

Maavoimille Hasse Wind antaa näin jälkikäteen pienen muistutuksen, koska niiden välinpitämättömyyden vuoksi hävittäjälentäjämme menettivät erään parhaista miehistään, lentomestari »Lekkeri» Kinnusen.

— Taistelimme Inon ja Kronstadtin välillä useita hävittäjiä vastaan. Kinnunen lensi siivelläni. Olimme vuorotellen ampuneet hävittäjää, jonka pudotinkin lopuksi. Yllättäen »Lekkeri» sai 4000 metrissä osuman koneensa takaosaan ja moottorikin pysähtyi. Luultavasti hän myös haavoittui, ei kuitenkaan kuolettavasti, koska onnistui tekemään pakkolaskun pienelle jäälautalle. Se oli noin kolmen kilometrin päässä rannasta.

— Ilmoitin »Lekkerin» laskeutumisesta tukikohtaan ja suojasin samalla pakkolaskun tehnyttä. Ilmatoiminta oli niin ankaraa, ettei kukaan maista uskaltanut lähteä hakemaan haavoittunutta. Koska aika kului, minun oli pakko jättää suojaaminen toisille koneillemme. Vasta parin tunnin päästä eräs sotilaspastori haki menehtyneen lentomestarin — soutuveneellä. Samana iltana kenraali Pajari tuli tukikohtaamme ja lausui valittelunsa tapahtuneen johdosta.

Voitto kotirintamalla

Jos syksy 1943 ja seuraava talvi olivat Hasse Windille menestyksellisiä ilmataistelujen kannalta, hän saavutti yhden suurimmista voitoistaan sittenkin kotirintamalla — löysi tulevan vaimonsa, nykyisin eräässä Tampereen suurimpiin kuuluvassa tehtaassa toimivan ekonomi Hilkka Windin.

Se oli rakkautta ensisilmäyksellä.

Loppukesällä 1943 matkusti vastanimitetty ritari junalla Mikkeliin hakemaan ensimmäistä ristiään. Kouvolassa hän vaihtoi junaa ja joutui samaan vaunuun nuoren ja viehättävän opiskelijaneitosen kanssa. Tämä opiskeli Kauppakorkeakoulussa ja oli matkalla kotiinsa Pieksämäelle. Siinä he istuivat kovalla penkillä. Mitä nyt vähän juttelivat mutta etupäässä tunsivat hiljaista ja miellyttävää sympatiaa toisiaan kohtaan.

Lähellä istui eräs maavoimien luutnantti, joka seurasi huvittuneena nuorten kehräämistä. Lopulta hän laukaisi oireelliset sanat:

— Teistähän tulisi oikein hyvä pari!

Mikkeliin mennessä Hilkka oli lämmennyt niin paljon, että hän saattoi Hassen junasta ja kirjoitti osoitteensa yleisövaa'an lipukkeen taakse.

Vielä samana päivänä lähti Mikkelistä kirje Pieksämäelle.

— Se oli vakavaa alusta alkaen. Ulkonäön lisäksi hänessä viehätti jokin, jota on vaikea selittää sanoin.

Aikaisemmin Hasse Wind oli jättänyt lomansa miltei käyttämättä, mutta nyt hänellä oli syytä pistäytyä Helsingissä aika taajaan. Ujon, poikamaisen ja kokemattoman urheilijanuorukaisen nopeasti leimahtaneella kiintymyksellä Hasse huolehti Hilkastaan. He kävivät tavallisimmin KY:llä tanssimassa ja usein teattereissa ja oopperassa, josta musikaalinen opiskelijaneitonen piti kovasti.

— Kaikesta päättäen se oli rakkautta, sillä ooppera oli ja on vieläkin minulle suoranaista piinaa.

Hilkka asui Pohjoisrannassa. Lentäjäkapteeni sattui olemaan siellä vierailulla kun Helsinki koki ensimmäisen kolmesta kovasta talven 1944 pommituksesta. Nuoret kiirehtivät muiden mukana talon kellariin.

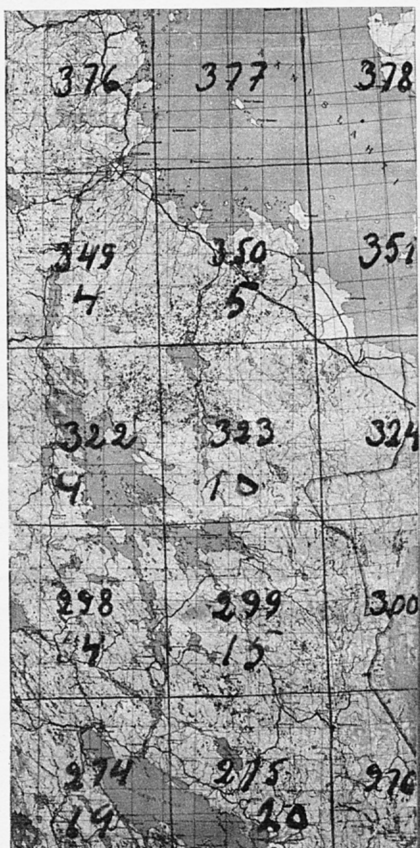
— Olin ensimäistä kertaa elämässäni pommisuojassa. Tilanne oli hirvittävä. Naiset huusivat ja rukoilivat, kaikki olivat poissa tolaltaan. Palasin oitis kuudenteen kerrokseen ja luin sängyssä lehtiä koko pommituksen ajan. Silloin päätin, etten ikinä mene pommisuojaan. Se oli pahempaa kuin taistelu vihollis-

hävittäjiä vastaan.

Kolmannen suurpommituksen aikana Hasse Wind oli Helsingissä parin päivän komennuksella. Sillä kertaa tosin poissa Hilkan sängystä ja asunnosta, jonka pommi pirstoi täysin.

Sodan kauppamatkustajana

Tiedotuspäällikkö Hasse Wind muistelee väheksyvä juonne suupielessä niitä sankaruutensa aikoja, jolloin häntä pidettiin eräänlaisena sodan kauppamatkustajana. Ulkomaisten lehtimiesten haastattelut Kämpin pressihuoneessa toistuivat usein. Maineikas sotasankari, jonka silmiä ei sumentanut viina-

Tämän kokoinen ja näköinen oli kartta, joka hävittäjälentäjillä oli käytettävissään Itä-Karjalassa.

kaihi, esiintyi käskystä »mannekiinina» seurapiiritilaisuuksissa ja monissa juhlissa.

Kaikki komennukset eivät toki olleet vastenmielisiä. Messuhallissa pidettiin kerran ajan muodin mukainen aseveli-ilta. Siellä esiintyi mm. saksalainen elokuvatähti Ilse Werner, joka nuoresta iästään huolimatta oli saavuttanut maailmanmaineen. Hasse Windin oli määrä esiintyä hänen kavaljeerinaan, mutta mielipahakseen hän sai todeta äiti Wernerin vartioivan tytärtään kuin paraskin kanaemo.

Menestyksen huumasta olisi moni nauttinut pökerryksiin asti, mutta Hasse Windin mieli paloi alati tositehtäviin rintamalle. Vain Hilkka saattoi pitää hänet poissa taistelun tuiskeesta. Jo kadettikurssin päättäjäisillallisilta lentäjä lähti kesken pois saatuaan komennuksen. Tal-

Iloinen ilta Adlonissa Helsingissä. Vas. TK-kuvaaja Eric Blomberg, taiteilija Liisa Tuomi, Blombergin puoliso, näyttelijätär Mirjami Kuosmanen ja Hasse Wind.

vella 1944 hän komensi itse itsensä rintamalle.

— Eräällä Helsingin lomalla oli päätetty mennä iltapukujuhliin Adloniin. Minulle oli varattu daamiksi lääketiedettä opiskeleva neitonen. Juhliin valmistautuessani kuulin radiosta uutisia ankarista ilmatappeluista. Pakkasin tavarani ja mitään ilmoittamatta kiirehdin ensimmäiseen rintamalle menevään junaan. Daamini odotteli tunnin, toisen ja kolmannenkin. Myöhemmin hän lähetti minulle erinomaisen pisteliäin alleviivauksin varustetun käytöksen oppaan.

Lentäjistä ei ollut pulaa. Koneista suorastaan tapeltiin, mutta ilmojen ritarimme tunsi silti tarpeellisemmaksi paeta Helsingin mukavuuksista Suulajärven ankeisiin maisemiin. Tähän häntä ajoi sisäinen pakko.

Viipurin villitykset

Suulajärveltä ja Römpötistä oli Viipuriin, maailman mukavimpaan kaupunkiin, vain muutama kymmen kilometri. Siellä Hasse Windkin maistoi alkoholia ensimmäisen kerran oltuaan ensimmäisillä matkoilla seurueen ainoa vesipoika. Lentäjien vakiopaikat olivat Pamaus-kerho ja ravintola Palatsi. He liikkuivat aina omassa ryhmässään ja herättivät suurta huomiota sinisissä asepuvuissaan. Ilmojen urhot söivät innolla »pimeitä» pihvejä ja joivat runsaasti maitoa. Koskaan muu ravintolayleisö ei nähnyt heidän nauttivan alkoholia.

Illan mittaan tunnelma lentäjien pöydissä kohosi melkoisesti, mikä herätti epäilyjä taskumateista ja semmoisista. Niitä ei tarvittu, koska ravintolahenkilökunnan kanssa oli sovittu, että pöytiin tuotaviin litran maitokannuihin pannaan puoli litraa maitoa ja pullo jaloviinaa. Näin syntyi Cowboy-coctail. Pieni pöytäseurue tyhjensi illassa jopa kymmenenkin kannua! — Juoma oli varmasti hyvää, koska se tänä päivänäkin on erään tamperelaisen Pentti-ystäväni mielijuoma.

Taas kerran lähtivät toverukset Viipuriin juhlimaan. Alla oli jyhkeä seitsemän hengen Packard. Puolenyön maissa kaikki Hassea lukuunottamatta olivat koko lailla vaakasuorassa asennossa. Niinpä ainoa selvä mies määrättiin rattiin.

— En ollut koskaan aikaisemmin ajanut autoa. Kaikki meni hyvin, vaikka rähinä oli melkoinen. Heti Viipurin jälkeen törmäsimme sotapoliiseihin, mutta nähtyään automme olevan tupaten täynnä sinisiin

Käännä

univormuihin sonnustautuneita urhoja, he päästivät meidät läpi ilman tarkastusta.

— Pari kilometriä ennen Römpöttiä eräs takapenkillä nukkuneista heräsi ja halusi hänkin ajaa autoa. Hän kurkotti yllättäen rattiin kiinni ja suhteellisen hyvässä vauhdissa upea Packardimme kiipesi lähimpään lyhtypylvääseen. Onneksi komentajamme, eversti Magnusson, oli lomalla ja sijaiskomentaja, majuri Luukkanen autossamme. Kuljetimme melkoisia peltivaurioita kärsineen dollarihymyn korjauspajan taakse piiloon ja tasoittelimme sitä heti seuraavana aamuna. Salaamisyrityksistä huolimatta eversti Magnusson sai tietää törmäilymme. Tämä ilmeni myöhemmin. Hienona, Ranskan Ilmailuakatemian käyneenä upseerina hän painoi asian villasella.

Tämän näköinen oli Hasse Windin koneen oikea siipi Seiskarin eteläpuolella Spitfire'ien kanssa käydyn taistelun jälkeen.

Viipurin iloista hullunmyllyyn Seiskarin eteläpuolella

Jo aikaisin seuraavan päivän aamuna lähti pienilukuinen suomalainen neljän koneen hävittäjäparvi Suomenlahdelle tarkkailemaan ryssien liikehtimistä. Parvi sai lentää Seiskarin eteläpuolelle asti ennenkuin sen johtaja, kukas muu kuin Hasse Wind, yhtäkkiä huomasi suoraan alla kaksi konetta. Hän huusi radioon:

— Ryssiä alla! Hyökätään!

Hasse veti koneensa puolivaakakierteeseen kun hän samalla äkkäsi takana 20 hävittäjäkoneen muodostelman:

— 20 konetta takana! Varokaa! Minä hyökkään!

Samassa silmänräpäyksessä Hasse oli ryssien kärkipartion takimmaisen koneen perässä ja painoi liipasinta. Mutta suihku leikkasi ohi — ja samassa tuli toinen Spitfire suoraan edestä ja ampui kaikilla 12:lla raskaalla konekiväärillään minkä kerkisi. Hassen oikeanpuoleisessa tasossa tuntui nykäisy . . . Täysosuma! Siipi pullistui ja niitit lentelivät ilmaan puolen metrin alalta. Mutta taso kesti ja kone totteli ohjausta. Spitfire tuli yhä suoraan päin.

— Tule peijakas, tuumi Hasse ja antoi konekiväärinsä laulaa. Valojuovat iskivät hyökkäävään ryssään. Mutta se kiisi vain edelleen kohti.

— Jokohan tulee päälle, ehti Hasse ajatella ja nykäisi sitten ylös.

Spitfire vilahti muutaman metrin etäisyydessä alitse. Savujuova jäi jo sen jälkeen! Koneen nokka kallistui kohti merta -savujuova sakeni ja laajeni, ja kohta kone molskahti mereen.

Paraatikuva Hasse Windin koneen korkeusvakaajalla. Vas. Hasse Wind, kapteeni Joppe Karhunen ja lentomestari Turkka. Keskellä kapteeni Karhusen kuuluisa sotakoira Peggy Brown.

Hasse veti ylös. Seiskarin eteläpuolella oli täysi hullumylly. 20 ryssää kaarsi siellä toisiaan suojaten. Lentäjämme olivat niiden kimpussa. Suomalaiset iskivät ehtimiseen ryssien sekaan kuin haukat pääskyparveen.

Yhtäkkiä Hasse näki kahdeksan Spitfiren erkanevan hullunmyllystä matalalla lentäen ja lähtevän kohti Inkerin rannikkoa. Siellä lensi viisi pommikonetta ja Spitfiret lähtivät niiden suojaksi. Mutta Hasse pyrki seuraan. Pian hän tavoitti viimeisen. 100 metrin etäisyydestä hän antoi konekivääreittensä laulaa. Valojuovat leikkasivat suoraan ohjaajan selkään. Selvä tuli! Spitfire kääntyi selälleen ja putosi mereen kuin kivi.

Hasse jatkoi takaa-ajoa. Monta kertaa hän vielä selviytyi pakenijan taakse, mutta konekiväärit eivät enää toimineet. Hän veti välillä pilviin tekemään latausotteita, mutta sekään ei auttanut. Pilvessä ollessaan vilahti kerran Spitfire viiden metrin päästä takaa ohi! Hyvä pala, mutta konekiväärit eivät toimineet. Oli palattava katsomaan, mitä pojat saavat aikaan. Taivas alkoikin jo olla puhdas. Ryssät olivat luikkineet pakoon.

Kirjoittaja ei malta olla utelematta, miten rikiammutulla koneella pystyy moisiin tekoihin?

— Rehellinen vastaus: Kun on tuuria ja vähän muutakin kuin sahajauhoja päässä niin pysyy sodassakin hengissä tavallista pitempään.

— Lue tämä Riitta Virtamon aikoinaan Kämpin pressihuoneessa kirjoittama haastattelu, joka on esimerkkinä »onnesta» julkaistiin useiden maiden lehdissä:

KOLME ALAS

— Kun sattuu olemaan tuuria ja hyviä tovereita, niin selvitty on, huomautti kapteeni Karhunen, joka vielä ilmielävästi näkee mielessään

tapauksen kolmisen viikkoa sitten, jolloin hänen elämänsä oli hiuskarvan varassa. Se tapahtui siinä suuressa ilmataistelussa, jossa venäläisiä kihisi ympärillä kuin vilkkilän kissoja ja jossa 16 konetta pudotettiin. Eräs venäläinen hävittäjä oli kapteeni Karhusen huomaamatta päässyt vain 20 metrin päähän hänen taakseen, kun hän luutnantti Windiltä radioteitse sai varoituksen sanan, kieppasi koneensa silmänräpäyksessä syöksyyn ja pelastui varmalta tuholta. 20 metrin päästä on näet erinomaisen näppärää ampua toinen alas, sen saattoi luutnantti Wind puolestaan myös tuoreeltaan todeta, sillä hänen nuoren elämänsä — mies on vasta 22-vuotias ja hänellä on jo 29 pudotettua konetta tilillään — komein ilmataistelu tapahtui tämän kuun toisena päivänä, jolloin hän neljässä minuutissa ampui alas kolme vihollisen pommikonetta pudotettuaan hetkistä aikaisemmin jo yhden hävittäjän. Nämä kolme ampui hän juuri 20 metrin päästä.

— Miten onnistuitte pääsemään niin lähelle?

— Minulla oli tuuria — ja sitten kuulemme selityksen. Kun meikäläiset saavat hälytyksen ryssien liikkeelle lähdöstä, kohoavat he tukikohdistaan viivana ilmaan ja tapaavat vastustajansa useimmiten Suomenlahden itäosassa, jossa tämän kevään useimmat ilmataistelut on käyty. Toukokuun toisen päivän ilmataistelu — johon ryssien puolelta osallistui kolmisenkymmentä konetta, joista 10 pudotettiin — tapahtui Suursaaren tienoilla. Luutnantti Wind lensi venäläisten muodostelman perässä, tavoitti viimeisen hävittäjän, pudotti sen ja onnistui sen jälkeen pujottautumaan toisten venäläisten hävittäjien keskelle näiden häntä lainkaan huomaamatta. Hetkessä oli hän venäläisten pommikoneiden kyljessä ja sitten — niin sitten hän pudotti niitä kolme kappaletta neljässä minuutissa.

— Ja sitten?

— No sitten ryssät tietysti huomasivat minut ja rupesivat hätyyttämään ja minä lähdin pois — enkä saanut sillä kerralla edes koneeseeni yhtään reikää. Sellaista sattuu, kun on tuuria.

Kapteeni Karhunen jatkaa:

»Mutta tiedättekö, mitä me tässä luutnantti Windin kanssa jokin aika sitten toivoimme, kun hänellä 22-vuotiaana oli 22 konetta ja minulla 30-vuotiaana 30 konetta tilillämme, toivomme molemmat, että olisimme 60-vuotiaita ja meillä olisi yhtä monta viivaa koneemme peräsimessä osoituksena 60 ryssän koneen pudotuksesta.»

Paras ystävä

Lentäjät olivat rämäpäitä niin maassa kuin ilmassakin, mutta aivan oman lukunsa ansaitsee Kadettikurssin aikainen huonetoveri, talvisodan veteraani Iikka Törrönen. Hän oli ennen talvisotaa opiskellut jonkun vuoden Helsingin Yliopistossa, mutta ilmavoimien reservivänrikkinä meni talvisotaan ja kävi senjälkeen Kadettikurssin. Luutnantti Törrönen oli helsinkiläinen. Isä oli venäjänkielen lehtori.

Hasse Wind toimi kurssitoverinsa johtaman 4. lentueen varapäällikkönä. He asuivat samassa korsussa ja aikaisemmin solmitut ystävyyssuhteet lujittuivat rintamalla.

— Iikka oli suuri ajattelija ja sielullisesti monessa suhteessa meidän muiden yläpuolella. Illat ja usein yötkin kuluivat syvämietteisten asioiden pohtimisen parissa. Iikka puhui ja minä kuuntelin. Teosofien tapaan hän uskoi kuolemanjälkeiseen elämään. Nuoresta iästään huolimatta hän oli täysin valmistautunut poislähdön varalta.

— Eräänä iltana Iikka pakkasi upseerinarkkunsa ja sanoi: Lähetä tämä kotiin, sillä huomenna on kova tappelu. Minä en palaa sieltä . . .

— Jos joku muu olisi sanonut näin, olisin kuitannut lausahduksen naurulla, mutta silloin menin vakavaksi. Iikka näet oli aikaisemminkin ilmoittanut paikkansapitävästi asioista, jotka hän oli »nähnyt» etukäteen.

Seuraavana aamuna toverukset lähtivät kuuden muun lentäjän mukana Suomenlahdelle. Iikka johti neljän koneen parvea ja Hasse lensi muiden kera lakisuojana kilometrin verran hänen yläpuolellaan. Seiskarin paikkeilla Iikka käski radion välityksellä Hassen parvea etsimään vihollisia Eestin rannikon puolelta. Hasse veti parvensa Lavansaaren ja Tytärsaaren välistä. Näköyhteys katkesi, mutta väliä oli tosiasiassa vain minuutin lentomatkan verran.

— Pian Iikka ilmoitti: Hävittäjiä Suursaaren pohjoispuolella! Samassa näin 10 Spitfireä myös saaren eteläosassa ja Suursaaren satamassa. Radioyhteys katkesi taistelun aikana. Ammuin kolme Spitfireä alas. Kahakan päätyttyä kutsuin Iikkaa radiolla, mutta hän ei vastannut. Kukaan ei nähnyt hänen putoavankaan. Iikka oli kuitenkin kadonnut lopullisesti. Noutaja oli ottanut parhaimman miehen.

— Iikan katoaminen ja sitä edeltäneet keskustelut panivat ajattelemaan, että tässä maailmassa on paljon muutakin kuin pelkkää päivästä päivään elämistä, kunhan vain tietää ja osaa.

— Kuvaavaa on, etteivät Iikan vanhemmat uskoneet poikansa kuolleen. Me, lentäjätoverit, pidimme häntä menetettynä, sillä ainoa mahdollisuus — hyvin pieni — oli sellainen, että hän olisi tehnyt pakkolaskun Suursaareen ja joutunut vangiksi. Joka tapauksessa vanhemmat uskoivat poikansa palaavan. En tiedä, tarkoittivatko he tässä vai tulevassa elämässä.

Viimeinen lento

Yhdeksän viikkoa ennen tulen taukoamista Kannaksella, joutui Hasse Wind uhkarohkealle tiedustelulennolle, jonka tarpeellisuus jo silloin 28.6.1944, oli kyseenalainen. Mutta käsky oli todennäköisesti peräisin Päämajasta asti ja sitä oli noudatettava. Mannerheim-ristin ritari Joppe Karhunen kuvaa tämän lennon alkuvaiheita kirjassaan »Siipien sirkus»:

»Kun vihollisen ilma-ase jylläsi sadan hävittäjäkoneen voimalla rintamalinjan ja selustan yläpuolella, kävi tiedustelulento vaikeaksi. Karhunen päätti lähettää tehtävään juuri toisen kerran Mannerheim-ristin saaneen kapteeni Hasse Windin (Wind ei tiennyt vielä rististä) ja hänen taitavan siipikoneohjaajansa, vääpeli Nisse Katajaisen. Noilla valiolentäjillä olisi mahdollista puoliksi salaa pujahtaa vihollissuojauksen lävitse ja tuoda tarpeelliset tiedot Kannaksen joukkojen komentajalle.

Kenties juuri nuo tiedot ratkaisivat, voitaisiinko torjuntataisteluihin irrottaa lisävoimia vai oliko niitä säästettävä vieläkin pahemman päivän varalle, järkeili Karhunen.

Windin ja Katajaisen kasvot olivat vakavat, kun he kuuntelivat tiedustelukäskyä. Molemmat olivat juuri vastikään palanneet Ihantalasta ja tiesivät, mistä siellä ja kauempana selustassa oli kysymys. Lentomestari Pyötsiä oli joutunut tekemään pakkolaskun eräälle peltopahaselle, mutta onnekseen säilynyt hengissä. Kun sellainen hävittäjälentäjä kuin hän tuli kävellen

Käännä 25

Kapteeni Wind lomalounaalla Royalissa Helsingissä tulevan vaimonsa kanssa.

kotiin, on tilanne enemmän kuin tiukka — siitä oltiin yhtä mieltä. Mutta palvelusalttius merkitsi sittenkin enemmän kuin edessä oleva vaara.

Toverukset pistäytyivät vielä syömässä aamupuuronsa ennen kuin menivät koneilleen. Koekäytön hyrinä muuttui rajuksi kohinaksi ja hiljeni jälleen. Sitten kaksi Messerschmidtiä ponnahti sirpalesuojistaan ja painuivat saman tien lähtökiitoon. Partion johtokoneen siivenkärki miltei sivusi puittenlatvuksia, ja siipikone oli vain vähän siitä takaviistossa. Wind ei tahtonut varoittaa vihollistutkaa partion lähdöstä, vaan pysytteli matalalla.

Rantaosuus Uuraisista Inoon oli pian selvillä. Sitten parivaljakko siirtyi tiedustelemaan Terijoen ja Viipurin tienoille. Kaksi suomalaiskonetta halkoi vihollisen ilmatilaa. Ohjaajat näkivät rautatien selvästi kirkkaassa säässä; rautatieliikenne oli tavanmukaista huolto- ja täydennyskuljetusta sekä haavoittuneiden evakointia sairaalajunilla.

Partio lähestyi Viipuria. Suomalaisia odotettiin jo palaaviksi. Mutta juuri ennen kuin partio ehti pujahtaa turvaan Viipurinlahden länsirannalle se joutui suuren hävittäjäosaston saartamaksi. Ainoa mahdollisuus oli lentää taistellen omille linjoille; irtautumisyritys syöksyllä tai muulla keinolla olisi ollut selvä itsemurha.

Seitsemän Jak-yhdeksikköä ympäröi suomalaiskoneet, ja toiset muodostelmat pysyttelivät lähellä tarkaten tilanteen kehittymistä.

Wind sai heti ensi yrittämällä yhden Jak-yhdeksikön suistumaan alas. Katajainen sen sijaan epäonnistui ensimmäisessä tulituksessaan, mutta toinen toi jo tuloksen. Oli enää viisi kahta vastaan, kun katsojat päättivät puuttua taisteluun. Airacobria ja Jakeja ryöpsähti lisää samaan hullunmyllyyn, jossa kaarteli jo kaksikymmentäseitsemän punatähtistä kahden suomalaiskoneen kimpussa. Aluksi kamppailu oli kankeaa suunnitelmattomuudessaan, koska vihollisia oli aivan liian paljon. Mutta pian nähtävästi Airacobrien komentaja palautti hävittäjänsä järjestykseen.

Nyt punalentäjät hyökkäsivät partioittain, ja suomalaisten mieleen tuli pahoja aavistuksia. 37-milliset sähähtelivät, Windin onnistui sivaltaa yhtä Airacobraa osuvasti, mutta toinen ehti kuittaamaan tapahtuneen täysosumalla. Messerschmidtin ohjaamo täyttyi ammuksen räjähdyssavusta.»

Ensimmäinen ammus repi 43 sirpaleen voimalla selkää, käsiä ja kasvoja. Toinen iskeytyi selkäpanssariin. Kaasuvipu katkesi ja mittarit hajosivat, mutta moottori kävi täysillä. Kone oli silloin 3—4 minuutin päässä Lappeenrannasta. — En muista mitään. Oli vain jonkinlainen mielikuva: kotiin, kotiin ...

Samaan aikaan kuin vääpeli Katajainen pudotteli viholliskoneita, Hasse Wind kiisi täysillä kohti Lappeenrannan kenttää. Lähes täydestä tajunmenetyksestään huolimatta hän puristi kouristuksenomaisesti ehjänä säilynyttä ohjaussauvaa. Jotenkin hän sai kopeloitua laskutelineet alas, mutta jarrusiivekkeet eivät totelleet. Mersun kova vauhti edellytti ehdottomasti niiden käyttöä, jos mieli päästä hengissä maahan.

— Lappeenrannan kenttä oli hankala, sillä voimajohto kulki kentän pään poikki. Sukelsin kuulemma johdon alta. Kone kosketti kenttää, kimposi ylös kolmasti ja oli vähällä törmätä kentän toisessa päässä olevan ratsuväen tallin seinään. Jarrut kirskuivat mielettömästi ja vähän ennen törmäystä kone kiepsahti yhden pyörän varassa tulosuuntaansa.

— Minut vietiin joukkosidontapaikalle ambulanssilla ja edelleen sairaankuljetuskoneella Mikkeliin. Tulin tajuihini lääninsairaalassa kun tohtori Hästbacka leikkasi minua. Makasin vatsallani ja huusin: Älä enää, koskee mahdottomasti!

Tohtori vastasi: Ei mitään hätää, se oli viimeinen sirpele.

— Kun aloin osastolla tajuta tilani selvästi, ymmärsin, että sota oli minun kohdaltani nyt sodittu.

* * *

Loistavan lentäjänuran dramaattinen loppu.

Jos Hasse Wind olisi tiennyt, mitä pian alkavalla siviilielämällä oli häntä varten takataskussaan, olisi hän varmasti toivonut viimeisen lentonsa päättyvän Suomenlahden tyrskyihin.

Vai olisiko?

Sankarina kuoleminen sodassa olisi ollut helppoa. Mutta sitten 15 vuotta jatkunut rauhanaikainen taistelu itseään ja sisässään riehuvia pahoja voimia vastaan oli sittenkin suuriarvoisempi kuin sodassa saavutettu sankaruus.

* * *

Voittiko Hasse Wind vai hävisikö hän? Sen voivat arvoisat lukijat itse päätellä luettuanne hänen muistelmiensa seuraavat osat. ☐

MATTI KALENIUS:

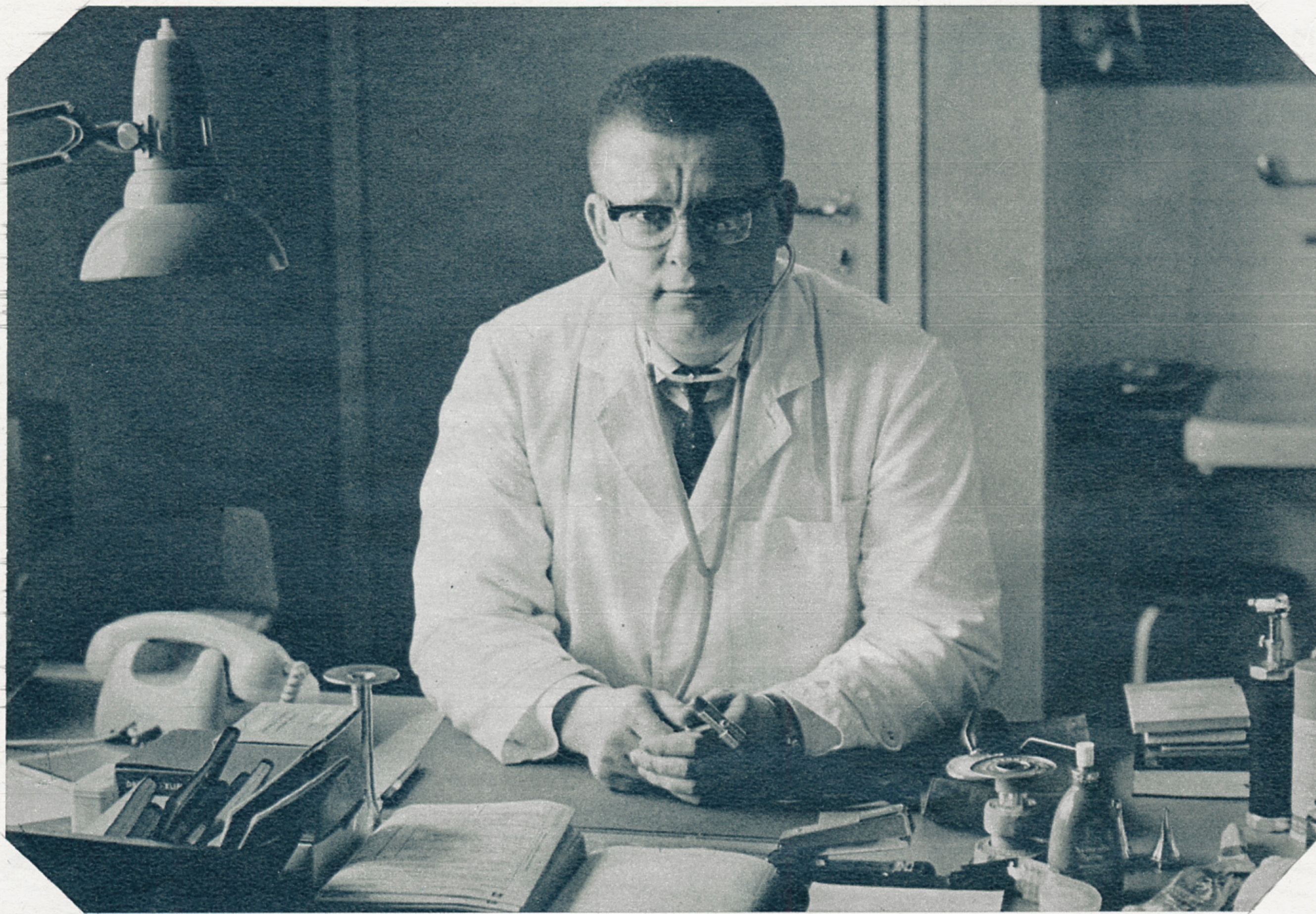

MINÄ TUNNUSTAN

Sana petos merkitsee minulle vankilaa. Minua tullaan syyttämään väärennyksistä, petoksista ja kavalluksista. Olen väärentänyt ystävieni ja tuttavieni nimiä yksityisiin asiakirjoihin ja nostanut näillä väärennetyillä papereilla rahaa yhteensä 2 000 markkaa.

Mielestäni kaikki juontaa alkunsa siitä, etten koskaan ole osannut sopeutua säännöllisiin elämäntapoihin kiinteine työaikoineen. Olin aikaisemmin sellaisessa toimessa, jossa oli kellokortti ja muutenkin erittäin tiukka järjestys kaiken suhteen. Kauan en jaksanut olla tuossa paikassa, sillä tunsin joka aamu astuvani kuin pakkopaitaan tullessani toimeeni. Kaikki alkoi tuntua painajaiselta ja lopulta sain hermoromahduksen.

JATKUU SIVULLA 36

LÄÄKÄRI JOKA EI USKO JUMALAAN

teksti: VEIKKO ENNALA
kuvat: VÄINÖ ANDERSSON

Mitä me ns. kristityt tiedämme vapaa-ajattelijoista? Emme juuri mitään, paitsi arveluja: koska he eivät usko Jumalaan, eivät he varmasti välitä muistakaan "siveellisistä arvoista". Todennäköisesti he ovat sydämettömiä ja kylmiä ja suunnittelevat anarkiaa koko nykyisen yhteiskuntamuodon luhistamiseksi. Lähetimme Veikko Ennalan Vapaa-ajattelijain Liitto ry:n vara-puheenjohtajan, lääk. lis. Timo I. Vasaman luo kysymään, miten asianlaita oikein on. Haastattelusta kehittyi dialogi, jossa ammukset ovat järeitä puolin ja toisin.

Soitan Karkkilan I kunnanlääkärin, lääk.lis. Timo I. Vasaman ovikelloa arkaillen.

Niin niin, kyllähän meillä kristityilläkin on epäuskon hetkemme. Mutta minkälainen on mies, joka julkisesti tunnustaa, ettei hänellä ole ollenkaan jumalaa. Sellainen mies lääkärinä.

Olisiko hänellä päässään sarvet? Ehkä juovuksissa? Äreä joka tapauksessa varmaankin. Vastikäänhän hän, niin kuulin, oli riepotellut pahasti Karkkilan kirkkoherraa paneelikeskustelussa.

Oven aukaisee nuori mies. Hieman taipumusta lihavuuteen. Silmälasien takana valppaat silmät. Väläyttää hymyäkin.

Sielunvihollisella on niin monta hahmoa.

Mennään peremmälle. Jaloissa pyörii kaksi pienokaista, kolmas nukkuu vaunuissaan. Panen merkille lasten uskomattoman pitkät silmäripset. Suloisia kuin Herran enkelit. Enkelitkö? Pakanoitahan ne ovat, kastamattomia pakanoita. Hyvänen aika kuitenkin.

Tohtori vaikuttaa välittömältä ja poikamaiselta. Roolihahmo tietenkin. Itse asiassa hänen täytyy olla salakavala anarkisti. Näin on minulle lapsena opetettu: jumalankieltäjään ei voi luottaa. Ja mikä lapsuudessa opetetaan, se totuutena omaksutaan.

Rouva on matkoilla, kaupungissa, ja tohtorilla itsellään vapaapäivä. Asunto on hyvin tilava. Tohtori pyytää anteeksi, että paikat ovat vielä hiukan apokryyfiset. Se on selaista kun on vielä nuori, äskettäin valmistunut ja niskassa lukuvelat.

Vaistoan, että Timo I. Vasama on älykäs mies. Sen suurempi on sitten oleva riemuni, kun tukin hänen rienaavan suunsa. Olenhan tässä ikään kuin Jumalan esitaistelija.

— Mentäisikö aluksi saunaan? kysyy tohtori.

Saunaan? Vai saunaan. Etteköhän vielä saa kadotuksen kiukailla löylyistä tarpeeksenne, miesparka. Ei mihinkään saunaan, vaan suoraa päätä asiaan, jos suvaitsette.

*

VEIKKO ENNALA: Milloin erositte kirkosta?

TIMO I. VASAMA: En milloinkaan, kun en ole koskaan kirkkoon kuulunutkaan. Minulla on ollut ilo omistaa järkevät vanhemmat.

VE: Omia lapsiannekaan ei sitten liene kastettu?

TV: Ei tietenkään. Tämä poju tässä on nimeltään Lalli, vähän niin kuin papin kiusaksi.

VE: Mitä te opetatte lapsillenne iltarukouksen asemesta?

TV: En mitään. Ei rukousten puuttuminen jätä mitään aukkoa, joka olisi jollakin täytettävä.

VE: Ovatko ateismi ja »vapaa-ajattelu» täsmälleen sama asia?

TV: Eivät ole. Ateisti kieltää jumalan olemassaolon, mutta vapaa-ajattelija, kuten minä, pitää jumaluutta vain epätodennäköisenä. Tietysti vapaa-ajattelijakin kieltää persoonallisen jumalan. Kannanotto tässä suhteessa riippuu ratkaisevasti siitä, miten jumala -käsite määritellään. Vapaa-ajattelijoiden vaalilauseeksi sopisi mielestäni hyvin Gandhin oivallus, että »totuus on jumala, mutta Jumala ei ole totuus».

VE: Mitä te sanotte Raamatusta?

TV: Se on kokoelma mytologisia taruja ja osiltaan juutalaisten historiaa. Se sisältää koko joukon suurta elämänviisautta samalla kuin äärimmäistä typeryyttäkin.

VE: Mitä »viisautta» te epäilijä siinä näette?

TV: Esimerkiksi se kehoittaa jokaista rakastamaan lähimmäistään niin kuin itseään.

VE: Ja mitä »typeryyttä»?

TV: Vaikkapa oppi paholaisesta. Miksi jumala, jonka pitäisi olla kaikkivaltias, ei tapa perkelettä, vaan antaa sen mellastaa mielin määrin alituisesti etsien, kenet saisi niellä. Amerikkalaista M. Babcockia lainatakseni Jumala haluaisi ihmisen olevan hyvä, mutta antaa paholaisen silti elää. Mitä sanoisimme miehestä, joka puhuu kanojensa suojelemisesta, mutta päästää samanaikaisesti ketun tarhaansa?

VE: Te lausutte kovia sanoja.

TV: Totuus ei olekaan tarkoitettu lapsenmielisille, koska se tuottaa heille tuskaa.

VE: Mihin te uskotte Jumalan asemesta vai oletteko skeptikko kaikkeen nähden, ts. ajatteletteko ettei ihmisellä voi olla varmaa tietoa mistään?

TV: Uskon, että ihminen yhteiskuntaeläimenä tulee jatkuvasti pyrkimään inhimilliseltä kannalta positiivisiin päämääriin ja tulee vähitellen ne saavuttamaan. Periaatteessa on yhdentekevää, onko ihmisellä absoluuttisesti varmaa tietoa. Pääasia on se, että tieto on yleisinhimilliseltä kannalta varmaa. Tieto on varmaa kaiken sen perusteella, mitä ihmiset ovat kyenneet kokemusperäisesti selvittämään.

VE: Eikö tunnu vaikealta ajatella, että maailmankaikkeuden synty on vain kosminen sattuma, että kaikki sen systemaattisuus on fysikaalisten eikä jumalallisten lakien alaista?

TV: Lienee väärin puhua maailmankaikkeuden synnystä. On inhimillistä ahtautta ajatella, että kaikella pitää olla jokin ehdoton alku ja loppu. Käsitykseni mukaan ei näin ole. On vain tapahtumien virta, syitä ja seurauksia, jotka noudattavat luonnonlakeja. Sattumia ei ole olemassa muuta kuin ihmisen pienestä näkökulmasta katsoen. Maailmankaikkeudella ei ole ollut alkua eikä sillä ole oleva loppua.

VE: Kuoletteko te tyynesti ja turvallisin mielin varmasti uskoen, että »rajan takana» on ikuinen unennäötön uni?

TV: En tiedä kuinka kuolen. Mutta sen tiedän, että vainajalla ei ole ongelmia.

Käännä!

LÄÄKÄRI JOKA EI USKO JUMALAAN

VE: Mistä te sen tiedätte?

TV: Olen nähnyt paljon eläviä ja kuolleita. — Se, mitä kuolemani hetkellä ajattelen, riippuu kokonaan sen hetken olosuhteista, kuten tajunnan asteesta, aivoverisuonten kalkin määrästä jne. Kuollut ei sure kuolemaansa.

VE: Minne kuvittelette sielun joutuvan?

TV: Sielusta en tiedä mitään. Sen vain tiedän, että elämä on tiettyjen yhdisteitten kemiallinen ominaisuus, kuten esimerkiksi palamistaipumus eli yhdistymistaipumus happeen on ominaista suurelle määrälle kemiallisia yhdisteitä. Ei elämä ole mikään erityinen taivaallinen lahja, se on kemiallinen prosessi.

VE: Te haluatte riistää ihmiseltä hänen viimeisenkin turvansa ja toivonsa, Jumalan.

TV: Kuka niin on sanonut? Puhun itsestäni vapaa-ajattelijana.

VE: Mitkä ovat vapaa-ajattelijan kymmenen käskyä?

TV: Vapaa-ajattelijoilla ei ole yhtään käskyä. Käsitän kaikki arvot suhteellisiksi. Ihmisten kesken ei ole absoluuttisia arvoja. En kannata käskyjä vaan neuvoja. Minun siveysoppini lähtee ajatuksesta, että omatunto on sama kuin toisten tunto.

VE: Ette olekaan täysin moraaliton.

TV: Moraalittomuutta ei ole olemassakaan. On vain erilaisia moraaleja. Kannibaalien moraalin vastaista ei ole syödä lähimmäisiään.

VE: Miten määrittelisitte eetillisyyden?

TV: Eetillisyys on ihmisen onnellistuttamista.

VE: Sanoitte Raamattua kokoelmaksi taruja. Kumminkin meidän kristillinen uskomme perustuu Raamattuun.

TV: Siksi uskonto onkin huijausta sikäli kuin sen väitetään edustavan totuutta olevaisesta ja ihmisen ja olevaisen suhteesta. Sen sijaan uskonto edustaa erästä saavutusta inhimillisessä ajattelussa ja metafyysisellä ajattelulla on epäilemättä tärkeä merkityksensä inhimillisessä kentässä. Uskonto on metafyysinen rakennelma. Mutta on se tarkoituksenmukainen, siitä voisi keskustella pitkään.

VE: Te ette usko persoonalliseen Jumalaan ettekä niin muodoin kadotukseen ettekä taivaaseen. Eikö elämänne ole jokseenkin tarkoituksetonta?

TV: Tekeekö kadotukseen uskominen elämän tarkoitukselliseksi? — Minun kuten muidenkin ihmisten elämällä on se tarkoitus, jonka itse kukin elämälleen asettaa. Ei siinä sen kummempaa ole — Esim. kristinusko edustaa puhdasta palkintomoraalia: jos teet tietyllä tavalla on palkintosi oleva suuri taivaissa. Ei siis opeteta toimimaan eetillisesti asian itsensä vuoksi, vaan palkinnon toivossa. Eri asia on, että ihminen ei tee mitään muutoin kuin tyydyttääkseen tarpeitaan, jotka yleensä ovat tiedostamattomia.

VE: Mikä on se nimenomainen punkti, joka panee teidät ajattelemaan, ettei Jumalaa ole?

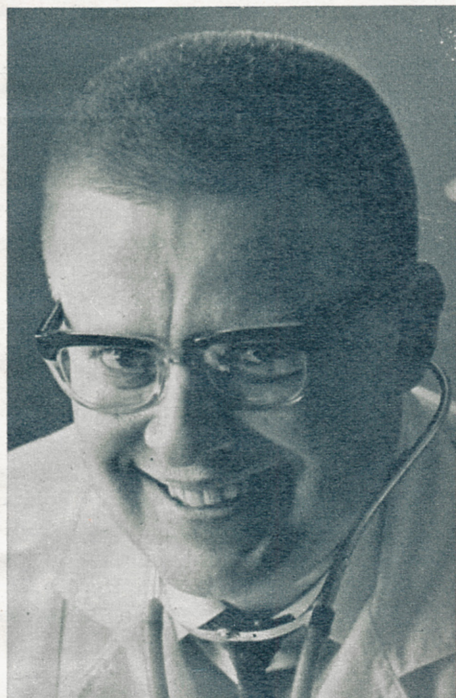
TV: En tarvitse jumaluutta minkään asian selitykseksi. Ei jumala selitä mitään.

VE: Uskotteko, että on ulkoplanetaarista elämää?

TV: Mielestäni on itsestään selvää, että muuallakin on elämää. Mutta en osaa ottaa kantaa esimerkiksi ns. lentäviin lautasiin, vaikka olen itsekin kerran nähnyt selittämättömän valoilmiön. Elämän esiintyminen muuallakin kuin meidän Telluksellamme, ei todista mitään jonkin jumaluuden puolesta.

VE: Miksi vapaa-ajattelijat hyökkäävät ns. uskovaisia vastaan? Eikö itsekunkin vakaumusta pitäisi kunnioittaa?

TV: Olen sitä mieltä, että typeriä ajatusrakennelmia pitää rienata. Kuitenkin vapaa-ajattelijat kunnioittavat toisin ajattelevien vakaumusta siinä kuin toisin ajattelevat vapaa-ajattelijoiden vakaumusta. Mikäli minua rienataan, kuuntelen sitä mielelläni, jos rienaus vain on älykästä. Tyhmyydelle taas ei voi mitään. On hieman lapsellista puhua vakaumuksen loukkaamisesta, sillä eihän kypsää vakaumusta voi loukata. Tällaiset asiat eivät laisinkaan kuulu lainsäädännön piiriin. Hullunkurista, että joku uskovainen hakee kunniaansa Helsingin raastuvanoikeuden kuudennelta osastolta. Vielä järjettömämpää on ajatella,

että Jumala itse siellä esiintyy kantajana.

VE: Elämällä ei teidän nähdäksenne ole mitään tarkoitusta. Miksi sitä ylipäänsä sitten on?

TV: Olosuhteiden pakosta. Onko elämä sinänsä hyvä vai paha, sekin riippuu niistä olosuhteista, joissa se eletään. On sekä onnellisia että onnettomia ihmisiä. Onnettomia tuntuu olevan runsaasti juuri uskovaisten joukossa.

VE: Miten voitte niin sanoa?

TV: Uskonnollisten lahkojen jäsenjoukoissa lienee normaalia enemmän psyykkisesti sairaita. Tosin täytyy muistaa, että suurin osa erilaisista kieroutuneista käyttäytymismekanismeista perustuu kylläkin joukkosuggestioon eikä siis edellytä varsinaisen mielisairauden olemassaoloa.

VE: Kyllä uskonto suo monille mielenrauhan.

TV: Mutta vain osalle niistä, joilta se ensin on sen pelotuksin riistänyt.

VE: Jos ihminen tuntee olevansa

yksin, mihin hän voi turvautua ellei Jumalaan? Psykiatriinko?

TV: Kaikki yksinäiset ihmiset eivät kaipaa seuraa ja ovat juuri sen vuoksi yksinäisiä. Muussa tapauksessa lienee psykiatri tai psykologi

suositeltavin turvautumiskohde. Hyvä ystävä vastaa usein tällaista asiantuntijaa. Järjen suuri heikkous on juuri siinä, että sillä voidaan vaikuttaa vain järkeviin ihmisiin, joten asiantuntijankin mahdollisuudet ovat rajoitetut nimen omaan psykoterapiaa ajateltaessa.

VE: Mikä on kirkon tulevaisuus teidän nähdäksenne?

TV: Se menettää otteensa ja merkityksensä vuosisatojen mittaan. Omalta osaltani yritän vielä nopeuttaa tätä kehitystä.

VE: Tuota asiaa ette saa minua uskomaan.

TV: Se ei olekaan mikään uskonkappale. Vapaa-ajattelijoilla ei ole uskontunnustusta, joka pitää toistaa kuorossa.

VE: Mitä te ajattelette armomurhasta?

TV: Toivottomissa, epätarkoituksenmukaisissa kärsimyksissä pidän euthanasiaa jatkettua kidutusta eettisempänä.

VE: Ilmeisesti on olemassa tiettyjä ristiriitoja ns. lääkärien etiikan ja henkilökohtaisten käsitystenne välillä?

TV: On eräissä suhteissa. Vastustan sitä, että lääkärillä ei saisi olla oikeutta ajatella itsenäisesti. Ajatuksen vapaus kuuluu ihmisen perusoikeuksiin. En katso minkään dogmijärjestelmän voivan estää ajatteluani.

VE: Miten suhtaudutte aborttiin?

TV: Kannatan vapaata aborttia ihmisenä, vapaana ja ajattelevana ihmisenä.

VE: Onko lääkäreissä paljon vapaa-ajattelijoita?

TV: Hyvin pieni osa.

VE: Entä yleensä?

TV: Järjestyneitä vapaa-ajattelijoita on noin kuusituhatta, mutta asian laadusta johtuen jää suuri joukko vapaa-ajattelijoita tällaisten järjestöjen ulkopuolelle. He katsovat yhteistoiminnan tällä saralla epätarkoituksenmukaiseksi. Ja onhan toki yhteiskunnassa useita muitakin kanavia tämänkaltaisten tarpeiden tyydyttämiseksi. Lisäksi ennakkoluulot ovat vaikeasti voitettavissa myös niiden ihmisten keskuudessa, jotka pyrkivät järkiperäiseen ajatteluun. — Ihmisen ongelma on tiedostamisen ongelma.

VE: Eivätkö ihmiset pelkää tulla luoksenne tietäessään, että ette tunnusta Jumalaa?

TV: Jokaisella on oikeus valita lääkärinsä.

VE: Te annatte epäselvästi ymmärtää, että uskonto ja lääketiede eivät oikein niveltyisi yhteen.

TV: Ns. kristillinen ajattelutapa lääketieteen yhteydessä on vahingollista; se on epäkohta. Jos lääkäri ei esimerkiksi anna ehkäisytabletteja koska hänen jumalansa on määrännyt ihmiset täyttämään maan, on seurauksena rikollisia abortteja, pakkoavioliittoja, jotka eivät kestä, taukoamattomia raskaustiloja lopen nääntyneillä äideillä ja sen sellaista. Mitä maan täyttymiseen tulee, niin älköön tuo typerä raamatullinen ajatus koskaan toteutuko. Tuhansia ihmisiä kuolee nälkään jo nyt joka ainoa päivä ja aivan pian olemme sen tosiasian edessä, että edes tila ei riitä, ruoasta puhumattakaan.

VE: Jos omat lapsenne tulisivat uskoon, katsoisitteko että se on heidän oma asiansa?

TV: Luonnollisesti, vaikka pahoittelisinkin tapahtunutta.

VE: Onko teillä ystäviä?

TV: Tietenkin monet katsovat minua pitkään ja opiskeluaikoina jotkut karttelivatkin minua. Mutta yleensä tulen hyvin toimeen ihmisten kanssa.

VE: Jos teillä olisi elinaikaa tästä hetkestä lähtien vain yksi ainoa tunti, miten käyttäisitte sen?

TV: Kysymys on kovin teoreettinen. Mutta lahjoitan ilmeisesti ruumiini lääketieteelle. Mitä minusta vielä sen jälkeen jää, poltettakoon. Tuhkan saa ripotella vaikka taivaan tuuliin.

VE: Ja uskoisitte kaiken päättyneen siihen?

TV: Häipymiseni olisi täydellinen sinä päivänä, jolloin ei enää kukaan muistaisi, että minun nimiseni olento on joskus vaikuttanut. Vasta silloin olisin lopullisesti ja peruuttamattomasti kuollut.

Pois lähtiessäni minä kristitty mietin, montako Jumalan käskyistä olen jättänyt rikkomatta. En voinut muistaa ainoatakaan. Ja niin ajattelin, kumpi on ihmisenä parempi, rehellinen pakana vaiko kristitty, joka on epärehellinen.

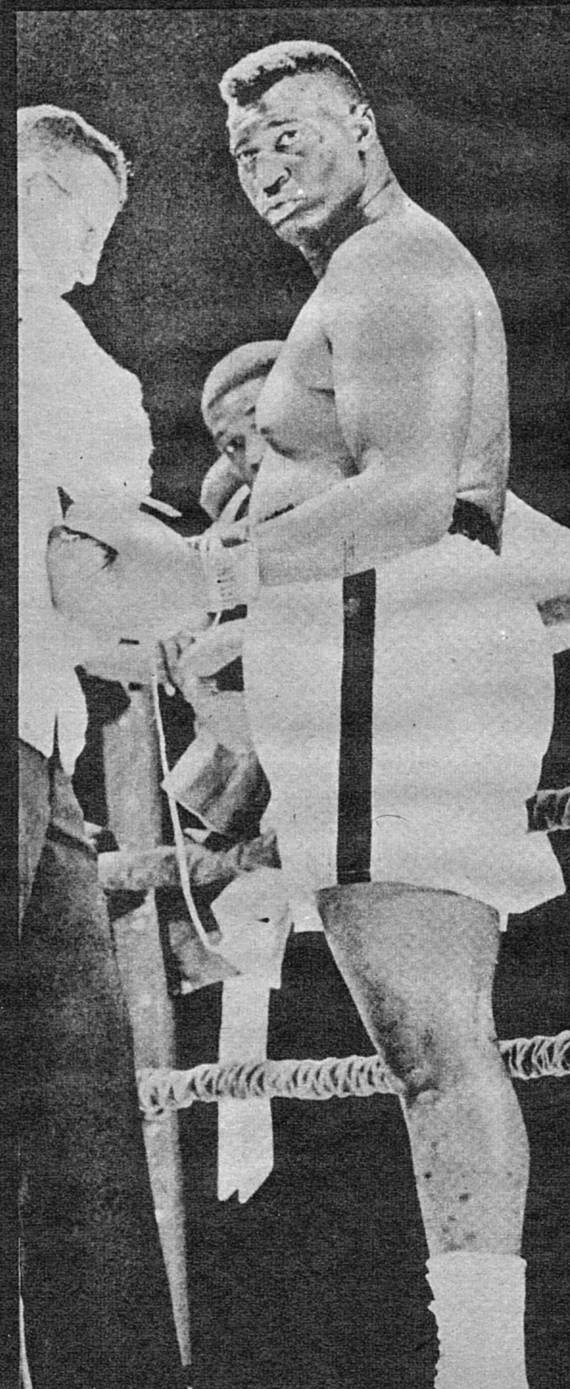
Kuka osaisi vastata siihen? □

Wilt Chamberlain, 218-senttinen koripalloilun epäjumala, uskoo ettei Cassius yletä hänen leukaperiinsä.

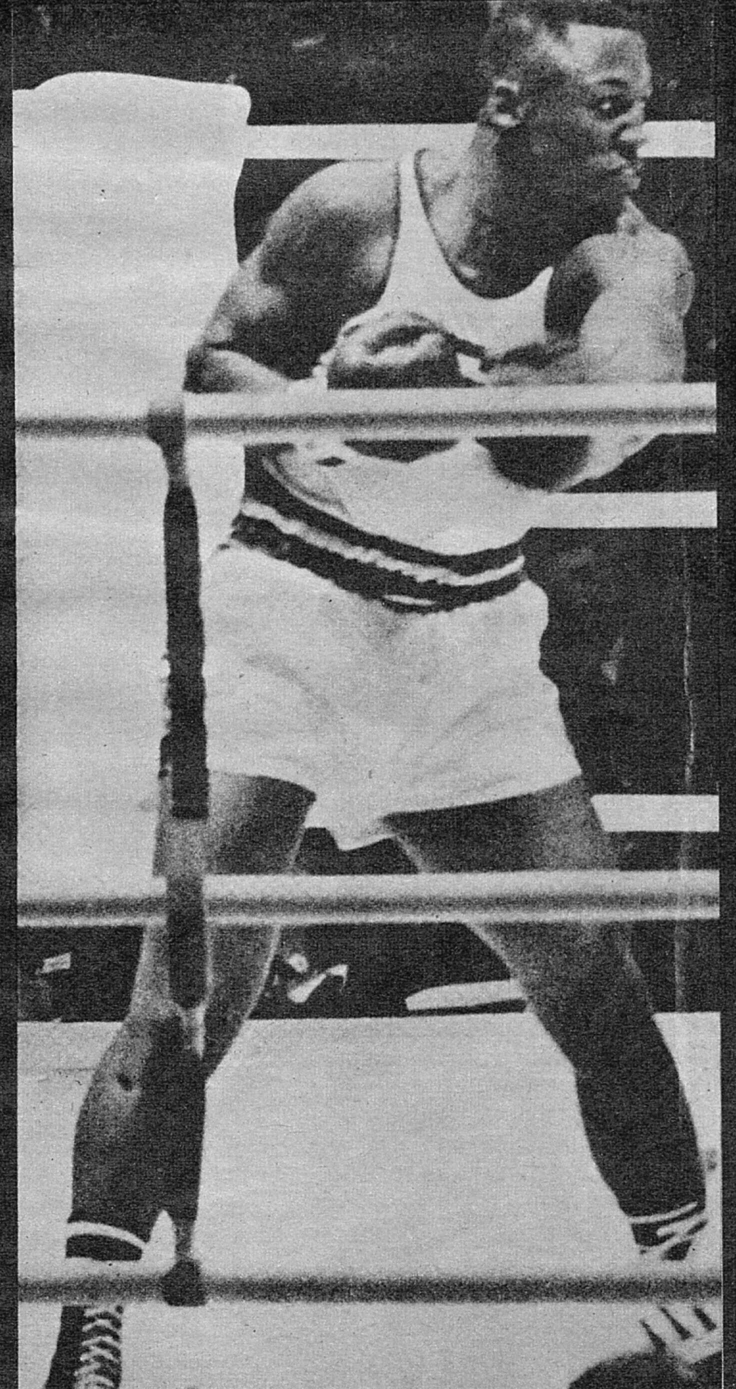
Teksti: Lars Erik Olsson

Kuka voittaa Cassiuksen: JÄTTILÄINEN, PAKSUKAI-NEN VAI HURMURI?

**Cassius Clayta monet pitävät voittamattomana nyrkkeilyn raskaan sarjan maailmanmestarina.
Nyt on USA:ssa kiihkeästi alettu etsiä Clayn manttelin perijää siinä vielä täysin onnistumatta. Kolme miestä on ehdolla ja kukapa tietää, vaikka heistä joku todella saa Muhammed Ali-Cassius Clayn näkemään tähtiä.**

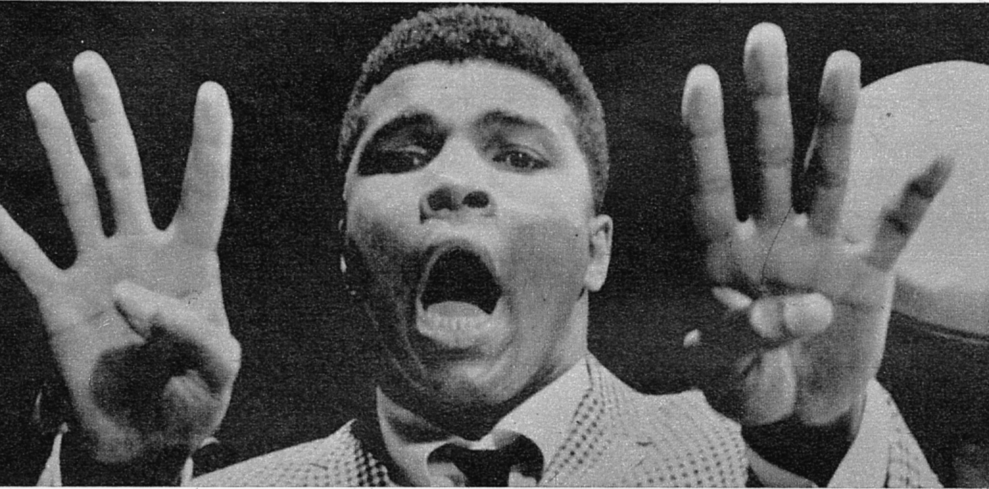
Buster Mathis on 128 kilostaan huolimatta nopeampi miltä näyttää.

Joe Frazier, kultamitalimies Tokiossa, rakastaa nopeita autoja ja kevytkenkäisiä naisia.

Tarjottavana: Hyvä palkka ja asiantuntija-avustaja. Vastaus valokuvan kera MM-toimistolle USA:han.

Tällainen ilmoitus piti olla kaikissa maailman sanomalehdissä. Miehet, joilla on miljoonia dollareita käytössään, etsivät sopivaa miestä. Sopimuspaperit ja dollariniput ovat valmiit, hotellivaraukset ovat jatkuvasti voimassa, maailman suurimmat nyrkkeilykehät ovat heti

käytettävissä, ringside-liput voidaan painaa minä hetkenä hyvänsä, TV-kameroidet punaiset lähetyslamput odottavat vain syttymismerkkiä. Mutta kuka on mies, joka voi tarjota tällaisen työn?

Uusien nyrkkeilytähtien etsimisestä Amerikassa on tullut suorastaan mania — aina hysterian rajoille asti. Jokainen on kiinnostunut siitä, kuka pystyy voittamaan Cassius Clayn. Kaikki keinot ovat sallittuja, kaikkia mahdollisuuksia kokeillaan.

Syyt ovat monet: uudet rahanansaitsemistavat, Clayn kiihkeä rotupolitiikka, josta useimmat eivät pidä, yleisön inho Clayta kohtaan — jotkut amerikkalaiset ovat näet järjestäneet mielenosoituskulkueita maailmanmestaria vastaan ja näytelleet kuvia hänen nyrkkeilykehässä ruhjomista vastustajistaan — ja ärtymys siitä, että Clay jatkuvasti kieltäytyy näyttelemästä lempeän Setä Tuomon osaa. Clay ei myöskään vieläkään käsitä sitä, että musta mies ei voi käyttäytyä joka paikassa niin kuin valkoinen kollegansa; Clay on yksinkertaisesti liittynyt hänelle sopimattomiin piireihin. Claysta ei voi koskaan tulla yleisesti tunnustettua ja pidettyä »urheilijaa», joka saa puristaa presidentin kättä ja jonka kuva on lastentarhojen seinillä. Hänen on aina oltava sivullinen, jota monet rakastavat, mutta jota myös monet inhoavat.

Nykyään on olemassa ainakin kolme nyrkkeilijää, jotka jokainen ovat omalla tavallaan kiinnostavia. Yksi heistä on raskaan sarjan uusin glamour-poika. Yksi on kirjoittamaton lehti. Yksi on pelle, josta voi tulla miljönääri.

Glamour-poika on Joe Frazier. Kolme vuotta sitten hän sai Tokion olympialaisten kisojen kultamitalin. Nykyään hän ottelee vaikutusvaltaisten liikemiesten holhouksen alaisena, jotka ovat ottaneet huolekseen hänen nyrkkeilykasvatuksensa ja hänen henkilökohtaisen PR-toimintansa. Eräs heistä on Jack Kelly, Monakon ruhtinatar Gracen veli. Joe Frazierin paras ase on hänen sujuva ja ylitsevuotavainen avomielisyytensä. »Painakaa päälle, miehet», hän saattaa sanoa haastattelijoille, »kaikkihan me haluamme, että saamme huomenna komeat otsikot!» Hän ajaa autolla Philadelphian läpi kasvoillaan dollarivirnistys, käy yöklubeissa siistien tyttöjen kanssa, sanoo, että hänestä luultavasti tulee maailmanmestari noin kahden vuoden kuluttua ja on nyrkkeilykoulutukseltaan oikea »kova kasvo». Joe Frazier on MM-ehdokkaiden joukossa kovin nimi tällä hetkellä. Hänen ottelunsa Clayta vastaan vetäisi varmasti jo huomispäivänä täydet salit.

Mystillisin nimi on Buster Mathis. Juuri hänen olisi pitänyt varsinaisesti matkustaa Tokion olympialaisiin kisoihin USA:n nyrkkeilyn raskaan sarjan edustajana. Hän oli voittanut Frazierin yhdellä pisteellä viimeisessä ottelussa, jonka piti ratkaista kuka on kisojen edustaja. Mutta hän loukkasi kätensä harjoitteluvaiheessa ja sai luvan väistyä. Tähän mennessä hän on otellut noin 20 ottelussa ammattilaisena. Hänen takanaan on mm. legendaarinen Cus d'Amaro, joka muinoin valmensi Floydin maailmanmestariksi. Kaikki tietävät, että Buster Mathis on ollut eräs lupaavimmista nimistä ... Hän on kuitenkin arvoitus monille asiantuntijoille. Syy tähän on se, että kukaan ei ole vielä nähnyt hänen kohtaavan kehässä todella kovaa vastustajaa. Buster Mathis on käynyt monta kertaa lattiassa huonojenkin vastustajien tähden, kun taas Joe Frazier on voittanut esim. Eddie Machenin, Oscar Bonavenan ja Doug Jonesin. Busterin ottelulista on edelleen täynnä kysymysmerkkejä. Hänestä voi tulla joko sensaatio tai — fiasko.

Pelle, josta voi tulla miljonääri, on Wilt Chamberlain. Omalla alallaan hän on eräs nykyajan huomattavimmista urheilijoista. Hän saavutti suurimman menestyksensä voittamattomana koripallon pelaajana, mikä on tehnyt hänestä suuren idolin Amerikassa. Mutta nyrkkeilijöiden kanssa hän on tähän mennessä näytellyt vain pellen osaa. Hän on myös TV:ssä kuuluttanut »haastavansa» Cassius Clayn ja »rakastavansa» sitä, että saa musertaa Clayn, jolla ei mukamas ole hänen kanssaan mitään mahdollisuuksia. Aluksi kaikki nauroivat Wilt Chamberlainille kuin hyvälle vitsille. Jopa Claykin sanoi mm.: »Kerätkää vaikka kaikki USA:n koripallo-, jääkiekko- ja jalkapallopelaajat, niin voitan jokaisen heistä ...» Mutta uskomaton on tapahtunut: ottelujen järjestäjät ovat täysin tosissaan alkaneet pitää Wiltiä Clayn vastustajana ja — manttelin perijänä.

Epätoivoisemmaksi MM-tittelin metsästys ei voisi enää tulla. □

Jammu:

Huh hah hei ja pommilla päähän

Voidaan kysyä, miksi ihmiset vapaa-aikanaan halukkaasti perehtyvät murhiin, pahoinpitelyihin ja tappeluihin, vaikka monet heistä laukkaavat pysähtymättä puoli mailia, jos näkevät auton alle jääneen tarhakäärmeen.

Kysyä kyllä voidaan, mutta vastausta tuskin tulee, sillä kukapa tietäisi mikä vietävän verenperintö saa ihmisen etäältä ihailemaan väkivaltaista meininkiä.

Vihjaan tällä siihen, että kaikkinaisessa kulttuurielämässä ovat raiskatut nenät ja kylmenneet ruumiit jokapäiväistä ruokaa. Teatterilavoilla sekoitetaan myrkkyä ja tahkotaan puukkoa kuin bantuheimon sisällissodassa, värielokuvia tehtäessä on juoksupoika jatkuvasti hakemassa puodista tomaattikastiketta veren korvikkeeksi ja television sarjaohjelmissa passitetaan miestä aaveprikaatiin niin tiuhassa tahdissa, että jos se olisi totuus, iskisi Pyhä Pietari taatusti niinkutsutusti hanskat tiskiin ja jättäisi portinvartijan hommat vikkelämmille.

Sanalla sanoen ainoat verettömät taide-elämän muodot ovat haitarinsoitto ja tiernapoikien esitys. Viimeksimainitussakin päästään jo hyvään metakan alkuun, mutta sitten murjaanien kuningas antaakin periksi helposti kuin opettajien lakkoneuvottelijat. Herootes saa verettömän voiton aina. Ihmettelen, miksei hypnotismi-Hawk ole huomannut haastaa häntä otteluun.

On muuten päivänkirkas ilmiö, että sekä kirjallisuudessa että näyttämötaiteessa on väkivallantekojen luonne jatkuvasti käynyt korkeammaksi. Ennen kelpasi hyvin sekoitettu arsenikkiglögi, siististi selkään survaistu tikari tai kaulan ympäri kietaistu punainen sukkanauha.

Eleganttia, mukavaa murhaa.

Entäs nykyään? Nyt tartutaan oitis konepistooliin ja lakaistaan nahkat nurmelle, ajetaan autolla mies litteäksi kuin kampela, pudotetaan uhri happosaaviin, asennetaan pommi hänen eväslaukkuunsa tai annetaan mäjähtävä judokaisku paukalolla silmään. Eräässä kansansuosion saavuttaneessa romaanissa hukutettiin konna lantaläjään ja huomautettiin (tosin toden sanoen), että »tämän miehen hautajaissaattue jää takuulla lyhyeksi». Karkeata menoa, jossa salonkitavoista ei ole tietoakaan.

Vaikka näin on, kuten edellä on suppeasti selostettu, kehtaa joku kulttuuriradikaali yhä väittää, että 60-luvun taide-elämä kärsii verenvähyyttä.

MINÄ TUNNUSTAN

Hain lääkärinapua. Sairaalassa olin yli kaksi kuukautta ja tuo aika ehkä jonkin verran helpotti sisäistä painetta sillä kertaa. Ajattelin hakeutua kokonaan toiselle alalle. Lääkärin eväät minulle, kun läksin pois sairaalasta, olivat: »Harkitkaa kolme kertaa mitä teette, sillä Teiltä puuttuu harkintakyky, mikä normaalisti kontrolloi ihmisten toimintoja. Älkää ottako alkoholia, se johtaa Teidät vaikeuksiin.»

Näine eväine astuin »siviiliin». Menin ensimmäiseen kapakkaan. Olihan takana kaksi kuukautta suljettuja ovia ym. ja nyt olin jälleen vapaa. Oli aihetta hieman juhlia tapausta.

Ensimmäinen toimipaikkani oli erään suuryhtiön edustajana. Työ miellytti minua liikkuvuutensa takia ja ennenkaikkea siksi, että sain itse valita työaikani. Tehtäväni oli tilausten hankintaa provisiopalkalla, joka maksettiin heti kun vein tilaukset yhtiöön. Jonkun aikaa kaikki sujui oikein mukavasti. Rahaa oli sen verran, että minulla oli mahdollisuus viettää kohtalaisen mukavaa elämää etupäässä kaverien kanssa kapakkatunnelmissa.

Tuli sitten vappuaatto ja silloin huomasin olevani »auki». Tiesin, että jos hankkisin muutaman tilauksen, olisi vappukassa turvattu. Koska kuitenkin olin aloittanut vapun juhlimisen jo hieman etukäteen, ei minulla ollut halua mennä keskustelemaan kenenkään asiakkaan kanssa. Silloin väärensin äitini ja kahden ystäväni nimet tilauskaavakkeisiin, ja näillä »sopimuksilla» nostin yhtiöltä rahaa 300 markkaa. Tarkoitukseni oli peruuttaa nämä sopimukset heti vapun jälkeen, kunhan olisin ensin tehnyt muutaman oikean tilauksen ennen sitä.

Toisin kävi. Riemukas vappu meni ja rahapula vain jatkui. Huomasin, ettei myyntimiehen työ olekaan kovin helppoa. Uusien tilausten hankkiminen ei sujunut suunnitelmien mukaan, ja niin olin ajautunut sietämättömään tilanteeseen, sillä kaikki hyvät kaverinikin olivat rahattomia ja aloin jo nähdä nälkää. Silloin tein muutaman väärennyksen lisää ja sain taas hetkellisen rahapulani siirtymään tuonnemmaksi.

Näin jatkui edelleekin, kuitenkin pienessä mittakaavassa, ja kaikki tekemäni »rötökset» olisin vielä voinut saada pienellä vaivannäöllä mitöidyiksi. Sitten Kohtalo puuttui pelin kulkuun.

Tapasin elämäni tytön ja rakastuin häneen heti ensinäkemältä. Hän oli menossa lomamatkalle, mutta päätimme tavata heti, kun hän tulee takaisin. Parin viikon kuluttua hän palasikin ja meidän piti mennä juhlimaan oikein suureen tyyliin, kuten olimme aikaisemmin sopineet. Olin kuitenkin aivan rahaton kuten useimmiten, ja niipä tein kuten jo monasti aikaisemmin; jatkoin väärennysten sarjaa.

Niin kauan kun tapasin tuota tyttöä, tein väärennöksiä yhä enemmän ja enemmän. Lopulta niiden määrä kasvoi jo niin suureksi, ettei minulla ollut ajatustakaan enää peruuttaa mitään aikaisemmin tekemistäni. En ajatellut mitään, elin vain päivän kerrallaan ja elämä näytti pintapuolisesti hymyilevät kasvonsa. Sisäinen levottomuus ajoi kuitenkin minua koko ajan takaa, mutta vaimensin omantunnon äänet tilaamalla lisää viskiä. Lopulta väärensin tyttöystävänikin nimen lomakkeeseen.

Se oli teko, joka vaikutti väärennyssarjan katkeamiseen. Eräänä iltana hänen katseensa kiintyi lomakkeeseen, jossa oli hänen nimensä, kun järjestelin taskussani olevia papereita. Huomatessaan mistä oli kysymys hän loukkaantui eikä voinut enää luottaa minuun. Pelkäsin, että hän soittaa poliisille. Seuraavana päivänä otin häneen yhteyttä ja sain suostutelluksi hänet vielä kerran kuuntelemaan minua. Selostin, että tilaus voidaan peruuttaa ja hän lupasi antaa anteeksi, vaikka antoikin ymmärtää, että tapaamisemme loppuvat tähän. Vakuudeksi hän vaati minulta 850 markan velkakirjan siltä varalta etten peruuttaisikaan tilausta, jonka mukaan hän oli sitoutunut ostamaan tavaraa tuon summan arvosta. Suostuin tietysti velkakirjan tekemiseen.

Kun jäin yksin, olin suuressa tyhjiössä. Samalla oli kuin suuri verho olisi repäisty silmieni edestä. Näin kaikki tekemäni petokset yhtäaikaa ja ensimmäisen kerran näin ne todella rikollisessa valossa. Tällöin välähti mieleeni, että m i n ä h ä n o l e n r i k o l l i n e n. Tätähän en aluperin olisi tahtonut. Kaikki alkoi hyvin viattomasti ja minun piti korjata ne ensimmäiset tekemäni erehdykset. Nyt olin mennyt liian pitkälle. En löytänyt enää korjaamisen mahdollisuutta — 2000 markkaa on sentään aika pitkä penni.

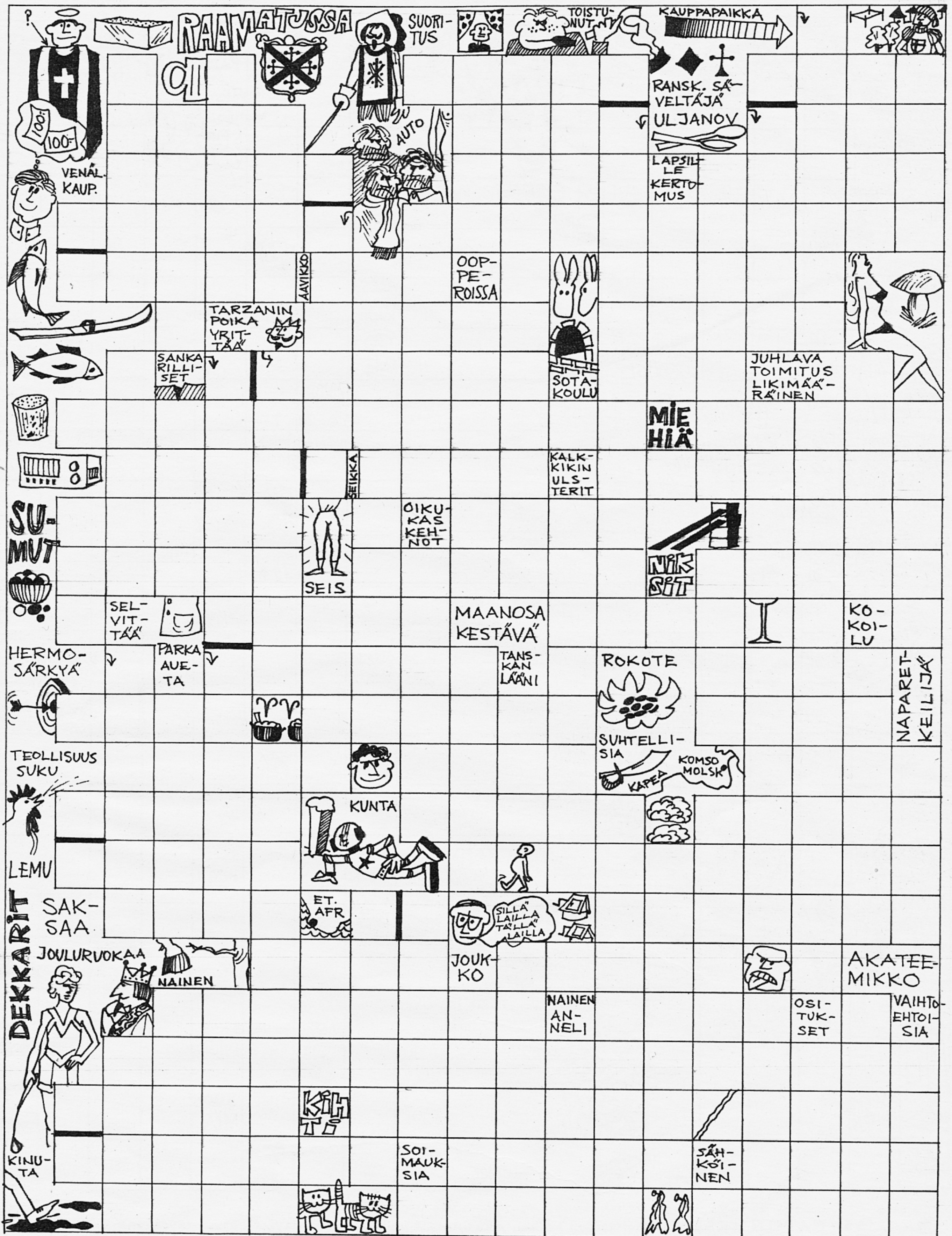
Kuljin pitkin katuja. En nähnyt vastaantulijoita. En tiennyt missä olin. Lopulta löysin itseni rautatieasemalta. Hyppäsin ensimmäisenä lähtevään junaan. En ollut kiinnostunut, minne se vei, sillä tarkoitukseni oli hypätä junasta sen alle. Voimani eivät riittäneet siihen. Nousin pois junasta ensimmäisellä asemalla ja hyppäsin toiseen, joka tuli takaisin Helsinkiin.

Epätoivoissani tarvitsin henkilöä, jolle voisin puhua asiastani, sillä pelkäsin muuten tekeväni itselleni jotain. Silloin muistin erään ystävän, jolle uskoin voivani avautua. Menin hänen luokseen. Ristiriitaisin ajatuksin soitin hänen ovikelloaan. Tunsin itseni idiootiksi astuessani hänen asuntoonsa. Helpotuin saadessani kertoa hänelle murheeni ja häpeäni. Mielessä oli itsemurha-ajatus, karkaaminen ulkomaille tai ilmoittautuminen poliisille. Ystäväni kuunteli ja odotti päätöstäni. Tulin siihen tulokseen, että jokaisen on vastattava omista teoistaan, olivatpa ne tehty missä mielentilassa hyvänsä. Hän saattoi minut rikospoliisiosaston oven taakse.

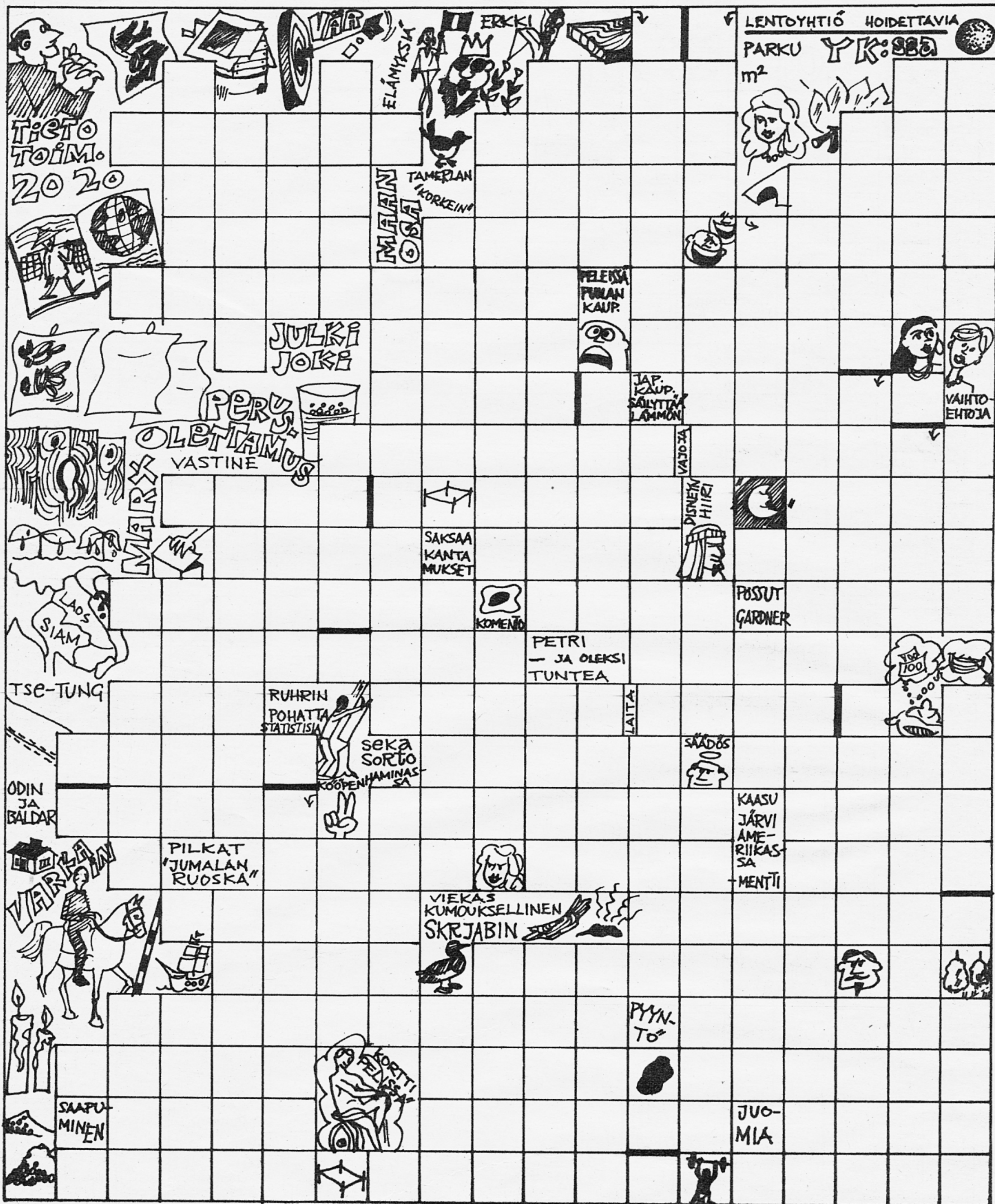
Hermostuneena kerroin poliiseille, mitä olin tehnyt. Allekirjoitin tunnustuksen. Jouduin putkaan. Se on ahdas koppi — siellä on aikaa ajatella. Pitkän yön jälkeen koin suuren yllätyksen: pääsin vapaalle jalalle odottamaan oikeudenkäyntiä! Aluperin luulin, että minua pidetään sellissä oikeudenkäyntiin asti eli noin kuukauden päivät. Nyt vasta ymmärsin, mitä vapaus on!

Parhaillaan odotan päivää, jolloin astun raastupaan. En kuitenkaan kadu sitä, että ilmoittauduin poliisille pakenemisen sijaan, vaikka tiedän, mikä minua odottaa. Kadun, että väärin keinoin aiheutin paljon tappiota ja harmia yhtiölle, jonka palveluksessa olin. Nyt minua odottaa kokemus, jonka varmasti tulen muistamaan usein myöhemmin elämässäni; uskon että ajattelen etukäteen tekojeni seurauksia. □

huhtisanapunos 1

huhtisanapunos 2

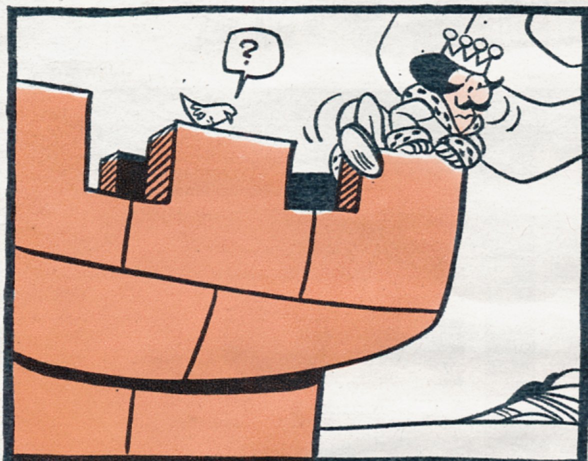

MAALISSANAPUNOKSEN ratkaisseiden kesken jakaantuivat palkinnot seuraavasti: Mustetäytekynä: Jyrki Koskenheimo Voionmaank. 11. B. 44. Jyväskylä. Kirjapalkinnot: Aune Riuttamäki Kullaa, Orvokki Sorasahi Pellavamäki 23 Tampere ja Pentti Laitala Alavieska postitoim.
Ratkaisut pyydämme lähettämään 2. 5. mennessä osoitteella: Hymylehti Hämeenk. 20 Tampere. Kuoren laitaan HUHTISANAPUNOS.

SHORT RIBS

by FRANK O'NEAL

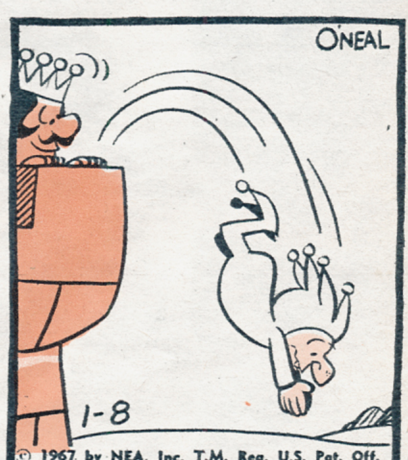

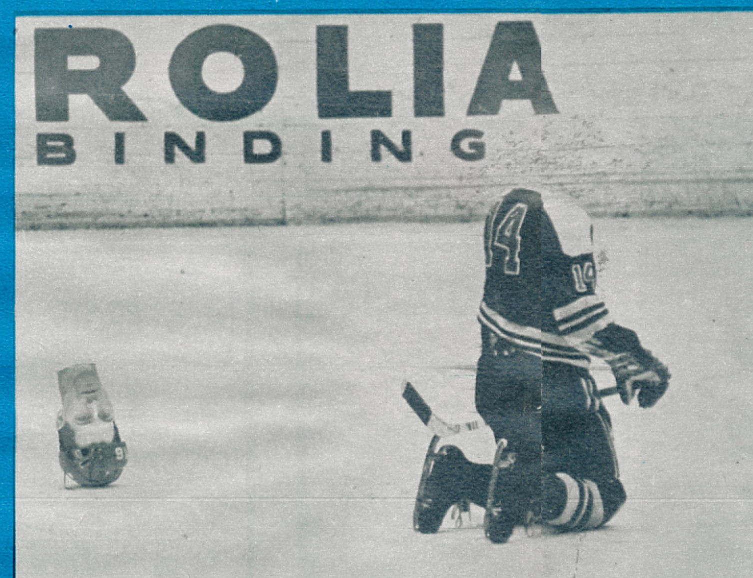

KUVAT:
VEIKKO LINTINEN

KAKSI RVA FRANKSIA SAMASSA HOTELLISSA!

James Ayodele Franks, huijarilääkäri ja hänen suomalainen vaimonsa ovat tulleet kolmen edellisen kuukauden aikana lehtemme lukijoille tutuiksi. James Franks, englantilaissyntyinen "Nigerian ministerin poika, tohtori, kirurgi sähköinsinööri, suurliikemies, jne" on ehtinyt suomalaisen Karin-vaimonsa ja pikku poikansa kanssa tässä kertomuksen osassa Kanadasta Los Angelesiin, "enkelten kaupunkiin". Prostituoitu Helen, lentoemäntä Kanadasta, on Jameksen mukana ja James asuu hotelli Hiltonissa kahdessa paikassa: toisessa kerroksessa Karinin kanssa, kuudennessa kerroksessa Helenin kanssa. Molemmat edellämainituista naisista ovat hotellin kirjoissa rouva Franks'in nimellä — kunnes vyyhti viimein avautuu, syntyy sovittamattomia ristiriitoja ...
Mitä tämä mielenkiintoinen elämäkertasarja tällä kertaa kaikkiaan jälleen kätkee sisäänsä, siitä rouva Karin Franks Hymylehden toimittajalle tähän tapaan:

TEKSTI: JORMA K. VIRTANEN KUVAT: ROUVA FRANKS'IN

LÄHTÖ LOS ANGELES'IIN

Toinen Jameksen lähdön jälkeinen viikko oli jo vierähtänyt loppuunsa, kun meille tiedotettiin saapuneista lentolipuista Kaliforniaan, Los Angelesiin. Pakkaamisessa ei ollut mitään huolia, otin mitä mahtui matkalaukkuihin, lopuista en vaivautunut. Olinhan jo menettänyt niin paljon, ettei lisä merkitsisi enää mitään. Kanadassa oli jo tuolloin kylmä talvi ja pakkasasusteisiin somistautuneina lähdimme matkaan. Seurueeseemme kuului Piercen perhe, suomalainen kotiapulaiseni, poikani ja minä.

Chicagon lentokentällä syntyi passitarkastuksessa vaikeuksia, kun kotiapulaisellani ei ollut USA:n viisumia. Sain hänelle luvan jatkaa matkaa lupaamalla ettei hän viivy maassa kolmea viikkoa kauempaa; niin kuin itse asiassa tapahtuikin.

Oli jo iltamyöhä, kun Los Angelesin ensimmäiset valot pilkahtivat pimeydestä esiin. Los Angeles on espanjaa ja merkitsee »enkelit». Ajatuksissani olen sitä aina kutsunut enkelten kaupungiksi, enkelten, jotka itse asiassa olivat hurmaavia paholaisia. Kiertelimme mitä ihmeellisimpiä kuvioita muodostelevien valopilkkujen yläpuolella, joita jatkui toinen toisensa jälkeen, tuhansittain, kunnes ne yht'äkkiä heittäytyivät yhteen valtavaksi, kiehtovaksi valomereksi. En ollut vielä astunut Los Angelesin kamaralle, mutta jo sen yläpuolelle minuun oli tarttunut tuon unelmakaupungin tutkimaton vetovoima.

Lentokentällä meitä tervehti tuliteräasuun somistautuneen Jameksen menestystä, onnea ja rakkautta uhkuva hymy. Hän johdatteli meidät maailmanmiehen taidolla lentokentän sokkeloista leveälle bulevardille, ja pyysi meitä suopeasti odottamaan sillä aikaa kun hän noutaisi autonsa pysäköimispuistosta. Seisoimme lämpimässä merituulessa huojuvien palmujen alla hieman vaivaantuneina karvalakeistamme ja talvisaappaistamme; etenkin kun ohitsemme pyrähteli kevyesti ja aistikkaasti pukeutuneita ihmisiä.

Autossa vallitsi hiljainen tunnelma. Olimme vaisuja ja uupuneita matkan jälkeen, lapset kiukkuisia. Vain James oli entinen, varma ja huoleton itsensä. Hän esitteli ohikiitäviä kaupungin nähtävyyksiä ja

kertoili niistä hurmaavista elämyksistä, jotka oli jo ehtinyt hankkia uudessa kaupungissa. Mahdollisimman myrkyllisesti annoin hänen ymmärtää mitä vaikeuksia ja ikävyyksiä olimme juuri saaneet kokea.

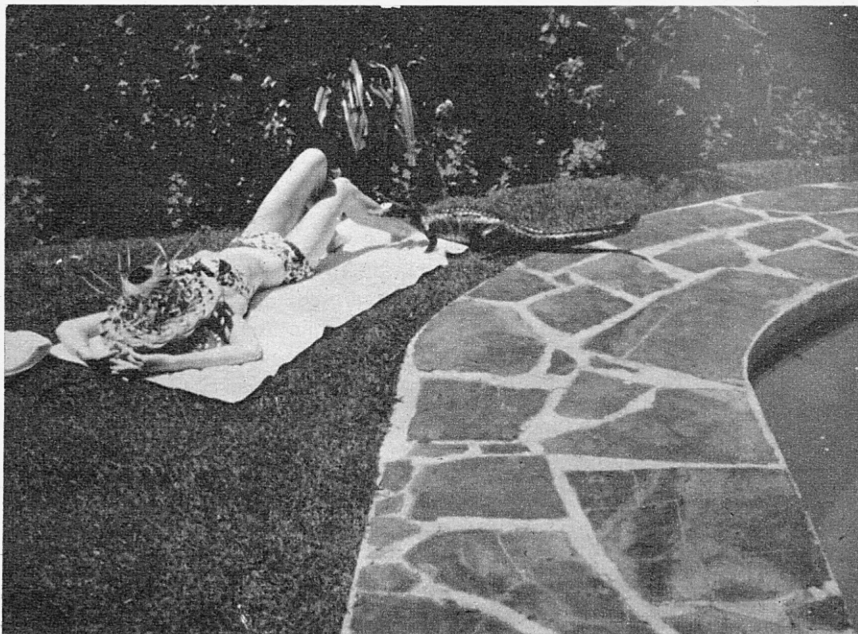
— Ei se mitään, rakkaani, hän sanoi, hitunen troopillista aurinkoa, syvä uni ja kampaamossa käynti tekevät sinulle ihmeitä ja parissa päivässä olet unohtanut koko Kanadan.

Tuskin tämän enempää käsittelimme Kanadan episodia. Oli hyödytöntä ryhtyä mihinkään vakavampiin syytöksiin tai moitteisiin, koska nopeana ajattelijana hänellä aina oli purevat vastamoitteet ja syytökset valmiina.

Siitä esimerkkinä: James sai autossa tietää, että olin jättänyt välinpitämättömyydessäni hänen suuresti hellimänsä teekaluston Kanadan asuntoomme.

— Sinä rilluttelet kaiken omaisuutemme maailman tuuliin, hän pauhasi!

Auto suunnistautui kohti Beverly Hills'iä, ylellisyydestään ja paheellisuudestaan kuuluisaa kaupunginosaa. Pysähdyimme Beverly Hiltonin hotellin tyylikkään pääoven edessä. Lukemattomien ovimiesten kädet tarttuivat matkalaukkuihin ja johdattelivat meitä sisälle.

Kaliforniassa pariskunta asui joskus komeastikin. Karin Franks päivää paistattamassa kotinsa uima-altaan äärellä.

Kaksi Rouva Franks'ia

Hollywoodiin vastasaapuneella aloittelijalla riittää työtä aamusta iltaan. On käytävä tapaamassa liikemaailman avainhenkilöitä, tai ainakin yrittämässä. On solmittava monenlaisia suhteita ja kerättävä mahdollisimman paljon tietoja. On parannettava itseään ja kehityttävä ja on hankittava suorastaan vainukoiran vaistot ajan tuulahdusten ja ailahdusten ajoissa tajuamiseksi.

Nähtävästi James puuhaili kaiken tämän kimpussa, koska tapasin häntä aniharvoin. Niin harvoin, että aloin tulla epäluuloiseksi ja miettiä, missä hän itse asiassa vietti aikansa. Ennen saapumistamme hän väitti asuneensa NMKY:n suojissa ja oleskelevansa siellä silloin tällöin edelleenkin, koska kerran oli maksanut kuukauden oleskelun etukäteen. Soitin NMKY:n kaikkiin hotelleihin Los Angelesin alueella, eikä hän ollut kirjoissa yhdessäkään.

Epäluulojeni johdattamana soitin hotellin keskukseen ja kysäisin ohimennen missä huoneustossa asui tri Franks. Itse asuin poikani ja kotiapulaiseni kanssa toisessa kerroksessa. Keskusneiti ilmoitti minulle auliisti, että tri ja rva Franks asuivat kuudennessa kerroksessa siinä ja siinä numerossa. Olin tyrmistynyt ja tuskin tajusin mitä tein, kun soitin annettuun numeroon. Siellä vastasi ärtynyt naisääni, jonka hetken muistelun tuloksena tajusin Helenin, entisen naapurini ääneksi! Hän oli aivan yhtä tyrmistynyt kuin minä ja pyysi minua tulemaan ylös niin pian kuin mahdollista.

Ajatukseni kiersivät kuumeisesti yhtä ja samaa kehää hissiä odotellessani. Mitä ihmettä Helen teki Los Angelesissa esiintyen rva Franksina? Hänenhän oli juuri pitänyt mennä naimisiin ja parastaikaa pitäisi olla perustamassa kotia Ottawassa. Tapaus oli ennenkuulumaton: kaksi rva Franksia samassa hotellissa! Mikä röyhkeyden ja hävyttömyyden huippu!

Helen avasi minulle oven aamutakkisillaan ja papiljotit päässä, vaikka oli jo iltapäivä. Hän selitti juuri olleensa pesemässä Jameksen sukkia, enkä voinut olla tuntematta kiitollisuutta siitä, ettei minun tarvinnut sitä tehdä. Huoneusto oli asutun näköinen: tuhkakupit täynnä savukkeenpätkiä, Helenin ja Jameksen vaatteita joka tuolin selkänojalla ja lounaan jätteet raivaamattomalla pöydällä.

Yksi pettäjä

Alkoi keskustelu, jota kukaan ei valitettavasti ollut ottamassa nauhalle. Avainsanat: »Mitä sinä täällä teet?» lausuttiin molemminpuolisesti ja yhteen ääneen. Päädyimme siihen, ettei kummankaan meistä oikeastaan olisi pitänyt olla Los Angelesissa. Helenillä oli se käsitys, että minä parhaillaan hain avioeroa miehestäni ja olin matkalla Suomeen. Hän puolestaan oikaisi kuvitelmiani ja tietojani hänestä vakuuttamalla, ettei hänellä muita poikaystäviä ollut kuin James ja Herbert, joista jälkimmäiseen hän oli täydellisesti kyllästynyt ja oli juuri hänen luotaan karannut. Naimahankkeet hänellä kyllä olivat olleet mielessä, — minun mieheni kanssa!

Edellisen syksyn seurustelun tuloksena hän oli syvästi kiintynyt Jamekseen, ja koska kävi lisäksi niin hauskasti, että James oli avioerohankkeissa, ei hänen onnen taivaallaan ollut pilven häivääkään. Koska James muka onnettoman avioliittonsa takia oli joutunut rahavaikeuksiin, oli Helen antanut hänelle vapaat kädet pankkitilinsä käyttöön. Jameshan oli niin energinen ja pystyvä mies, ei hän kauaa pysyisi aallon pohjalla. Sitä paitsi Helen oli niin kokenut vanhahkojen miljonäärien heikkouksien suh-

Käännä!

teen, ettei rahan ansaitseminen ja taloudellisista asioista huolehtiminen koskaan tuottaisi hänelle mitään hankaluuksia. Pääasia olisi, että James taluttaisi hänet vihkipallille!

(Helen oli vasta 22 ja niin viisas ja kokenut!)

Oli tosin ilmennyt seikkoja, jotka häntä eivät miellyttäneet. Kaiket päivät hän istui yksin hotellissa ja sai syödä ateriansa yksin. Jamekselle oli aina paljon puuhaa ja Helenin ainoana seurana olivat televisio ja naistenlehdet. Sellaista kohtelua hän sieti vain Jameksen kaltaiselta mieheltä. James ei suinkaan ollut rohkaissut häntä liikkumaan yksin ulkona: Helen voisi vaikka joutua eksyksiin ja kaikenlaisten kunniattomien miesten huiputtamaksi.

Helen ei näyttänyt tajuavan syytä, miksi James oli kieltänyt häntä liikkumasta hotellihuoneensa ulkopuolella. Mies halusi välttää kahden rouva Franksin kohtaamasta toisiaan.

Satuin mainitsemaan ohimennen, että olin käynyt päivällisellä mieheni seurassa jokusen kerran kaupungilla. Tämä oli Helenille raskain isku. Tulevan aviomiehensä valheet ja vilpillisyys eivät olleet mitään sen rinnalla, että sillä aikaa kun hän oli istunut yksin hotellissaan, James oli syönyt päivällistä toisen naisen kanssa; kaiken kukkuraksi oman vaimonsa! Minä olin hänen pahin vihollisensa ja suurin este hänen onnensa tiellä.

Helenillä ei ollut aavistustakaan siitä, kuinka mielelläni olisin tuon esteen raivannut hänen tieltään, mutta James ei olisi suostunut järkevästi hoidettuun avioeroon.

Helen kertoili minulle myös laajasti, kuinka hän oli matkannut mieheni ja Ken Piercen seurassa Montrealista Yhdysvaltojen halki autolla. Matka oli ollut erittäin rasittava, mutta kokemuksia ja mielenkiintoa täynnä. Ainoana ikävyytenä hän mainitsi sen, että koko matkan ajan James oli puhunut vaimostaan Karinista ja pojastaan. Joka kerran kun James näytti hitusenkaan ajatuksiinsa syventyneeltä, Helen muka tiesi hänen heti ajattelevan meitä. Mutta lumouskyvyllään hän uskoi saavansa Jameksen unohtamaan meidät ja ajattelemaan miellyttävämpiä asioita, kuten esimerkiksi Heleniä itseään.

Tunteet kuohahtivat uudemman kerran, kun Jameksen avain kääntyi lukossa ja »yhteinen aviomiehemme» astui sisälle. Pariksi sekunniksi hän näytti menettävän tasapainonsa, mutta tavoitti itsehillintänsä ja omaksui täysin välinpitämättömän asenteen. Helen ja minä kysyimme yhteen ääneen, kummalleko rouva Franks'ille hän aikoi antaa tervetuliaissuukkosen ja mikäli hän tekisi sen paremmuusjärjestyksessä, kumpi olisi ensin vuorossa. Hetkeksi Heleniltä unohtui »femme fatalen» hillitty ääni ja hän kirkui: »Sinä olet ollut ulkona tuon... tuon naisen kanssa ja jättänyt minut tänne yksin kuin minkäkin luostarinunnan.» James valitsi tuolin meistä kauaksi ja osoitti selvää närkästymistä typerän käytöksemme johdosta. Hänen mielestään elämä oli aivan liian lyhyt ja ohimeneväinen typerien kohtauksien järjestämiseen, ts. hänen kannaltaan epämiellyttävien tosiasioiden valoontuomiseen.

Muutamme hotellista

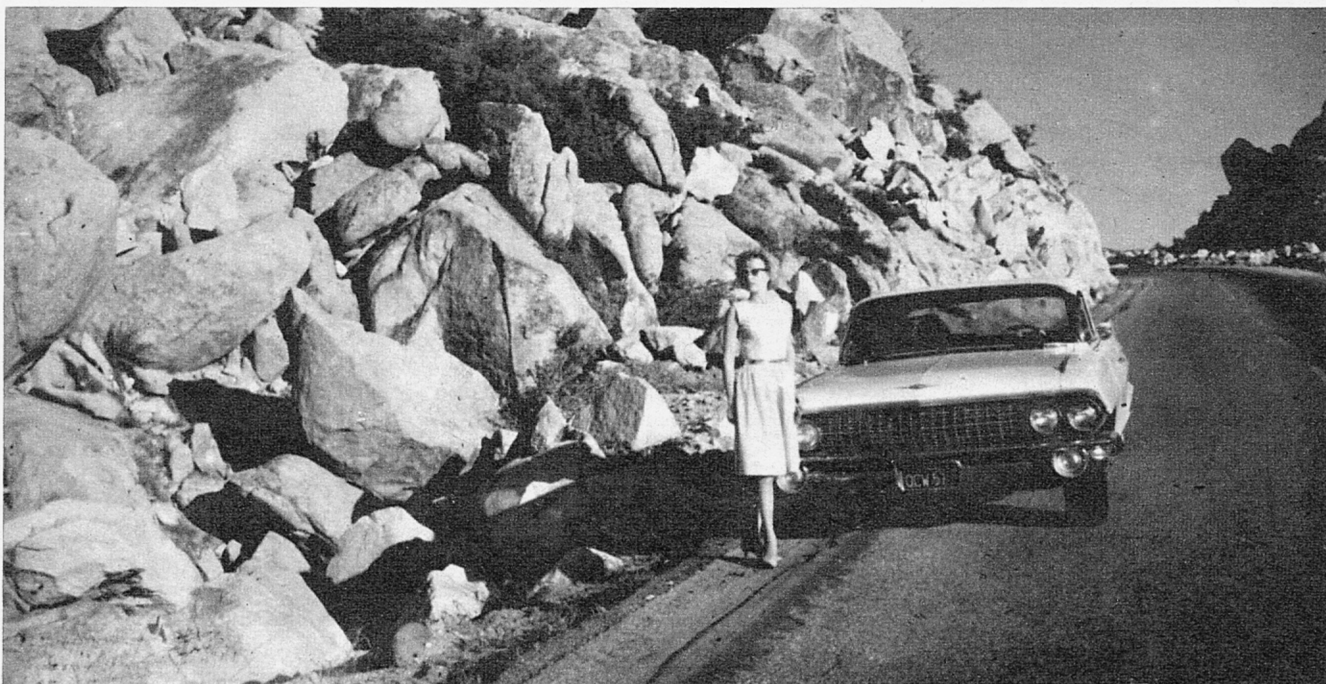
Seuraavina päivinä James näytti maailmalle hyvin synkkää ilmettä. Hän moitiskeli minua siitä, että olin uskonut Helenin puheita ja sanoi odottaneensa minulta, sivistyneeltä ihmiseltä, parempaa todellisuudentajua. Hän kutsui Heleniä valehtelijaksi ja väitti naisen sepittävän joka tilanteeseen sopivia päättömiä tarinoita. Helen oli muka pöyristyttävän alhainen ja rahvaanomainen, sivistymätön moukka ja keinottelija. Vahingossa ennen Kaliforniaan tuloaan James muka oli sotkeutunut Helenin monimutkaisiin asioihin niin perusteellisesti, ettei ainakaan toistaiseksi ollut päässyt hänestä eroon, mutta katkaisisi välit niin pian kuin mahdollista. Syy, miksi hän ei ollut aikaisemmin ottanut Heleniä puheenaiheeksemme oli se, että hän kunnioitti minua aivan liian paljon tuodakseen moisia aiheita keskustelumme kohteeksi.

Muutimme Hilton-hotellista viehättävään huoneustoon, joka tosin oli jo jättänyt taakseen parhaat päivänsä. Samoin teki Helen. Hän teki joskus yllätysvierailuja luokseni, painoi tarkasti kaikki sanomani sanat mieleensä. Tilaisuuden tullen hän soitti miehelleni, vääristeli sanani oman mielensä mukaisesti ja panetteli minut maan alle. James otti nämä panettelutulvat leikin kannalta, kysäisi ehkä jälkeenpäin jotakin yksityiskohtaa, mutta ei jatkanut sen pitemmälle. Eikä minuakaan kiinnostanut heidän suhteensa tai totuus koko tapauksesta sen enempää. Todennäköisesti he tapasivat toisiaan aika ajoittain, mutta minulta se taisi jäädä huomaamatta, sillä kevät oli tulossa ja Kalifornian aurinko paistoi niin pahoille kuin hyvillekin ja lämmitti rantahietikkoja. Uima-altaiden vesi alkoi tuntua ihmeen houkuttelevalta. Unelmakaupungissa kurjuus ja onni löivät kättä toisilleen ja Beverly Hillsin arkkitehtuuri, puutarhat, ilmapiiri ja ihmiset olivat kerrassaan vastustamattoman hurmaavia.

James pyrkii näytelmäkirjailijaksi

Elimme Wiltshire Bulevardin varrella olevassa huoneustossamme, joka oli täydellisesti kalustettu. Kanadasta muuton jälkeen en ole koskaan ottanut asiakseni kalustaa kotia, tai ylipäänsä suhtautua vakavasti kodinperustamiseen ja sisustamiseen, vaan olen muuttanut jokaiseen uuteen kotiimme tietäen sen jäävän väliaikaiseksi. Joku tähtönen oli kuulemma talonmiehen kertomuksen mukaan asunut menneinä aikoina huoneustossamme. Silloin tähtönen ei vielä ollut saavuttanut mainetta näyttelijänä.

Uran luominen Hollywoodissa kiinnitti Jameksen huomion tyystin. Hän liittyi siihen Hollywoodin ihmisjoukkoon, joka viettää päivänsä näyttelijäin koulutusstudioissa, joita Hollywood on tulvillaan ja jotka kaikki lupaavat välitöntä menestystä koulutuksen jälkeen. Nämä studiot ottavat auliisti vastaan kovasta hinnasta yhä uusia tulevia kuuluisuuksia ja syytävät samalla vauhdilla ulos taiteilijoita, jotka kilvan neuvovat toinen toistaan, kuinka päästä pinnalle ja jotka imartelevat toisiaan aamusta iltaan, sillä eihän tiedä ketä onni sattuu potkaisemaan huomenna. Ja pahoina päivinä on hyvä kun on ystäviä huipulla. Seuraan liittyy vielä suuri joukko taiteilijoita, jotka olivat maistaneet kerran onnen ja menestyksen maljasta, mutta jotka olivat kadottaneet otteen jatkuvaan menestykseen syystä tai toisesta. He jatkavat kiertokulkuaan studiosta toiseen, agentilta toiselle, selittävät

jokaiselle auliille kuulijalle kuinka menestyä Hollywoodissa ja kuinka typeriä tuottajat nykyään ovat ja kuinka ajat olivat hyvät silloin kun heidän nimensä komeilivat elokuvateattereiden mainosjulisteissa. Illalla kiertokulku ja sama tarina jatkuu yökerhosta toiseen, kunnes jonain päivänä leivän puute, huumausaineet tai liiallinen viski, tai vahingossa nautittu suuri unilääkemäärä raivaavat tietä uusille yrittäjille.

En uskonut mieheni menestykseen alkuunkaan, odottelin vain, että ennemmin tai myöhemmin hän tulisi järkiinsä ja jättäisi koko Hollywoodin hullunmyllyn. Hänen ympärillään hääri monenlaisia ihailijoita ja imartelijoita, jotka vuoren varmasti povasivat hänelle varmaa menestystä. Hän kirjoitti näytelmiä, ja sitten hänestä povattiin yhtä aikamme suurinta kirjailijaa. Hän toi aluksi minulle näytelmiään luettavaksi, mutta kun sanoin niiden mielestäni olevan silkkaa hölynpölyä, hän lakkasi pyytämästä minua lukemaan niitä.

Lukijoita varmaankin kiinnostaa tietää, jouduimmeko koskaan rotuvihan tai -ennakkoluulojen kohteeksi. Olemme yleensä liikkuneet sivistyneiden ja intellektuaalien piirissä, tai yleensä ihmisten, jotka osasivat ja uskalsivat ajatella omilla aivoillaan, enkä muista koskaan edes tietoisesti pitäneeni mielessäni sitä seikkaa, että mieheni kuuluisi toiseen rotuun, puhumattakaan mistään rotusyrjinnästä.

Potilaiden ohessa James Franks hoiteli sivutyönään myös talonmiehen tehtäviä Los Angelesissa. Tuohon aikaan hän osti valkoisen Cadillacin.

Istun iltaa Marlon Brandon kanssa

Hollywoodissa minulla oli tilaisuus tutustua Marlon Brandoon! Eipä silti, että hänen kuuluisuutensa olisi minuun kovastikaan vaikuttanut, sillä Kanadassa asuessamme ystäväpiiriimme kuului muuan kuuluisa näyttelijä perheineen, jotka vierailivat meillä usein ja sattuipa joskus niinkin hauskasti, että näyttelijä perheineen katseli kanssamme televisiota, jossa hän parast'aikaa esiintyi näytelmässä. Näin jälkeenpäin avioliittoni vaiheita muistellessani tulee mieleeni, että itse asiassa useaan otteeseen olimme joko tutustuneet tai jatkuvasti seurustelleet julkisuuden henkilöiden kanssa. Tapahtuma-aikana en oikein osannut kiinnittää siihen sen suurempaa huomiota, sillä suhtauduin ihmisiin ja arvostin heitä juuri sen perusteella mitä he ihmisinä olivat.

*

Olin tutustunut sattumalta erääseen tuottajaan, joka tänäkin päivänä lienee yksi Hollywoodin mahtavimmista ja rikkaimmista miehistä. Hänen yhtiönsä valmisteli siihen aikaan elokuvaa, jonka englanninkielinen nimi oli »Chase». Marlon Brando näytteli tässä elokuvassa. Eräänä iltana tuo mainitsemani tuottaja soitti minulle ja sanoi haluavansa esitellä minut eräälle oikein hyvälle ystävälleen, jolla sattui olemaan vapaa-aikaa ja pyysi minua pistäytymään luonaan.

Hotelli, jonka pysyväisenä vieraana tuottaja asui, oli Beverly Hills'issä eikä kaukana meistä. Nousin hissillä kahdeksanteen kerrokseen, joka oli varattu erikoisvieraita varten. Seisoin avarassa käytävässä, josta ensivaikutelma oli pelkkää punaista mattoa, kimaltelevaa lasia ja kristallia. Vilkaisinpa mille suunnalle tahansa, omat silmäni katsoivat minua takaisin lukemattomista peileistä. Kengänkorkoni upposivat äänettöminä punaiseen mattoon ja pysähtyivät jykevän tammioven edessä. Painoin kelloa ja oven aukaisi huolettomasti pukeutunut keski-ikäinen mies.

— Karin, salli minun esitellä itseni, nimeni on Marlon, olen varma, että meistä tulee hyviä ystäviä, kehräsi matala, hyvinkoulittu ääni.

Hän johdatteli minut avaran hallin läpi valtavan suureen olohuoneeseen, jonka takkatulen edessä tuottaja seisoi viskilasi kädessä. Katselin ympärilleni lumoutuneena. Sellaista asumisen kauneutta ja ylellisyyttä olin nähnyt yksinomaan elokuvissa. Ranskalaiset ikkunat olivat auki parvekkeelle ja kevyt tuuli leyhytteli verhoja. Kaupungin valot ja kaukainen liikenteen melu olivat alapuolellamme.

Marlon keksi jostain syömättä

Käännä!

jääneen club-voileivän ja tarjoutui jakamaan sen kanssamme. Kieltäydyttyämme hän syventyi sen mutustelemiseen ja katseli minua kulmiensa alta.

— Miksi olet piiloittanut olkapääsi tuon puvun alle, hän kysyi. »Katselisin mielelläni alastomia olkapäitäsi!»

Kello oli vasta kahdeksan illalla, mutta tuottaja sanoi olevansa hyvin väsynyt ja haluavansa nukkua. »No niin lapset, minä jätän teidät kahden kesken, älkää valvoko liian myöhään,» hän sanoi ja vetäytyi jonnekin huoneiston takaosiin.

Näyttelijä oli lopettanut syömisensä ja sanoi:

— Kuinka omituista, että eilen vielä olimme muukalaisia toinen toisillemme ja tänä iltana istumme täällä, ikäänkuin olisimme tunteneet toinen toisemme aina.

Oli tosiaankin omituista, että vaikka kuuluimme eri maailmoihin ja olimme kotoisin täysin erilaisista olosuhteista, tuona iltana rupattelimme yhdessä kuin kaksi vanhaa ystävää. Hän oli rentoutunut, avomielinen, huoleton ja hauska seuralainen.

James pidätetään

Asuttuamme kuukauden päivät Los Angelesissa James oli päättänyt kokonaan antautua kirjoittamaan ja halusi muuttaa pois kaupungin metelistä. Pakkasimme kaiken henkilökohtaisen omaisuutemme autoon ja lähdimme matkalle kohti Carmelin taiteilija- ja kirjailijayhdyskuntaa.

Vuokrasimme meren rannalta kaksi huonetta ja keittiön käsittävän mökin. Elämämme oli hyvin rauhallista ja vaatimatonta alkuviikkoina. Päivät kuluivat melkeinpä yksinomaan ulkoiluun. Mielikuvani noilta päiviltä ovat täynnä auringonpaistetta, merituulta ja väsymättä hietikkoon paiskautuvia aaltoja.

Carmelin ihmiset olivat rauhallisempia ja vakavampia kuin Los Angelesin, mikä johtunee osaltaan siitä, että suurin osa siellä asustavista taiteilijoista oli jo saavuttanut tunnustusta ja taloudellista menestystä.

Jamesta vaivasivat pahat enteet ja tunteet, että jotakin oli vinossa tai että jotain äkkiarvaamatonta tulisi tapahtumaan. Ja hän oli oikeassa. Sillä muutettuamme kaupungista Helen tajusi vihdoinkin tulleensa hylätyksi ja raivostui suunnattomasti. Hän marssi lähimmälle poliisiasemalle ja sepitti syytösten tulvan miestäni vastaan. Helen oli sitä tyyppiä, että sai kenen miehen tahansa heltymään ja ajamaan asiaansa. Pari poliisimiestä ryhtyi penkomaan Jameksen asioita ja löysivät epäselvyyksiä, mitkä oikeuttivat hänen pidätykseensä.

Tekoonsa tyytyväisenä Helen soitti Herbertille Kanadaan ja sepitti selitystulvan pitkästä poissaolostaan. Herbert lähetti hänelle oitis lentolipun ja niin Helen palasi Kanadaan jatkamaan entistä elämäänsä.

James oli pidätettynä kaikkiaan kaksitoista päivää. Takaussummalla hän olisi kyllä saavuttanut heti vapautensa, mutta kesti kuitenkin jonkin aikaa, ennenkuin sain tarvittavan summan kokoon. Kun hänen tapauksensa tuli myöhemmin oikeudessa esille, syyte hylättiin. Tuomarin mielestä ei koko asiaa olisi kannattanut ottaa vakavasti eikä missään tapauksessa tuoda oikeuteen. Syyttäjäpoliisimies esiintyi hyvin nöyrästi mieheni edessä ja puhutteli häntä kunnioittavasti »herra tohtoriksi».

Mieheni kertoi, että kaksitoista päivää poliisin suojissa oli ollut kerrassaan pöyristyttävä kokemus, mutta hänellä oli ollut tilaisuus ajatella elämäämme ja hän oli tullut siihen tulokseen, että se pitäisi järjestää uudelleen ja perustaa tukevammalle pohjalle. Taiteelliset haihattelut hän oli päättänyt jättää siksi, kunnes tulisi eläkeikään ja keskittyisi turvaamaan perheelleen pysyvää toimeentuloa. Hän oli iloisesti yllättynyt, että minä en ollut jättänyt häntä pulaan ja karannut hänen luotaan, koska hänen pidätyksensä aikana siihen olisi ollut hyvä tilaisuus. Tästä hyvästä ansaitsin hänen mielestään kaikkea mikä maailmassa olisi havittelemisen arvoista. Yhdeksänkymmentäyhdeksän naista sadasta olisi hänen mielestään samassa tilanteessa alkanut parkua ylpeyden ja omanarvontunnon tultua loukatuksi ja hätääntyneenä juossut ensimmäisen vastaantulevan miehen syliin. Ajatus »mitä naapurit ja ystävät minusta nyt ajattelevat» olisi muka murtanut tavallisen naisihmisen henkiset voimavarat tyystin.

James ryhtyi hankkimaan jälleen lisenssiä toimiakseen lääkärinä. Muutimme kuukaudeksi San Franciscoon. Kerran hän oli poissa luotamme koko päivän heti saapumisemme jälkeen. Palattuaan illalla hän sanoi käyneensä hankkimassa tarvittavat tutkinnot saadakseen toimia yleislääkärinä!

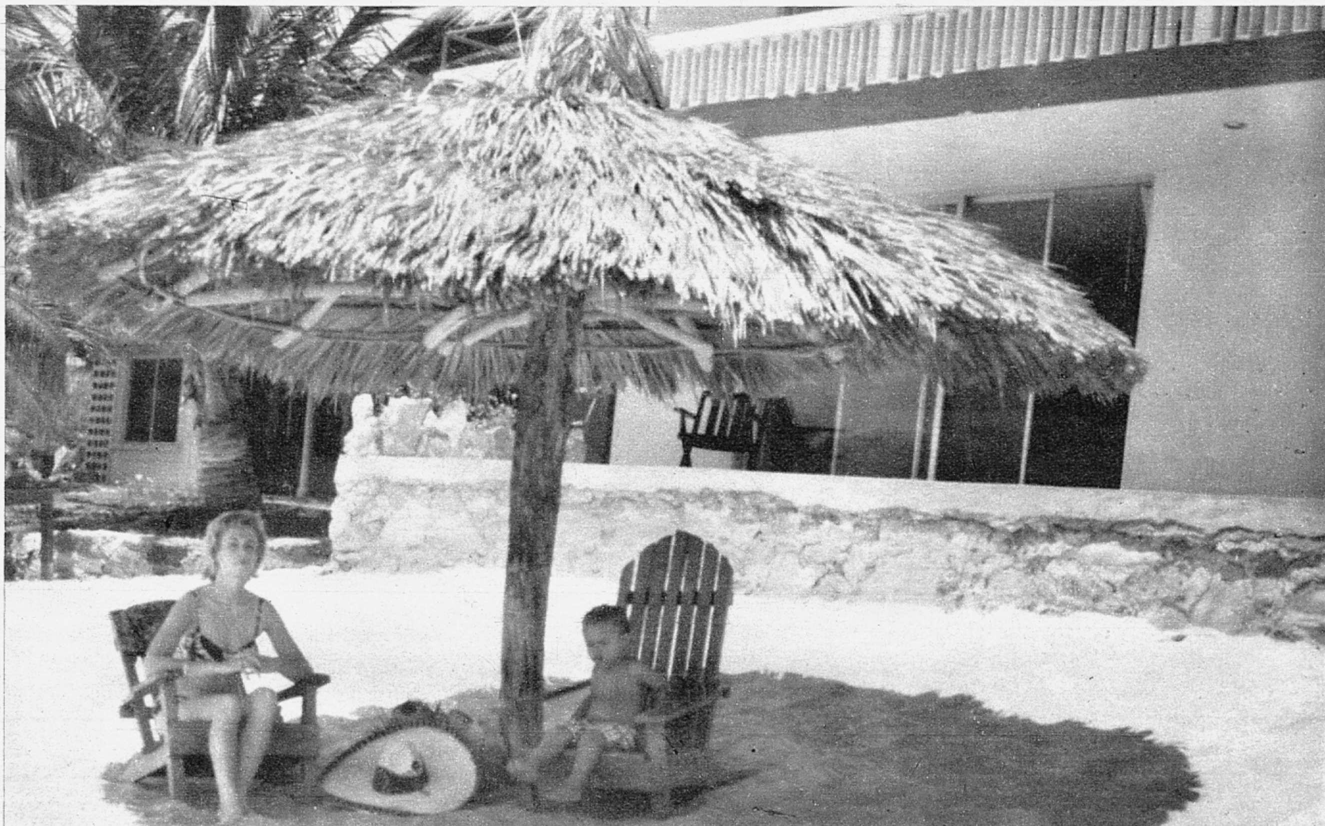
Niinpä hänellä olikin pieni kortti, jossa hänet oikeutettiin toimimaan lääkärinä Kalifornian valtiossa. Omaa praktiikkaa hän ei pystynyt järjestämään, sillä olimme täysin varattomia tuohon aikaan ja elimme käytännöllisesti katsoen kädestä suuhun. Hän oli taitava solmimaan suhteita ja juuri noiden suhteitten kautta hän sai potilaan tai pari silloin tällöin, että saimme maksettua vuokran ja jokapäiväisen leipämme.

Asuimme eräänlaisessa vuokratalon ja hotellin välimuodossa, jollaisia tapaa ehkä ainoastaan Yhdysvalloissa, joissa kaikki pyritään järjestämään mahdollisimman yksinkertaiseksi ja vaivattomaksi. Kahdeksankerroksinen talo oli jaettu pieniin huoneustoihin, joita saattoi vuokrata joko päivittäin, viikoittain tai kuukausittain. Vieraat itse saivat huolehtia siivouksesta, jota varten toimistosta oli saatavissa pölynimuri. Kerran viikossa sai käydä hakemassa puhtaat liinavaatteet samasta toimistosta. Henkilökohtaisen pyykin sai pestä kellarissa automaattisilla, kolikoilla toimivilla pesu- ja kuivauskoneilla. Keittiö kuului jokaiseen huoneustoon, ja se oli varustettu niin täydellisesti, että asukkaiden ei tarvinnut tuoda mukanaan muuta kuin ruoka-aineet.

Elämämme oli hetken verran yksinkertaista ja kotoista. Mieheni oli kotona suurimman osan ajastaan ja vapautti minut kaikista taloustöiden taakasta. Sunnuntaisin retkeilimme San Franciscon ympäristöön tai merenrannalle. Kävimme lainastoissa ja luimme iltaisin kirjoja. Jos meillä sattui olemaan varaa elokuviin, se oli suuri juhlahetki.

(Kuulostaa merkilliseltä, mutta juuri kaikkein vaatimattomimmissa oloissa eläessämme olimme kaikkein onnellisimmat.)

Tosin jatkui puhetta vielä hänen näytelmistään, vaikka hän itsekin suhtautui koko touhuun jo puolinaisesti. Muuan San Franciscon tuottajista innostui hänen näytelmistään ja halusi antaa niille ensiillan kotikaupungissaan. Minäkin vahvistin hänen innostuksensa omin korvin, kun tapasimme päivällisellä Fisherman's Wharf:lla. Tuottaja

Rva Franks muistelee mielellään aurinkoisia päiviä meren rannalla Carmelin taiteilija- ja kirjailijayhdyskunnassa.

vaimoineen oli sitä mieltä, että näytelmät olivat kerrassaan ensiluokkaisia ja teatteriesityksinä ne herättäisivät paljon kohua ja innostusta, jota San Franciscossa ei yksikään näytelmä ollut tehnyt pitkään aikaan. Tuottaja vakuutti myös, että näyttelijöiden riveihin kaupunki kaipaisi uusia ja mielenkiintoisia kasvoja. Hän kysyi minulta, osasinko näytellä. Vastasin osaavani töin tuskin kotitarpeisiin. Tuottaja vakuutti, ettei se mitään haittaa, sillä kaikkihan riippuu yksinomaan hyvästä ohjaajasta ja että jos työskentelisin hyvässä sovussa hänen kanssaan, minua odottaisi suuri tulevaisuus näyttämöllä. Hän kehotti minua tulemaan toimistoonsa seuraavana päivänä, mutta ei jatkanut sen pitemmälle, sillä pöydän toisella puolella James ja tuottajan rouva saivat hänet pikaisesti kääntämään huomionsa meren antimiin vihaisilla katseillaan.

Englantilaisen kasvatuksen ja ajatustavan omaksuneena Amerikka ja kaikki amerikkalaisuus oli miehelleni erittäin vastenmielistä. Hän päätti lähteä Meksikkoon. Mutta siihen hän tarvitsisi jonkinlaisen pääoman ja koska hän aikoi matkustaa autolla, uuden, hyväkuntoisen auton. Mutta silloisissa olosuhteissamme kaikki hänen tulonsa hupenivat elämiseen eikä säästämisestä tulisi mitään. Mutta ratkaisu löytyi tähänkin ongelmaan. Hänellä oli tuttavia Los Angelesissa, jotka hankkivat hänelle talonmiehen sivutoimen, jotta hän säästyisi vuokranmaksulta. Matkustimme takaisin Los Angelesiin, tällä kertaa paljon vaatimattomampaan kaupunginosaan. Suhteilla hän jälleen hankki potilaita sieltä täältä, joita kävi katsomassa kotona.

Nyt, kun mieheni oli talonmiehenä, minulla oli kerrankin tilaisuus tarkastella hänen tapaansa työskennellä. Hän oli uskomattoman energinen ja sai aikaan yhdessä päivässä mitä muut ehkä viikossa. Hän korjaili, maalasi, puhdisti pihoja ja käytäviä ja siinä sivussa rähisi asukkaille heidän huolimattomuudestaan ja siivottomuudestaan. Talonomistajalle hän asetti yhä uusia vaatimuksia yleisen hygienian ja käytännöllisyyden parantamiseksi siinä määrin, että talonomistaja huokasi helpotuksesta kun moinen pyörretuuli lähti talosta.

James oli saanut tavoitteensa täytetyksi. Pihamaalla komeili valkoinen Cadillac, joka oli kokonaan maksettu ja pankissa oli käteistä matkakuluja varten.

Cadillaciin mahtui sekä koko perhe että maallinen omaisuutemme. Oli jo toukokuu, kun käännyimme Los Angelesista etelään vievälle valtatielle. Vaikka lukijat ehkä tässä vaiheessa ajattelevat, että hänelle jäi selitettäviä asioita Kaliforniaan, niin ei kuitenkaan käynyt, sillä jälkeenpäin Meksikosta käsin hän teki vierailuja Kaliforniaan. Jos hänellä olisi ollut tilillään joitakin epäselvyyksiä, olisi hän joutunut niistä heti rajan ylitettyään kiinni.

*

Takanamme oli kokonainen menneisyys ja edessämme tuntematon, odottamaton tulevaisuus, kun kiisimme Meksikon erämaan halki. Varsinainen turistikausi ei vielä ollut alkanut ja meillä oli ilo nauttia teiden yksinäisyydestä ja rauhasta.

Seuraavassa numerossa tapaamme tri Franksin Meksikossa seurapiirilääkärinä! □

OLAVI VIRTA:

minä palaan

● Se oli viimeinen talo Kivelän sairaala-alueen laidassa, kaksikerroksinen ja sen ensimmäinen kerros. Ovesta oikealla makasi kääreissään kuuro vanhus, vasemmalla kolme vanhaa miestä tuijotti jonnekin harmaantuneeseen kattoon. Äärimmäisenä oikealla nousi tummatukkainen laiha mies istuvilleen ja vääsi suupielensä tuttuun virneeseen: ”Terve, mitä poika!”

● Olavi Virta nojasi taitavan muusikon ohuita sormiaan nilkkoihinsa, hieroi niitä. Juonteet kasvoillaan kertoivat kuukausista sairaalavuoteissa, pitkällisestä sairaudesta.

● Olin pistäytynyt ennen matkaani tervehtimään ”Mestaria” hänen sairasvuoteensa äärelle, mutta istuessani vuoteen laidalla ja keskustellessamme (21. 3. 67) siitä päivästä, sitä edeltäneistä ja näistä sitä seuraavista, halusin kirjoittaa. Halusin kirjoittaa muutaman oman mietteeni ja ennen kaikkea ”kirjeen suomalaisille ystäville”, niin kuin tangokuningas itse asiansa ilmaisi. Siispä.

Teksti: Jorma K. Virtanen
Kuvat: Veikko Lintinen

Olen yrittänyt oheen tallentaa Olavi Virran kanssa käymäni keskustelun suurin piirtein sellaisena kuin me sen tuona suvea ennustelevana maaliskuun lopun iltapäivänä kävimme. Minä istuin jakkaralla »Mestarin» vuoteen vierellä, ympärillä oli hiljaista. Meitä ei kuunneltu, mutta väsyneet katseet viereisiltä sairassijoilta katsoivat meihin tai ehkä he vain katsoivat jonnekin tuona ehtooseen kääntyneessä elämänsä hetkenä.

— Minä luulin jo, että huhtikuun alussa pääsen sairaalasta, luulin, että olen terve... minä itse tunnen olevani terve.

Hetken Olavi katsoo minuun; nyökkään.

— Mutta nyt ylilääkäri sanoo, että minun on vielä pysyttävä täällä. En ymmärrä... he aikovat siirtää minut Veikkolan sairaalaan... miksi.

Tyypillinen heikko olankohautus seuraa puolinaista kysymystä.

Kuin entinen Olavi Virta olisi elokuvassa tai esiintymislavalla laulanut haikeasta rakkaudesta, kuin hän olisi laulussaan kysynyt vaikkapa jotenkin »... minä sinulle annoin elämäni, kaikkeni, miksi jätit minut tuon toisen vuoksi... no, ehkä olen huomaamaton omiin virheisiini...»

Tai jotain tuonnepäin.

Tuona olankohautuksen hetkenä näin silmissäni muutamien vuosien takaisen tanssisalin, himmeän valaistuksen tanssivien yläpuolella ja ihailevat katseet tangokuninkaan kohauttaessa kysyvästi olkaansa, levittäessään käsiään...

— Lääkärit tietenkin tietävät. Heidän on otettava jatkuvasti kokeita. Sokeritauti ilmeisestikin on se pahin. Ruotsissa antoivat apteekissa minulle vissiin vääriä lääkkeitä, jotka eivät olleet sellaisia kuin piti ... On muuten hyvä, ettei täällä ole käynyt tuttavia ja ystäviä yhtä paljon kuin ennen Ruotsiin matkustamistani... se väsyttää.

Olavi Virta huokaa. Hän katsoo minua kuin hakien omalle uskolleen vahvistusta sanoessaan:

— Mutta minä nousen tältä vuoteelta vielä, minä tunnen olevani erittäin hyvässä kunnossa. Tai, no, jos sitä kunnoksi voi näiden maattujen kuukausien jälkeen sanoa. Mutta jollen enää pysty laulamaan, mitä minä teen. Minun on oltava omavarainen, hankittava itse leipäni... Ettekö Te tarvitse kirjapainoalaan tutustunutta miestä. Minulla oli rotapaino, niin juuri, sen nimikin oli Rotapaino. Otin noina suurina väestönlaskentavuosina töitä vastaan mielettömästi: kymmeniätuhansia, satojatuhansia lomakkeita ja kuponkeja. Heiluin kuin heikkopäinen; päivän mittaan tuli rahaakin runsaasti... Niin, että osaan minä senkin taidon.

Olavi tai oikeammin »Ola», niinkuin ystävät hänet »Mestari»-nimen ohella tuntevat on jälleen tuo tangokuningas. Mies, joka on elänyt elämäänsä ottamalla siitä irti kaiken mahdollisen.

— Olen tilannut uudet silmälasit, entistä voimakkaammat. En tahdo jaksaa keskittyä mihinkään... Mitähän luulet, hyväksyisikö yleisö

Kyynillinen naurahdus säestää pikaista kirjapainotaidon esitelmää.

— Jotainhan minun on elääkseni pystyttävä tekemään. Ehkä laulamisestani ei enää milloinkaan tule mitään. Lääkärit puhuvat jostakin takaraivon viasta. Että katkonainen puheeni johtuisi siitä. Mitään varmaa se ei kuitenkaan ole, saatan hyvinkin voida vielä laulaa.

Olavin katse painuu miettivänä sinertävään sairaalan päiväpeitteeseen, raidallisiin potilaan housuihin.

Onneksi. Saatoin katsoa häntä tuossa asennossaan; muussa tapauksessa minun olisi ollut käännettävä kimmeltävät silmäni ikkunasta jonnekin läheiseen puistoon, jonnekin josta mestari ei katsettani olisi voinut tavoittaa.

On vaikea edes sanoin selittää tuota tilannetta: autoradiosta olin hetkeä aikaisemmin kohti Helsinkiä ajettaessa kuullut Olavi Virran tangojensa parissa; sellaisena kuin minua edeltänyt polvi mestarin on nähnyt luonnossa.

— Mitä Tampereelle kuuluu, talot ovat entisellään, kadut paikoillaan?

minut vielä, olisiko minulla vielä mahdollisuus laulaa elantoni.

En tiedä esittikö »Ola» tuon lauseen kysymyksen muodossa. Tuskin. Sillä jo pelkästään niistä kirjeistä tai oikeammin siitä kirjeiden ja puheluiden tulvasta päätellen, jonka yksinomaan meidän toimituksemme on Olavi Virran kirjoitusten yhteydessä saanut, on Olavi Virta kuningas, jota kukaan ei koskaan Suomessa tule valtaistuimeltaan kukistamaan.

— Olisin toivonut, että olisin voinut jo kuun vaihteessa lähteä etelään vaimoni kanssa... uskotko, että se tekisi kunnolleni hyvää. Voiko vaimoni tosiaan lähteä kanssani suoraan Tukholmasta Espanjaan. Kyllä minä sen lentokonematkan kestän, kunhan vain pääsen sinne aurinkoon. Katsos, tällaiseksi ihminen menee pitkään maatessaan sairaalassa.

Puheenaiheet vaihtelevat. »Ola» jää miettimään...

— Mitäs tutuille kavereille siellä Tampereella kuuluu?

Viihdeohjelmasta pojilta terveisiä. Teittisen Manu (muusikko, joka on

OLAVI VIRTA

mm. Olavi Virran kanssa kiertänyt takavuosina kymmenillä ja kymmenillä keikoilla eri puolilla maata) on pistänyt myös pystyyn oman ohjelmatoimiston Tampereelle, kerron.

Mitäpä tämä kaikki kiinnostaisi ihmisiä, jotka eivät asianomaisia tunne. Ehkä ei — kirjoitan kuitenkin nuo muistiin, sillä »Mestari» haluaa puhua ystävistään ja haluaa heistä puhuttavan. »Ola» haluaa kuulla niistä ihmisistä, jotka vuosien varrella ovat kokeneet hänen kanssaan paljon. Nuo ystävät muistavat tangokuninkaan nytkin kun tangokuningas makaa sairasvuoteella siinä huoneessa, missä vanhojen miesten, huonetovereiden, katseet harhailevat potilashuoneen katossa ja yrittävät etsiä viimeisiä kiintopisteitä tähän maailmaan tänä vuonna 1967.

Kun katselen tuota miestä vuoteellaan, Olavi Virtaa, voin vain toivoa, että suomalainen tangomusiikin ja Olavi Virran ystävä, jokainen heistä, muistaisi mitä tuo nyt raitapukuun puettu mies on meille kaikille joskus antanut. Hän on antanut äänensä, laulanut meille kymmenittäin, ehkäpä sadoittain levyjä, joista heijastuu kuolemattomuus, ikuinen suomalainen tangokuningas.

Mutta muistammeko me tätä: mies on äänensä kera antanut elämänsä kuuluisuuden kirouksen muodossa. Hän on uljaasti kantanut taakkaansa yksin. Nytkin rahatonna, sairasvuoteella, hän ajattelee tulevaisuutta omavaraisuuden periaatteella. Hän miettii työpaikkaa, johon mahdollisen äänivian jälkeen voisi ryhtyä.

Minä uskon, että jotkut (ehkäpä useatkin) suomalaiset eivät myönnä, että Olavi Virta olisi meille antanut mitään sellaista, josta meidän pitäisi olla hänelle kiitollisuuden velassa. Suomalainen on suomalainen ja kateellinen. Sanommeko me, että »onhan tangokuningas saanut elää elämänsä rahan ja maineen varassa, onhan hän ansainnut satumaisesti».

Mutta me emme muista, että kuuluisuudella ei ole omaa elämäänsä. Me emme tiedä mitä kuuluisuus joutuu rahallisestikin uhraamaan kuuluisuudelleen. Me haluamme vain sanoa, että »mitäs on tuhlannut rahojaan viinaan ja sen sellaiseen huvitteluun, miksei ole pannut vanhuuden varalle säästöön».

En soimaa tuolla tavalla ajattelevia ihmisiä sen vuoksi, että istuin tuona iltapäivänä hyvin huonoon kuntoon menneen kuuluisuuden vuoteen laidalla ja näin hänen »alennustilansa». En sen vuoksi, että olen tunneihminen ja haluaisin jättää huomioimatta käytetyn alkoholin, iloiset ja kalliit juhlat, joita »Mestarikin» varmasti on saanut kokea kyllin.

Mutta en myöskään usko, että sana inhimillisyys on naiivi. Me jokainen elämme elämämme. Me hurraamme menestyvälle suomalaisurheilijalle radion ääressä tai kilpakentän laidalla. Me otamme heidät esikuviksemme heidän parhaimpina päivinään; puhumme heistä kuin parhaista ystävistämme tai tuttavistamme.

Ja samalla me kuitenkin unohdamme sen painolastin, jonka me niin urheilijoille kuin muillekin julkisuuden henkilöille asetamme halutessamme heiltä parasta ja vieläkin parempaa.

Me jätämme heidät taistelemaan yksin heidän annettuaan parhaansa.

Siellä paikassa, jossa minä tätä kirjoitan, sanottaisiin tällaista kansanosaa »siipimiehiksi». Ollaan ottamassa, mutta kun tulee antamisen tai ymmärtämisen aika, me olemme valmiit unohtamaan olleemme »siivellä», eläneemme osittain tuonkin ihmisen kustannuksella!

●

Olavi Virta ei edes sanoessamme »terve, tavataan sitten kesällä» pyytänyt minulta apua, ei kerjännyt edes parantumisen uskoa.

Minä ihailen tuota miestä, joka ensimmäisen kerroksen potilashuoneen viimeiseltä sairassijalta heilautti väsyneesti kättään ja otti kasvoilleen tuon hymyn, joka on vain Olavi Virralla.

Tuona hetkenä minä päätin kirjoittaa mitä ajattelen.

Olen tunteillut ehkä liikaakin Olavi Virran kustannuksella tässä kirjoituksessa. Tunteillut siksi, että tähän loppuun saisin kirjoittaa: muistakaa tuota miestä Kivelän sairasvuoteella!

KAURIS (21.12.—20.1.) Saatte edullisen asunnon. Joudutte tuhlaamaan rahojanne sellaiseen, mihin ette haluaisi sitä panna. Rakastettunne ei pidä jostakin teostanne. Olette hermostunut melko vähäpätöisestä asiasta. Käsityksenne jostakusta melko läheisestä henkilöstä muuttuu. Parhaita päiviä perjantait, onnenluku 8.

VESIMIES (21.1.—20.2.) Jos olette myyntialalla, onnistutte puuhissanne enemmän kuin hyvin. Teiltä vaaditaan tahdon lujuutta jossakin asiassa. Saatte surullisen viestin. Rakkaudessa kaikki asiat eivät ole aivan kohdallaan, mutta paranevat kuitenkin viikon keskivaiheilla. Työmatkalla tapaatte vanhan tutun, jota ette ole nähnyt kymmeneen vuoteen. Parhaita päiviä torstait, onnenluku 6.

KALAT (21.2.—20.3.) Teidän mielipidettänne kysytään melko vastuullisessa asiassa. Olette helposti puolueellinen ja pahennatte sillä tavalla kahden ihmisen aseman. Muuan vastakkaista sukupuolta oleva henkilö etsii seuraanne. Huomaatte, että teillä on liikavarpaita. Silmiänne särkee jonkin verran. Parhaita päiviä sunnuntait, onnenluku 9.

OINAS (21.3.—20.4.) Teidät kutsutaan niin moneen paikkaan, ettette ehdi kaikkialle. Olette vaarassa ylpistyä liikaa. Jos ette ole naimisissa, tapaatte tulevan aviopuolisonne melko yllättävässä tilanteessa. Olette rakkaussuhteissanne jonkin verran estynyt. Parhaita päiviä maanantait, onnenluku 1.

HÄRKÄ (21.4.—20.5.) Juoksette erään vastakkaista sukupuolta olevan henkilön perässä. Teitä suututtaa, koska tämä henkilö ei vastaa tunteisiinne. Olette kyllästynyt elämäänne ja haluatte railakkuutta ympärillenne. Parhaita päiviä tiistait, onnenluku 2.

KAKSOSET (21.5.—20.6.) Teillä on kilpailijoita, ettekä pidä siitä. Olette hermostunut kaikkeen. Harkitsette paikkakunnan muutosta, mutta siitä ei vielä tule mitään. Rakastettunne ehdottaa teille jotakin, mutta pidätte omia suunnitelmianne tärkeämpinä. Parhaita päiviä lauantait, onnenluku 4.

HOROSKOOPPI

RAPU (21.6.—20.7.) Huomaatte, että »ruoho on vihreämpää aidan toisella puolella». Myöhästytte säännöllisesti joka paikasta. Esimiehenne suhtautuu teihin kuin omaan lapseensa. Joku yrittää kiristää teitä. Muuan pieni lapsi hellyttää sydämenne. Parhaita päiviä keskiviikot, onnenluku 7.

LEIJONA (21.7.—20.8.) Tunnette olevanne maailman napa — tai ainakin toinen niistä. Rakastettunne ei pidä siitä, että lyötte häntä laimin. Jos teillä on lapsia, unohdatte heidätkin anteeksiantamattomalla tavalla. Joku ehdottaa, että vaihtaisitte puoluetta. Surette jotakin asiaa aivan turhaan. Samaa sukupuolta oleva henkilö ärsyttää teitä. Parhaita päiviä sunnuntait, onnenluku 3.

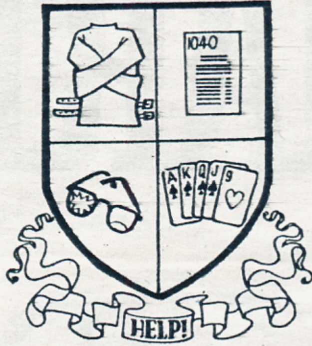
NEITSYT (21.8.—20.9.) Rakastettunne on teille korvaamattomampi kuin olette osannut uneksiakaan. Jokin eläin lohduttaa teitä omalla tavallaan. Toivotte, että teillä olisi auto. Työasianne ovat rempallaan. Hermonne alkavat taas reistailla. Teitä pyydetään liittymään erääseen järjestöön. Äitinne kaipaa teitä luokseen. Parhaita päiviä torstait, onnenluku 9.

VAAKA (21.9.—20.10.) Tunnette menettäneenne otteenne työhönne. Rakkaimpanne pysyy itsepäisesti hiljaa ja te surette sitä hiljaa sydämessänne. Kaipaatte lapsia ympärillenne. Teitä neuvotaan väärin. Jokin suunnitelma epäonnistuu. Tunnette itsenne todelliseksi Jumalan lapseksi ja saatte siitä syystä suuren rauhan sydämeenne. Parhaita päiviä lauantait, onnenluku 10.

SKORPIONI (21.10.—20.11.) Teille tarjotaan ylimääräistä työtä, mutta ette voi ottaa sitä vastaan. Rakastettunne mielestä yritätte liikaa. Vanha ystävänne soittaa tai kirjoittaa teille. Olette intohimoinen väsymyksestänne huolimatta. Luette kirjan, joka vaikuttaa teihin syvästi. Joku läheinen henkilö pettää luottamuksenne. Parhaita päiviä lauantait, onnenluku 9.

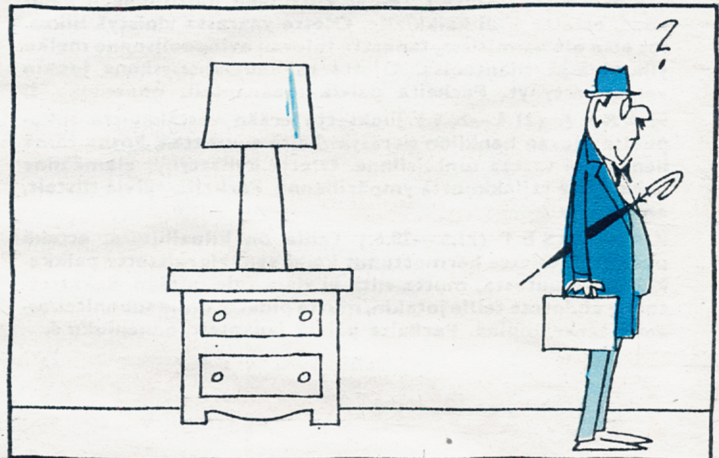
JOUSIMIES (21.11.—20.12.) Joudutte nyrkkitappeluun. Rakkauselämänne on syvällisempää kuin ennen. Keväinen ilma tekee teidät kevytmieliseksi. Ostatte jotakin, mitä ette tarvitse. Kiivastutte tarpeettoman paljon asiasta, josta ette loppujen lopuksi tiedä mitään. Olette aamuisin uneliaampi kuin olisi sopivaa. Parhaita päiviä perjantait, onnenluku 2.

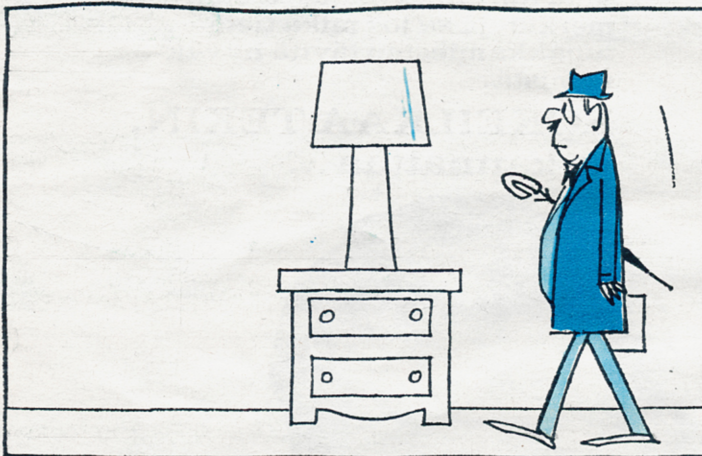
THE BORN LOSER

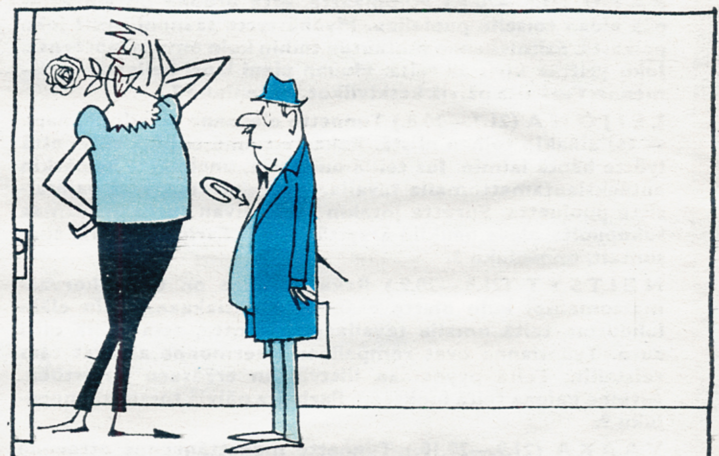

KELLOT JA KORUT

VILANNOLTA

CHOISI JA NATIONAL WATCH LUOTETTAVAT SVEITSILÄISET

Iskusuojatut — jousi murtumaton — 1 v. takuu. Myös kultakoruja erittäin edullisesti korottomalla

OSAMAKSULLA

8009. 25 kiv. miehisten miesten autom. vetoinen kalenterikello ns. sukeltajankello, vedenpit. 200 m syv. ast. jaloteräskuori, halk. 38 mm. »Tropic» rakkene. Hinta 180:—, tai 5 × **36:—.**

8000. 41 kiv. hieno tyylikäs automaatti-kalenterikello oikea kellojen helmi. Varmasti vesitiivis (kok 5 ilmak. pain. Compressor). Doubl. kuori, halk. 34 mm. Hinta 161:— tai 5 kk-erää à **32,20.**

331. 21 kiv. upea miest. autom. kalenteri kello, vesit. doubl. kuor halk. 34 mm. Hinta 161:— tai 5 × **32,20.**

8300. 17 kiv., vesitiivis jaloteräskuori, kello kovaan käyttöön, halk. 34 mm. Hinta 92,— tai 1 × **12,—** ja 8 × **10,—.**

6062. 17 kivinen miesten kello, vesit. cromi-teräskuori, halk. 33 mm. Hinta 80,— tai 8 × **10,—.**

6060. 17 kivinen miesten rannekello, vesit., halkaisija 31 mm. cromi-teräskuori. Hinta 50,— tai 5 × **10,—.**

332. 17 kiv. miest. autom. kello, vesit. doubl. tai jaloteräskuori, halk. 34 mm. Hinta **120,—** tai 1 × **20,—** ja 10 × **10,—.**

324. 21 kiv. upea miest. autom. kalenterikello, jaloteräskuori, vesit. Halk. 35 mm. Hinta **145,—** tai 5 × **29,—.**

6055. 17 kiv. naisten kello, vesit. doubl. kuori halk. 20 mm. Hinta **70,—**, tai 7 × **10,—.**

6054. 17 kiv. kaunis naist. kello, saf. lasikkeella, doubl. kuori, halk. 18 mm. Hinta 80,— tai 5 × **16,—.**

326. 17 kiv. siro naist. kello, vesit. doubl. kuori. Halk. 17 mm. Hinta 85,— tai 5 × **17,—.**

344. 17 kiv. siro ja tyylikäs naisten kello. Kaunis saf. lasike. Doubl. kuori halk. 17 mm. Hinta **100,—** 5 × **20,—.**

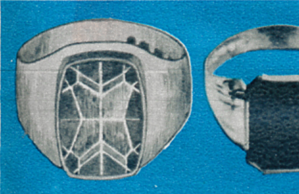

58. Naist. kultainen sorm. pitkä (9 × 24 mm) a) savukv. c) tiik. silmällä. Hinta 79,— tai 5 × **15,80.**

52. Naisten kult. sormus isolla savukvartsilla (20 × 10 mm.) Hinta 79,— tai 5 × **15,80.**

59. Naisten kaunis kult. sorm. a) kunziitti, b) akvam. vär. spin, c) savukv. Hinta 95,— tai 5 × **19,—.**

66. Naisten upea kult. sorm. (isolla 14 mm kivellä) a) kunziitti, b) akvam. vär. spin. Hinta 90,— tai 5 × **18,—.**

49. Upea miesten kult. savukv. kantasormus (16 × 12 mm). Hinta 125,— tai 5 × **25,—.**

51. Miesten kultasormus onyx kivellä. Hinta 60,— tai 5 × **12,—.**

45. Kaunis miesten kult. sormus tumman sinisellä spinellillä. Hinta **125,—** tai 5 × **25,—.**

47. Miesten kult. sormus a) savukv. b) verikivi. Hinta **100,—** tai 5 × **20,—.**

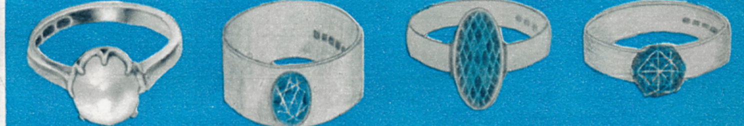

101. Upea naisten kult. sormus 8:lla valkospinell. Hinta 65,— tai 5 × **13,—.**

102. Tyylikäs naist. kult. sormus 4:llä valkospinell. Hinta 55,— tai 5 × **11,—.**

104. Naist. kult. sorm. a) valk. spin. b) akvam. vär. spin. Kaunis tähti-istut. Hinta 70,— tai 5 × **14,—.**

62. Naisten kult. sormus tiikerinsilmällä. Hinta 75,— nmk tai 5 × **15,—.**

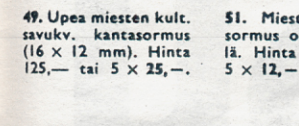

100. Naisten kult. helmisormus (7,5 mm.). Hinta 99,— tai 5 × **19,80.**
203. Korvakorut helmellä. Hinta 60,— tai

61. Kult. naisten sormus lev. 9 mm. a) sin. b) valk. c) rub. pun. spinelli. Hinta 60,— tai 5 × **12,—.**

63. Naisten kultainen siro sormus. a) kunziitti, b) valk. spinelli, c) sin. spinelli, d) tiikerinsilmä. Hinta 45 mk, tai 4 × **11,25,—.**

65. Naist. siro kult. sorm. a) savukv. b) valk. spin. ja c) akvam. vär. spin. Hinta 45 mk, tai 4 × **11,25,—.**

KELLO- JA KULTALIIKE

O. VILANTO

Fredrikinkatu 18. HELSINKI 12

Tilaan postiennakolla osamaksulla/käteismaksulla esineen

N:o .... Mk ....

Nimi ....

Ammatti ....

Synt.aika ....

Osoite ....

Työpaikka ....

Sormustilauksissa ilmoittakaa sormuksen halkaisija tai ympärysmitta tarkasti.

KIRJOITTAKAA SELVÄSTI

ONNEN KIHLAT MEILTÄ

18 kar. sil. puolip. sormuks. Hinnat painon muk. **60,—** — **80,—** tai 5 × **12,—** — **16,—.** Til. n:ot 5, lev. 5 mm, 6, lev. 6 mm ja 7, lev. 7 mm. Sekä 10, lev. 10 mm, joissa hinnat on **100,—** — **130,—** tai 5 × **20,—** — **26,—.** Myös 18 kar. sil. tasapäällisiä sormuksia. Hinnat painon muk. kuten edellä. Tilaus-n:ot 5T lev. 5 mm ja 6T lev. 6 mm, sekä englantilainen timantt hiottu kihlasormus lev 6 mm, til. N:o 6 E. Hinnat **80,—** — **100,—** tai 5 × **16,—** — **20,—.**

KULTAISET BISMARK RAKKEKETJUT

150.	Lev.	3	mm.	Hinta	46,25	tai 5	×	9,25
151.	Lev.	3,2	mm.	Hinta	55,—	tai 5	×	11,—
152.	Lev.	3,7	mm.	Hinta	60,—	tai 5	×	12,—
153.	Lev.	4,2	mm.	Hinta	72,50	tai 5	×	14,50
154.	Lev.	5	mm.	Hinta	88,50	tai 5	×	17,70
155.	Lev.	6	mm.	Hinta	106,—	tai 5	×	21,20
156.	Lev.	7	mm.	Hinta	142,—	tai 5	×	28,40

VEIKKO ENNALA

oletko SINÄ alkoholisti

Tämä artikkeli on laadittu erään lukijamme pyynnöstä. Itse luonaan hän epäilee joutuneensa vaaravyöhykkeelle ja olevansa jos ei vielä toivoton alkoholisti kuitenkin hyvää vauhtia luisumassa siihen suuntaan. Toivoisimme monien muidenkin tutustuvan kirjoitukseemme niin paljon kuin asiaa on jo käsiteltykin. Se vaatii kylläkin suurta rohkeutta ja suurta ennakkoluulottomuutta.

Alkoholismi on äärimmäisen vakava sairaus, jonka rinnalla syöpä, tuberkuloosi ja sydäntaudit ovat toisarvoisia. Syöpä saattaa tuhota vain potilaan itsensä, mutta alkoholisti tuhoaa paitsi itsensä myös koko joukon lähimpiään. Omituista on, että syöpää aiheuttavia viruksia — viime aikoina on tosiaan alettu ajatella syövän tarttuvankin — ei myydä julkisesti halukkaille. Alkoholismin edelleen levittämiseksi sen sijaan on perustettu jättiläismäinen jakeluorganisatio, valtion omistama.

Useimmille normaaleille, työteliäille ja vastuuntuntoisille ihmisille tahtoo tuottaa voittamatonta vaikeutta uskoa, että alkoholismi olisi sairaus. Heidän nähdäkseen kyseessä on vain holtiton yksilö, joka karkeasti laiminlyöden velvollisuutensa etsii yksinomaan iloa ja huvia.

Näin ei kuitenkaan ole. Alkoholistille viinanjuonti ei tuota laisinkaan sanottavaa mielihyvää. Sensijaan se auttaa unohtamaan. Hänen on pakko kerran toisensa jälkeen juopua vaikka hän jos kuka niin erinomaisen hyvin tietää, millaisia jälkikäteen eräytyvät laskut ovat. Jos joku pihlajanmarjoja syötyään tulee toivottoman sairaaksi ja kuitenkin niitä yhä edelleen nauttii, mistä muusta silloin voisi olla kyse kuin sairaalloisesta pakosta.

Alkoholismin perimmäistä aiheuttajaa ei vieläkään tiedetä, vaikka asiaa on tutkittu systemaattisesti vuosikymmeniä. Näyttää siltä, että alkoholisteiksi synnytään. Tarvitaan vain yksi ainoa starttiryyppy ja niin on pää saatu avoimeksi. Jutun kataluus on siinä, kuten jo aikaisemmin tässä lehdessä kirjoitin (»Jo riittää ilveily», HYMY n:o 6/1965), että ennakolta ei tiedetä, kenessä taipumus alkoholismiin piilee. Siksi tutustumista alkoholin käyttöön olisi jokaisen kaikin keinoin vältettävä.

Pakonomainen juominen voi olla eräänlainen puutostauti, so. esimerkiksi jonkinmoinen poikkeavuus veren kokoomuksessa. Yhtä hyvin se voi olla osoitus epätavallisesta sielunrakenteesta tai sitten molemmista. Amerikkalainen psykiatri Menninger puolestaan uskoo, että alkoholismi on yksi itsetuhon vietin ilmauksista ja että sen päämääränä olisi tuhota elämä, joskin itsetiedottomasti. Ja hidastettua itsemurhaahan vuosikausia jatkuva juopottelu kieltämättä onkin.

Näin vähäiset ovat siis tietomme juomisen syistä.

Epäilemättä alkoholia voidaan käyttää oikeinkin. Kohtuudella nautittuna viina herättää sovinnollisia tunteita, rentouttaa ja vapauttaa. Se on pieni elämys. Mutta alkoholia olisi nautittava vain sitä mukaa kuin maksa kykenee sitä polttamaan, niin että »promillepitoisuus» veressä ei sanottavasti kohoa. Jos näin menetellään, säilyy asianomaisen itsekontrolli, hän on käytökseltään korrekti eikä hän koskaan ole aamuisin sairas.

Valitettavasti vain niin harvat pystyvät rajoittamaan viinanjuonnin 2—4 mietoon grogiin illassa. Useimmiten puuhataan »jatkoja» ja lisäviinaksia on saatava keinolla millä hyvänsä kunnes myöhemmässä vaiheessa puhe on sopertelevaa, ikivanhoja kiistoja kaivetaan esiin tai sitten lähimmäisenrakkauden puuska muita seurueen jäseniä kohtaan saa aivan liian ylenpalttisia muotoja. Merkille pantavaa on sekin, että jotkut juovat ja pyrkivät juotattamaan partneriaan suorastaan pakolla. Humalassa on kovin helppo solmia arveluttavia sukupuolisuhteita ja ennen kaikkea siten hankitaan selitys ja puolustus miksi niin kävi.

Jo tämä osoittaa, että asianomaisten ihmissuhteissa on jokin vialla, intiimi kosketus toiseen sukupuoleen kyetään saamaan vain päihtyneinä eikä normaalitilassa. On olemassa tavaton määrä miehiä, joilla on »intohimoisen» naissankarin maine, sillä heti humalluttuaan he ovat ankarasti touhuten hankkimassa seuraa. Mutta vain humalassa. Normaalitilassa he ovat arkoja, aloitekyvyttömiä, täysiä nollia sanalla sanoen. Heiltä puuttuu itsetunto.

Ensimmäinen varoitus alkavasta alkoholismista on muistin menetys. Jumalan armosta kylläkin useimmiten herätään omassa vuoteessa, mutta miten sinne on päästy ja jouduttu, sitä ei kyetä palauttamaan mieliin. Koetaan ensimmäinen »moraalinen krapula». Työpaikalle hakeudutaan arkaillen, koska ei olla varmoja, onko öisten melskeiden aikana tullut kenties loukatuksi omaa pomoa tai suoritettu sopimattomia lähentelyjä virkasisaria tai muita tuttavia kohtaan. Monet ihmiset — halutessaan hyvittää mahdolliset rikkeensä — istuvat työpöytänsä ääreen jo paljoa ennen varsinaisen työajan alkamista.

Alkavan juopon krapula fyysisine ja psyykkisine oireineen haihtuu tavallisesti nopeasti, jo puoleen päivään mennessä hän on all right, hän syö lujasti ja pian koko episodi unohtuu. Mutta mitä kauemmin alkoholia on väärinkäytetty ja mitä vanhempi käyttäjä on, sen kauemmin kestää myös paraneminen.

Jo ikimuistoisista ajoista on havaittu, että ainoa todella tepsivä krapulalääke on uusi ryyppy, pari pulloa olutta tms. Henkilö, jolla ei vielä ole varsinaista vaaraa, tavallisesti inhoaa alkoholia seuraavana aamuna eikä suostuisi sitä mistään hinnasta vähään aikaan nauttimaan. Voidaankin sanoa, että oikotie alkoholismiin on juuri krapulan parantaminen samalla myrkyllä joka on sairaaksi tehnytkin. Sillä tällaisesta itsensä kuntoon toivuttamisesta tulee tapa, joka johtaa viimein jatkettuun ryypiskelyyn. Kun näin tapahtuu, on alkoholilla jo yliote, se määrä miten tehdään vaikkakin sen uhri uskoo noudattelevansa omaa tahtoaan.

Alkoholi ei nitistä uhriaan muutamassa viikossa eikä edes vuodessakaan. Se sallii tämän leikkiä isäntää sangen kauan. Tyypillistä alkoholistille onkin juomisensa puolustelu, hänellä on aina tarjolla jokin selitys. Jos työpaikalla saadaan moite, riittää sekin syyksi.

Kaiken kaikkiaan alkoholisti on kyvytön kestämään minkäänlaisia kolhuja, arvostelua tai sitten pitkäjännitteistä uurastamista. Mutta milloin käy hyvin, antaa sekin aiheen »juhlimiseen». Ja loppujen lopuksi kun luontevaa syytä ryypyn ottoon ei näytä tulevan, asianomainen provosoi sellaisen esimerkiksi perheriidan synnyttämällä. Vaimo on milloin paiskannut ovea mielenosoituksellisesti tai ruoka ei ole ajoissa valmista. »Hyvä on», sanoo tällöin alkoholisti tarkoituksellisin äänenpainoin, »menen sitten muualle kun kerran omassa kodissani en saa mitään arvoa».

Olkoon alkoholistin taloudelliset asiat miten rempallaan tahansa niin kuin ne tavallisesti ovatkin, kuitenkin hän varaa palkkapussistaan päältä tietyn erän juomista varten ja muut väistämättömät menot maksetaan lopuilla — sikäli kuin maksetaa. Talousrahoista riittää alituista kinastelua ja vaimorukkaa syytetään »leväperäisyydestä» taloudenhoidossa. Juopon maksuyksikkö ei ole markka vaan ryyppy; hän laskee miten sillä ja sillä ruokaostoksella olisi saanut niin ja niin monta grogia.

KÄÄNNÄ!

Oletko...

Alkoholistin mieliala vaihtelee äärimmäisyydestä toiseen. Eräänä kertana, päihtynyt ollessaan, hän on lempeä hyväillen lapsiaan ja lausuu vaimolleenkin sovittelevia sanoja. Ja tavallisesti kuuluvat asiaan ponnekkaat lupaukset miten juominen nyt jäisi tähän päivään ja että huomenna alkaisi uusi elämä.

Mutta vielä useammin hän on pahalla päällä, äreä ja kiukutteleva ja vaatii avioeroa, joka olisi otettava siinä paikassa syyllä millä tahansa. Tavallisimpia syitä on sairaalloinen mustasukkaisuus. Alkoholisti on varma, että vaimolla on joku toinen ja hän näkee kaikkialla pikkuisia mutta sitä selvempiä merkkejä vaimon viettämästä »irstaasta elämästä». Toisin sanoen kuten varas, joka luulee kaikkia kaltaisikseen, projisoi juoppo omat syyllisyystuntonsa vaimoon siten myrkyttäen tämän elämän perinjuurin.

Merkille pantavaa on myöskin, että alkoholisti eroa pyytäessään saattaa esittää syyksi esimerkiksi oman kelvottomuutensa perheen huoltajana. Ja hän sanoo, että ero olisi oleva paras ratkaisu — myös hänelle itselleen. Jos vaimo tällöin vastaa, että tehkäämme niin, muuttuu juopon asenne kuin taikaiskusta: nyrkit ojossa hän nyt hurjistuneena karkuuttaa puolisonsa kimppuun saatuaan täten muka tunnustuksen ja vakuuden siitä, että itse on joutunut aisankannattajaksi.

Tosiasia on tämä: eroa ruikuttava alkoholisti ei missään tapauksessa eroa halua. Hän on mitä suurimmassa määrin riippuvainen vaimonsa tuesta ja häntä hirvittää ajatuskin jäädä yksin keskelle niitä hankaluuksia, joista vain vaimo tähän asti on kyennyt hänet pelastamaan. Eropyyntönsä esittänyt alkoholisti toivoisi, että vaimo kyynelehtien laskeutuisi polvilleen hänen eteensä ja sanoisi mieluimmin kuolevansa kuin antavansa eron. Jos mikä, juuri tällainen esiintyminen voitelisi juomarin vereslihalla olevaa sydäntä palsamilla.

Yleensä alkoholisti on karhean seurallinen vertaistensa parissa ollessaan. Olutsaluunat ovat jo aamuaikaisesta täynnä punasilmäisiä juoppolalleja ja heidän puheenrähinäänsä ja naurunrämäkkäänsä, kun he kertovat toisilleen omia edellisillan tempauksiaan. Kaikki järjettömyydet ovat olevinaan jotenkin hupaisia eivätkä asianomaiset myöskään kaihda tehdä pilaa itsestään. Loputtomiin kuvaillaan, miten monta »lestiä» oli tullut juoduksi ja kuinka sitten oli »isketty» se ja se nainen. Ja vallan suurenmoisena sankarina esiintyy mies, joka aamulla on havahtunut todellisuuteen sanokaamme maalle nostetusta rysästä, jonne joskus yön pimeinä tunteina oli tolkuttomuuttaan eksynyt ryömimään.

Kaikki tällainen osoittaa, miten päälaelleen inhimilliset arvot ovat heittäytyneet.

Kellon lyötyä 12 siirrytään oluesta väkevämpiin ja iltapuolella päivää uusi humala on valmis. Näin jatkuu kiertokulku päivästä toiseen niin kauan kuin varat sallivat, jotakin pantattavaa löytyy tai on olemassa rahakas kaveri, jonka siivellä voi seurata.

Kuivat kutsut, kahvikekkerit tai vastaavat, ovat alkoholistista kuolettavan ikäviä. Hän ei pääse »tunnelmaan». Mutta muutaman ryypyn jälkeen hän on kiinnostunut kaikesta, koskekoon käsiteltävä asia salaojitusta, punkkien tuhoja porkkanamaassa, yleensä mitä tahansa aihetta, josta hänellä itse asiassa ei ole mitään tietoa. Todellisuudessa hän onkin kiinnostunut vain ryypyistä. Erittäin kernaasti hän salavihkaa kahmaisee niitä enemmän kuin kutakin vierasta varten on varattu. Ja toisinaan hänellä on mukanaan oma omituinen pullonsa, jota hän käy tavan takaa palttoonsa suojissa kurittamassa.

Omasta mielestään päihtynyt alkoholisti on varsin henkevä seuramies, säkenöivän älykäs ja vastustamaton. Tilaisuus äänifilmattuna ja hänelle jälkeen päin esitettynä kyllä osoittaisi, mitä laatua hänen »älykkyytensä» on ollut: suu vaahdoten hän on höpöttänyt omia höpinöitään, keskeyttäen toisten puheet omaa ääntään korottaen.

Tavallisesti alkoholisti elää itsepetoksen vallassa: hän kyllä voisi lopettaa juomisen koska tahansa jos vain haluaisi. Mutta hän ei näe mitään syytä olla juomatta milloin tilaisuus siihen suinkin tarjoutuu. Humalassa kaikki asiat ovat hyvin ja jos eivät vielä hyvin, ne ovat tuota pikaa hyviksi korjattavissa. Juomapöydän ääressä kaavaillaan valtavia liiketoimia, joiden tuottama voitto on fantastinen. Kumminkin, de facto, mitään edellytyksiä minkäänlaisiin »voittoihin» ei ole, päinvastoin, kaiken aikaa valmistellaan lopullista tappiota ja romahdusta.

Taivaita piirtelevien suunnitelmien asemesta toiset juopot elävät humalassa menneisyyttään, sitä aikaa, jolloin he ehkä vielä olivat jotakin ja myös jotakin saivat aikaan. Näitä muistellessaan he kernaasti itkeskelevät tajuten kyllä jotakin suurenmoista lipuneen iäksi käsistään. Mutta tähän kaikkeen liittyy itsesurkuttelun masokistinen nautinto.

Pitkäaikaiseen juoppoon ei ole missään suhteessa luottamista. Velkojaan hän ei kykene maksamaan, koska mahdollinen tavalla tai toisella hankittu raha-apaja käytetään ei suinkaan lupausten lunastamiseen vaan viinan ostoon. Minne tahansa alkoholisti pyhästi vannookin saapuvansa, hän tuskin saapuu, sillä hän on joko unohtanut koko asian tai yhyttänyt matkalla ryyppyseurueen, johon on liittynyt. Juomari on kaiken epärehellisyyden ja vilpillisyyden ja moraalittomuuden inkarnaatio.

Varsin pitkälle on alkoholismi kehittynyt silloin, kun sen uhri kykenee juomaan yksinään. Jo aamuvarhaisella, krapulaisena herätessään, hän alkaa nauttia viinaa tai sen korviketta sängyssä maaten kunnes jonkin ajan kuluttua sammuu uudelleen. Melkein kaikki juomarit tapaavat varata, jos suinkin mahdollista, pullon tahi kaksi kotiinsa »parannukseksi» ja vartioivat niitä silmä kovana niin etteivät ne joudu vieraisiin käsiin. Toisinaan he myös kätkevät kohmelolääkkeensä tai mahdolliset rahansa mitä hämmästyttävimpiin paikkoihin, joista eivät niitä sitten itsekään löydä.

Alkoholisti on kuin munkki, joka rukoilee Jumalaa tekemään hänestä siveellisen, mutta »ei aivan vielä». Tämä on nähty esimerkiksi silloin, kun juomarille tarjotaan antabuksen nimellä tunnettua lääkeainetta. Nämä tabletit kiteytyvät joksikin aikaa maksaan niin, että alkoholin palaminen jää puolitiehen. Tällöin viinan nauttiminen on lähipäivinä suoranainen mahdottomuus, koska viina ja antabus yhdessä aiheuttavat sietämättömän pahanolon, joka ilmenee raivokkaana päänsärkynä, kautta ruumiin leviävänä punoituksena, sydämentykytyksenä jne. Alkoholisti ei sovinnolla nauti antabusta, koska saattaahan olla, että jo huomenissa tarjoutuisi jossakin mahdollisuus ryy-

pätä ihan ilmaiseksi, tai että liikkeen pikkujoulujuhlat ovat nousevalla viikolla tms. Vaikka hän toiselta puolen jo monasti näkee oman alennustilansa ja tahtoo siitä nousta, viina on kuitenkin voimakkaampi ja ainahan on tilaisuus aloittaa lopullinen raittius »sitten tuonnempana», ei vielä tänään. Eikö tämä jos mikä ole osoitus ambivalenssista, kahdenlaisista tahdonyllykkeistä samanaikaisesti.

Menningerin ylempänä mainittu itsetuhon vietin teoria ei liene kokonaan mieltä vailla, sillä sellaisella tiedostamattomalla määrätietoisuudella alkoholisti kasaa itselleen vaikeuksia. Mennessään etsimään uutta työpaikkaa hän tavallisesti nauttii sitä ennen alkoholia siinä määrin, että kaikki mahdollisuudet tulla hyväksytyksi hupenevat siihen. Rakastettunsakin hän tapaa mieluiten humaltuneena ja milloin edessä on matka, juo hän rahansa viimeistään perillä niin että paluu on suoritettava jalkaisin tai satunnaisilla kyydeillä. Kuta vanhempi juoppo, sen vähemmin hän nauttii itse alkoholin juomisesta, ts. sen herättämästä tilapäisestä mielihyvästä. Hän kaataa sisäänsä ryyppyjä niin tiheään tahtiin, että tavoitteena näyttää olevan mahdollisimman nopea tajunnan menetys. Vain sammuneena hänen on hyvä olla.

Alkoholistin krapulatilat ovat hirvittäviä. Hän nukkuu huonosti ja lyhyeen ja unetkin ovat täynnä mielipuolisia, kamalia näkyjä. Kun hän juomakautensa aikana ei juuri laisinkaan voi syödä, on tuota pikaa seurauksena aliravitsemustila vapinoineen, tutinoineen, jopa hänen kielensä värisee. Myös luonnoton hikoilu kuuluu asiaan. Osansa tähän surkeuteen on myös vitamiinikadolla, joka ei saa mistään riittävää täydennystä.

Sitten tulevat pelkotilat. Pohmeloisen on koottava kaikki voimansa kyetäkseen lähtemään kadulle elävän elämän keskelle. Pitkät ajat hän katselee uutimien raosta nähdäkseen, vaanisiko ulkosalla joitakin nimettömiä, vihamielisiä voimia. Ajotien ylitys vaatii sekin ponnistelua; kaikkiin suuntiin siinä varoen tähyillään mutta siitä huolimatta yliajetuksi tulemisen vaara on satakertainen terveisiin nähden.

Parantolaan jouduttuaan ja krapulansa siellä kärsittyään (joka saattaa kestää kolmekin viikkoa riippuen edeltäneen juomaperioodin pituudesta), on alkoholisti hiljainen, hyväntahtoinen ja sovitteleva. Mikään hänellä teetetty työ ei ole vastenmielistä, hän uurastaa hiessä otsin. Mutta tätä vaihetta ei kestä kauan. Hän muuttuu oudolla tavalla levottomaksi, keksii, moitteita milloin mistäkin, ruokakin on kelvotonta ja hän esittää lääkärilleen tämän tästä, miten järjetöntä häntä on enää kauempaa laitoksessa säilyttää. Hänen olisi nyt kiireesti päästävä vapaaseen elämään »rakentamaan kaikkea sitä mitä on tyhmyyttään tullut hävittäneeksi.».

Ei ollenkaan näin. Alkoholistilla ei ole koskaan kiirettä mitään rakentaa, hänellä on kiire aloittaa uusi juomakausi, entistä pitkäaikaisempi, entistä turmiollisempi, kunnes sitten eräänä päivänä ollaan alennustilan pohjalla, josta syvemmälle ei enää päästä. Itsemurha-ajatukset askartelevat hänen päässään, hän pohtii Jumalakysymystä tullen uskoon kumminkin kohta siitä taas luopuakseen. Kaikki ovat hänet hyljänneet. Vain yksi on uskollinen: viinapullo.

KETTU ON VEKKULI VANKINAKIN

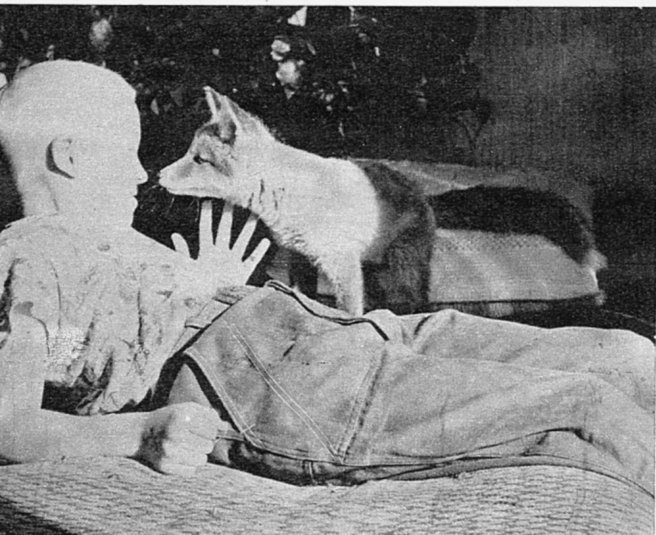
Sattuipa kerran pieni ketunpoika joutumaan pesästään ihmisen vangiksi. Se oli jo ehtinyt omaksua pikkupedon vaistot ja siksi se ei kesyyntynyt täysin kesyksi, mutta sitä ovelammin se osasi näytellä muka luotettavaa ''kaveria''. Kohta oheisen kuvasarjan ottamisen jälkeen se pääsi vapaasti ulos ja häipyi kuin varjo metsän pimentoon.

1 — Ellet pelkää ulkomuotoani, uppoavat pienet naskalihampaat pian salamana peukalohankaan.

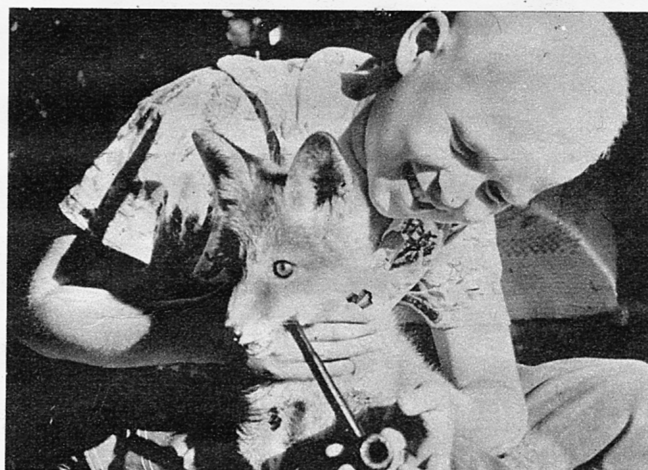
2 — Ha ha ha. Leikkiähän se vaan oli. Minähän olen pieni kiltti veitikka, Mikko Ketunpoika Repo.

3 — Sanovat, että eskimot tekevät ikuisen ystävyydenliiton hieromalla neniään yhteen. Kun minä nyt hieraisen nenääni Erkin nenääni niin olemme ikuiset ystävät.

4 — Mitä? — Että ystävyy ei riitä, että pitää polttaa rauhanpiippua kuten intiaanit?

5 — No. Mikäpä siinä. Olenhan vilpitön ja rehti luonteeltani. Tehdään ikuinen rauha. Näinkö sitä rauhanpiippua poltellaan?

TEKSTI JA KUVAT: JUSSI MÄENPÄÄ

TIKLAS – asu vauhdin aikakauteen

TIKLAS — miehelle, joka joutuu tilanteisiin. Tekee nopeita ratkaisuja. Elää mukana ajan vauhdikkaassa sykkeessä . . . TIKLAS housut ovat kevyen nuorilinjaiset. Katsokaapa kuvan housujen leikkausta: ne todella istuvat! Päälletikkaus taskunsuissa, sivujen tulitikkusaumat. Lantiohousut mallia Carnaby Street. TIKLAS housut on valmistettu tämän päivän hyväksi tunnetuista muotikankaista. Ruudullista tai yksiväristä. Ne säilyttävät kuosinsa sateessakin. TIKLAS housut tuovat tyylikästä miehekkyyttä vaativaankin esiintymiseen, mukavuutta ja käytännöllisyyttä vapaa-aikaan. Siksi menevä mies valitsee TIKLAS housut, muotiasun vauhdin aikakauteen.

NAINEN KUNTOSALISSA — AMATSONIKO?

Niin voimalliselta kuin tämä liike näyttääkin, on sen tarkoituksena vahvistaa rintalihaksia. Muskeleita ei tällä liikkeellä saa hankittua.

Liikunnan puute on nostattanut kaupungeissa uuteen kukoistukseensa voimisteluharrastuksen, jazzbaletin ja kuntosalit. Naisvoimistelua meillä Suomessa on harrastettu jo kauan, se on tuttu ja arvostettu harrastusala. Jazzbaletti nosti päätään muutama vuosi sitten ja on yhäti suosiossa. Kuntosalit sensijaan ovat melko uutta naisten keskuudessa.

Jo sana kuntosali on pelästyttänyt monta naista. Siellähän ovat punnukset ja puntarit; eikö nainen siellä muutu lihaksikkaaksi amatsoniksi?

Kuntosali ei suinkaan ole mikään painonnostosali, kuten niin monasti väärin luullaan. Kuntosalien tarkoituksena on oikealla ohjauksella herättää eloon nykyihmisen veltostunut ruumis. Näitä saleja on esim. Amerikassa melkeinpä joka korttelissa. Niissä nähdään päivittäin runsain joukoin lähistön kotirouvia, virkanaisia ja nuoria opiskelijoitakin kohentamassa kuntoaan. Nykyaikana, jolloin liikutaan paikasta toiseen mukavasti autoilla ja liukuportailla, on liikunnan puute jo huutava.

Kaikki naiset eivät viihdy naisvoimistelun ja jazzbaletin piirissä. Paljon on heitä, joilla suuri koko ja liikakilot tuottavat haittaa. Kilojen kanssa ei jaksa tanssia. Paljon on myöskin heitä, jotka kaipaavat säännöllistä, oikein ohjattua, vahvaa liikuntaa.

— Miksi te, taiteilija Essi Renvall, käytte kuntosalissa?

— Täällä kaupungissa on niin vaikea saada liikuntaa, ja katsoin tarpeelliseksi jotenkin ylläpitää henkilökohtaista kuntoani. Tosin minun työni on melko raskasta ja vaati monia erilaisia liikkeitä, mutta siitä huolimatta ne liikkeet jäävät yksipuolisiksi. Tuollainen ohjattu ja harkiten suunniteltu ohjelma vaikuttaa kaikkiin lihaksiin juuri oikealla tavalla ja olen katsonut tämän liikuntamuodon parhaiten minulle sopivaksi. Tosin olen käynyt vasta 4–5 kertaa kuntosalissa, mutta jo nyt voin sanoa, että kyllä se tuntuu tosiaankin hyvältä. Enkä minä ole ainoa innostunut. Ainakin siinä salissa, jossa minä käyn, on niin täyttä, ettei kaikkia halukkaita voida ottaa mukaan.

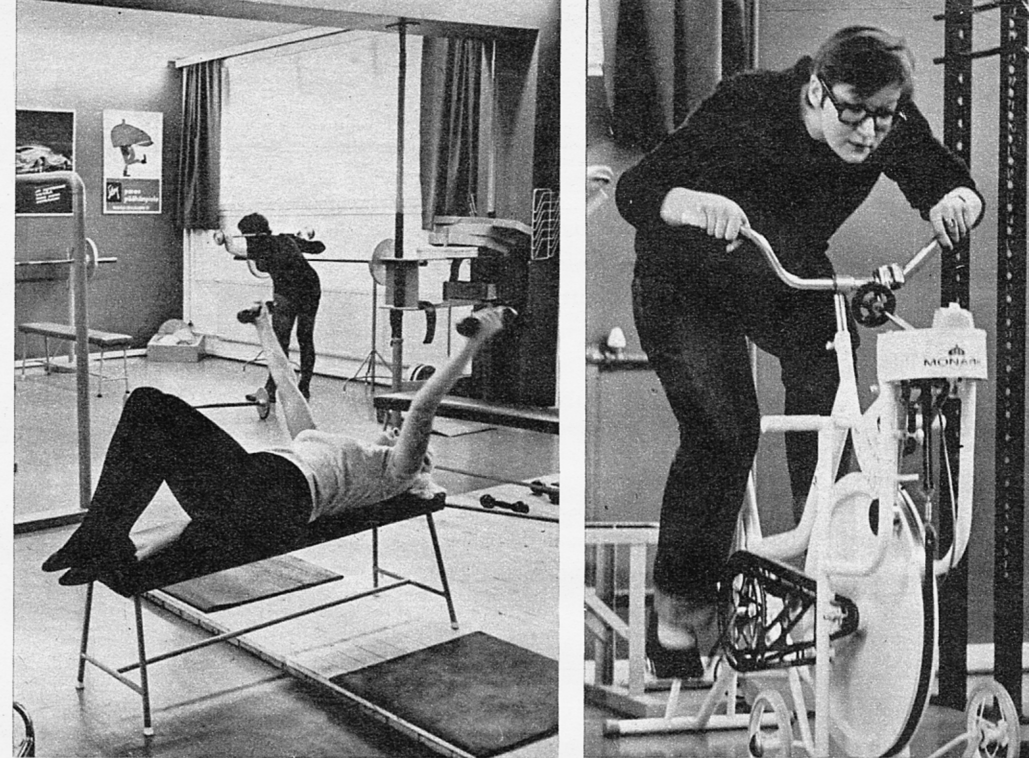
Sama on tilanne myöskin Tampereella, sen voin todeta kun pistäydyin kaupungin uudenaikaisimmassa kuntosalissa. Naisille on varattu pari iltaa viikossa — miehet tietysti ovat vallanneet eniten tilaa kuntosalissa — ja nämä illat ovat aivan täynnä. Kun muutamat naisryhmät vielä valloittavat päivätunteja, käy salilla yli kaksisataa naista viikoittain hoitamassa kuntoa.

— Tämä ohjelma, jonka mukaan naiset hoitavat kuntoaan, on amerikkalainen. Saan sieltä jatkuvasti tietoja alan uusimmista virtauksista, uusista koneista ja uusista liikkeistä, kertoo kuntosalin omistaja voimistelunopettaja Pertti Saarnio, joka yhdessä vaimonsa kanssa ohjaa toimintaa salissa.

— Hyvin monet pelkäävät sitä, että täällä kuntosalissa saa ne ns. »muskelit», että tulee lihaksikkaaksi ja epänaiselliseksi.

— Tällä kunto-ohjelmalla ei tule muskeleita, ei vaikka käsittelisitte

Teksti: IRIS TUUNAINEN
Kuvat: VEIKKO LINTINEN

Rintalihaksia vahvistetaan tässäkin. ▶ Pienet painot käsissä lasketaan suoraan alas sivuille parikymmentä kertaa. Tuloksena kiinteyttävä vaikutus — ja ensikertalaiselle kipeät paikat. Nainen taustalla suorittaa ns. »Hyvää huomenta»-liikettä, jolla selkälihaksia herätellään eloon.

Useimmat varmasti ovat aikanaan ▶▶ pyöräilleet. Sitä harrastetaan kuntosalissakin. Tämä jos mikä vahvistaa sydänlihasta ja kohentaa muutenkin yleiskuntoa. Tässä polkupyöräergometrissä on mahdollista lisätä kitkaa, saada polkeminen raskaammaksi, muistelkaapa vain millaista oli aikanaan polkea ylös jyrkkää mäkeä!

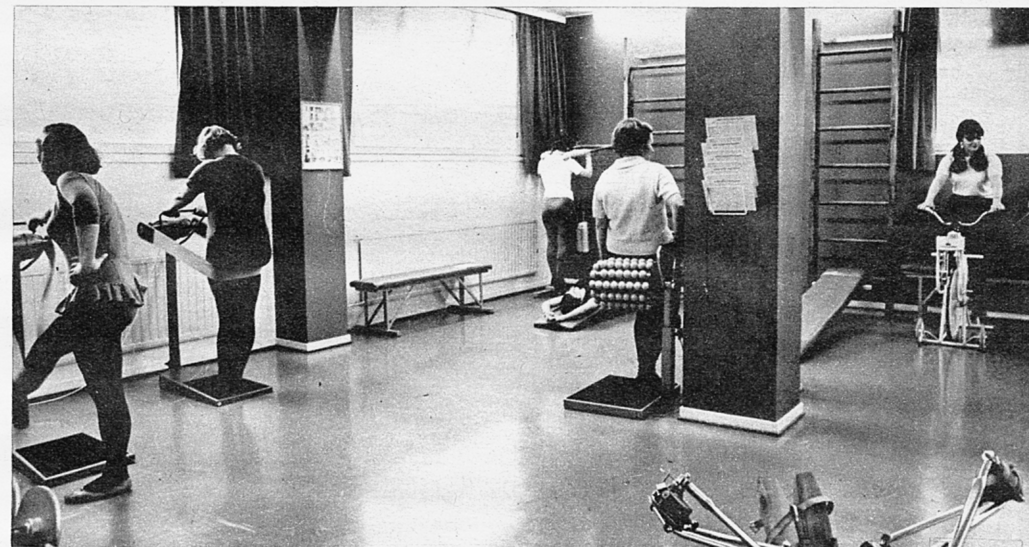
kuinka painavia painoja tahansa. Muskeleitten hankkimiseen tarvitaan aivan toisenlaiset liikkeet. Nämä kaikki liikkeet ovat kiinteyttäviä, kuntoa kohentavia. On vatsalihasten vahvistamisliikkeitä, liikkeitä joilla veltostuneet käsivarsilihakset palautetaan oikeaan malliinsa, liikkeitä joissa reisiä saadaan ohentumaan, jne. Teidän on parasta itsenne kokeilla kaikkia näitä liikkeitä, jotta tiedätte mistä on kysymys.

Niin sitä sitten liityin parinkymmenen muun naisen joukkoon kohentamaan kuntoani minäkin. Joukolla me nostimme punnuksia, ajoimme polkupyöräergometrilla, suoritimme noita vatsalihaksia vahvistavia liikkeitä. Vaikka pohjakuntoni olikin melko hyvä, nousi hiki otsalle eikä hengityskään kulkenut aina aivan tasaisesti.

— Muutaman kerran jälkeen ohjelma alkaa mennä lävitse ilman suurempia vaikeuksia. Hiljalleen lisätään sitten painoja ja liikkeiden vaikeusastetta. Kyllä muutaman kerrankin jälkeen alkaa tulokset näkyä. Vuosirenkaat katoavat vyötäröltä eikä enää hengästytä! kertoi minulle naapuri lauteilla istuessamme. Niin, tässä aivan uudessa kuntosalissa kuuluu saunakin ohjelmaan.

— Olitteko ihan ensimmäistä kertaa mukana? Olkaa sitten huomenna varovainen rappuja laskeutuessanne, jalat tulevat kipeiksi. Olette kipeä vielä ylihuomennakin, minä ainakin olin. Mutta uudelleen sitä tulin kaikesta huolimatta ja hyvin menee. Ihan nuortuu!

Kaikki, joiden kanssa juttelin, olivat hyvin innostuneita. Heidän mielestään kuntosali kuuluu aivan yhtä luonnollisesti naisille kuin miehillekin. Muskeleita ei kukaan pelkää — ei enää sillä tulokset alkoivat heidän osaltaan näkyä. Ja kun muutamat kurssilla mukana olleet naistohtorit olivat vielä heille toisille vakuuttaneet, että näillä liikkeillä, joita he suorittavat, ei todellakaan millään aikaansaada niitä liian miehekkäitä lihaksia, ovat kaikki olleet erittäin tyytyväisiä.

▲ Hieromalaitteilla rentoutetaan lihaksia ja saadaan siinä samalla muutamia ylimääräisiä senttejä katoamaan. Samaa tarkoitusta varten on tuo merkillinen nystyröillä varustettu tynnyrikin hankittu, se pyörii hiljalleen antaen nystyröillään mukavia tönäisyjä jotka tuntuvat rasvakerrostumissa. Taustalla oleva naishenkilö suorittaa jalkapöytään ja sääriin kohdistuvaa liikettä painot olalla.

— Voimistelunopettaja Saarnio, onko teillä jo kauankin ollut naisia täällä salissa mukana?

— Vasta nyt, kun sain nämä aivan uudet tätä toimintaa varten suunnitellut tilat, olen voinut ottaa naisia näin enemmänkin mukaan. Aikaisemmin meillä kyllä kävi yhdessä vaimoni kanssa muutamia naapurinrouvia pitämässä yllä kuntoaan, mutta suurempaa määrää en voinut ottaa mukaan. Miehet valtasivat alan. Ja miehiä ja naisia taas ei voitu yht'aikaa pistää sisälle. Poikkeus oli kylläkin Olga Connolly, kiekonheittäjätär, joka joskus tuli mukaan. Hän tuli verryttelypuvussaan miesten joukkoon kuin aivan itsestään selvänä asiana ja läpikävi omia kuntoutusohjelmiaan. Hän saattoi masentaa muutamia mieskuntoilijoita, sillä urheilijana hän tempaisi ylös sellaisia painoja, joita moni mies ei pystynyt nostamaan. Tällaisia ovat vain urheilijanaiset, joille joidenkin — esim. juuri käsivarsilihasten vahvistaminen on tärkeää. Näiden »tavallisten» kuntoilijoiden kanssa pyrimme vain saavuttamaan sopusuhtaiset linjat ja hyvän yleiskunnon.

Kaikki virkattu on juuri nyt erikoisen muodikasta — muistanette mm. Raquel Welshin minimittaisen virkatun hääpuvun. Teille muotia seuraaville näppärille nuorille naisille tarjoamme viehkeän Maroc 7:n mallin.

Nuori näyttelijätär Leslie Phillips esiintyy trillerissä Maroc 7 mm. juuri tässä virkatussa mekossa. Sen alla hänellä on vain ihonvärinen uimapuku, mutta suomalaisia oloja ajatellen on parasta valmistaa puvun värisestä silkistä aluspuku.

Tarvikkeet: 500 g keskivahvaa lankaa, esim. Novita Colibria jossa on kaunis himmeä kiilto. Virkkauskoukku n:o 4. Kangasta aluspukua varten: 140 cm levyistä kangasta menee yksi mekonpituus, 90 cm leveätä kaksi pituutta. Tarvitsette myös omaa kokoanne olevat kaavat. Piirtäkää kaavojen mukaan vahvalle paperille malli yläosaa varten, suunnitelkaa siihen haluamanne kokoinen kaula-aukko. Tämän kaavan mukaan virkkaatte miehustan.

Virkkaaminen aloitetaan vyötäröltä. Virkatkaa nauha ketjusilmukoita ottaen mittaa kaavasta. Virkatkaa kaksi kerrosta tavallisia pylväitä. Kolmannella kerroksella tehdään reikärivi vyönauhaa varten, aina viiden pylvään jälkeen virkataan yksi ketjusilmukka, hypätään yhden silmukan yli ja tehdään jälleen viisi pylvästä. Jne. Tämän reikärivin yläpuolelle virkataan vielä kaksi kerrosta pylväitä.

Aloitetaan verkon virkkaus. Kuusi ketjusilmukkaa, kiinnitetään ketju viidenteen pylvääseen, jälleen kuusi ketjusilmukkaa, hyppäys neljän silmukan yli jne. kunnes tullaan työn laitaan. Käännös ja paluu takaisin kuten edellä, ketjurivit kiinnitetään edelliskerrosten kaarien keskelle. Pitäkää huoli siitä, että sivuista tulee tasaiset. Näin jatketaan kaavaa seuraten. Muodostetaan kaavan mukaan hiha-aukot ja pääntie.

Takakappale virkataan samaten kaavaa seuraten. Molemmat kappaleet yhdistetään sivu- ja olkasaumoista. Pääntien ja hiha-aukkojen reunoihin virkataan viisi kerrosta kiinteitä silmukoita.

Helmaosan virkkaaminen aloitetaan vyötäröstä alaspäin seuraavan mallin mukaan:

1 pitkäpylväs (lanka kaksi kertaa koukulle), ketjusilmukka, hypätään yhden silmukan yli. Toistetaan kunnes pylväitä on neljä. Seuraava pitkäpylväs kiinnitetään viimeisestä pylväästä laskien neljänteen pylvääseen, toinen pitkä pylväs samaan silmukkaan, ketjusilmukka ja jälleen kaksi pitkääpylvästä samaan silmukkaan. Seuraava pitkäpylväs kiinnitetään neljän silmukan päähän ja tehdään jälleen neljän pitkänpylvään ryhmä. Jne.

Laskekaa silmukat siten, että eteen keskelle tulee viuhkamainen pylväsryhmä. Virkatkaa ympyrää levittäen viuhkaryhmää seuraavasti: kerrokset 1-3 viuhkaryhmässä 2 pitkää pylvästä ketjus. 2 pitkää pylvästä, kerrokset 4-7 viuhkaryhmässä 3 pitkää pylvästä, ketjus. 3 pitkää pylvästä, kerrokset 8-11 4 pitkää pylvästä, ketjus. 4 pitkää pylvästä, kerrokset 12-16 viuhkaryhmässä 1 ketjus. 5 pitkää pylvästä, 2 ketjus. 5 pitkää pylvästä, 1 ketjus., kerrokset 17-22 viuhkaryhmässä 2 ketjus. 6 pitkää pylvästä, 2 ketjus. 6 pitkää pylvästä, 2 ketjus. Mikäli tarvitsette vielä pitemmän hameen, jatkatte edellä olevaan tyyliin. Pukua voitte aika-ajoin koetella yllenne, niin ettei hameesta tule liian pitkä.

Viimeistely: Helmaan virkataan kaksi kerrosta kiinteitä silmukoita. Aluspuku ommellaan kaavan mukaan ja kiinnitetään olkapäistä pukuun. Helma käännetään niin, ettei sitä jää roikkumaan aaltomaisen virkkauksen alapuolelle. Vyönauha tehdään virkkaamalla muutama rivi pylväitä. ☐

IRWININ MANAGERI VEIKKO SALMI

ENSI KESÄN KIERTUEET

Ensi kesästä muodostuu todellinen kuuma kesä, ainakin show-rintamalla, sillä noin 16 kiertuetta tulee joko viihdyttämään tai pitkästyttämään yleisöä ympäri tasavaltaamme. Tuntuu kuin olisi jo menty hieman liian pitkälle. Yleisö on jo korviaan myöten täynnä koko show-nimeä, joka yleensä kätkee sisälleen paljon huonomman ohjelman kuin yksi kunnon tanssiyhtye solisteineen. Tietenkin poikkeuksia on olemassa. Suurinosa on kuitenkin tehty veroviranomaisten huiputtamiseksi, mikä sekin on kyllä toisaalta ymmärrettävä asia.

Eino Grön Show: Mahtavin yritys, johon kuuluu 13 esiintyjää sekä 3 teknillistä apulaista. Einon mukana on hänen valio-orkesterinsa. Toisena orkesterina on mukana Suomen mestarit v. 1967, Rale & Brian Kottaraisen Lepakkomiehet. Naispuolista kauneutta tarjoavat Pirjo Marke ja Paula Autonen. Pirjo Marke on monille tuttu paljon kohua herättäneestä TV-filmistä »Keikka». Paula Autonen taas on uusi yrittäjä, ensilevyn tähti, jonka levytys »Olen kai mieletön» on saanut melko mukavat arvostelut. Oman värinsä showlle tulee antamaan Juhani Markola, joka arki-iltaisin liittyy mukaan kiertueeseen. Juontajana ja vauhdinpitäjänä on kaikkien tuttu Tapani Karhu.

Johnny show: Mukana Johnnyn lisäksi Kristiina Hautala, Martti Garam ja tanssiyhtye. Kiertää koko kesän.

Irwin Show: Heinäkuussa kaikki arkipäivät, ja syyskuussa vielä nimeämättömän kokoonpanon kanssa.

Tamara show: Mukana lisäksi Aatos Tapala, Ilkka Rinne ynnä muuta. Kiertää heinäkuun, pääasiassa Pohjois-Suomessa.

Anki Lindquist: Anki on myöskin koonnut ympärilleen joukon tunnettuja solisteja. Nimiä tosin ei ole vielä annettu julkisuuteen. Anki kiertää myöskin koko kesän.

Danny: Danny jatkaa viime vuotista kiertelyään uudella kokoonpanolla. Mukana ovat ainakin Katri-Helena ja Dislanders. Danny kiertää myös koko kesän.

Spede show: Mukana Spede ja Simo sekä Pentti Kankaan show-orkesteri. Esiintyy tällä kokoonpanolla ainoastaan osan kesää.

Watt 67: Nimi kätkee junnun lisäksi sisälleen Matti Hyvösen, sekä jonkun tunnetun speakerin. Show voidaan nähdä ainoastaan heinäkuussa.

Varttuneiden humppaheilahdus: Heiluttajinaan Arttu Suuntala, Tippavaaran isäntä. Yhtyeinä vuorottelevat Jorma Ruhanto ja Veikko Tuomi, samoin kuuluttajina Teija Sopanen ja Tuula Ignatius. Tämä aikuisten hupi-ilta kiertää maatamme koko kesän.

Kuukauden suositut: Kiertää myöskin koko kesän. Suosiosta vastaavat soittopanoksellaan Erkki Melakosken yhtye, Harri Haka, Topmost, sekä joku tunnettu naissolisti.

Anita Show: Seksityttö Anita Hirvosen lisäksi esiintyy kiertueella uutistenlukija Heikki Kahila ja yhtyeenä joko Roosters tai Jormas.

Tapio Rautavaara ja *Laila Kinnunen*: Laila kiertää kesäkuussa ja Tapsa elokuussa Pohjois-Suomessa pienempien ryhmien kanssa.

Jukka Kuoppamäki: Jukka kiertää vähemmän tunnettujen avustajiensa kanssa Itä-Suomea heinä-, elokuusa. Mukana ovat Jukan lisäksi Juhani Kotajärvi ja Olli Leppäniemen yhtye.

Kun tähän vielä lisätään lukuisat pikkuvierailut, kuten Umberto Marcato, Hounds, Renegades ynnä muuta, niin luulisi jo olevan ylitarjontaa tämän kokoiseen maaplänttiin. Jokaisellahan on oma lehmänsä ojassa eli Suomessa on melkein vapaa elinkeinoharjoitus. Yleisö vasta pääsylipun lunastettuaan osoittaa mikä kiertueista on saavuttanut suosiota ja minkä kohtalona on esittää korkeatasoinen ohjelmansa ainoina paikalla oleville: järjestysmiehille ja lipunmyyjille. Varmaa on kuitenkin, etteivät nuorison rahat riitä joka päivä lipunostoon, koska hinnat tulevat olemaan aika korkeat. Jotain tilistä tarvitsisi sentään jäädä ruumiin ravintoonkin, ei pelkkä henkinen ravinto riitä. □

ERIKOISESTI Nuorille

M J LINDEN

»Etkö sinä milloinkaan väsy kuuntelemaan tuota kauheaa rääkymistä?» Melkein sanasta sanaan tämä repliikki toistuu kerran toisensa jälkeen niissä perheissä, joissa on teini-ikäisiä nuoria. Heille tuo rautainen musiikki tuntuu olevan kaikki kaikessa, mutta vanhemmista kaikki on vain yhtä hirvittävää melua, melua osaksi myös koska edes kielitaitoinen henkilö ei aina pysty erottamaan yksityiskohtia nopeasti ryöppyävästä slangisanavyörystä. Mutta juuri tuossa kauheudessa on pelastus. Se mikä täällä aiheuttaa vain alituisesti toistuvan repliikin on muodostumassa alkuperäismaissa Englannissa ja USA:ssa vakavaksi kasvatusprobleemaksi. Kysymyksessä ei ole musiikin rytmi tai voimakkuus vaan sanojen sisältö.

Ei ole mitään »showbusiness'in» veroista — sanotaan — ja sen ainoa tarkoitus on raha. Sanotaan myös, että tarkoitus pyhittää keinot. Kitaramusiikki, jolle sen syntyessä ennustettiin pikaista kuolemaa, on pysytellyt pinnalla yhä uusien keinojen avulla. Näistä viimeisin on *voimakkaasti esiintuotu seksi*. Se esiintyy räikeästi sanoissa ja myös eräällä tavoin uudessa muodossa: esiin on astunut käsite »male-sex».

Entisten käsitysten mukaan vain nainen voi olla seksikäs, mutta nykyiset kitarayhtyeet, joiden kokoonpano on jokseenkin täysin miespuolinen, ovat tämän miehisen seksin esiintuojia. Baletissa tuodaan koreografisin keinoin julki tunteita ja tapahtumia. Nuo mainiot miehet kitarat kaulassaan esittävät samanlaista 'balettia' partnerinaan joko kitara tai jalustamikrofoni. Siltä varalta, ettei joku tajua liikkeiden vertauskuvallisuutta kerrotaan sama asia vielä selvin sanoin itse laulussa.

Tunnetuimpia alan koreografisia kykyjä on alunperin ollut saarivaltakunnasta kotoisin olevan kitarayhtyeen »The Rolling Stones'in» laulusolisti Mick Jagger. Vuoroin hän makaa mikrofonin päällä tai alla, vuoroin käsittelee sitä elehtien tavalla, joka tuskin jättää sanoille mitään kerrottavaksi. Laulussa »King Bee» Jagger esittää kuningasmehiläisen osaa, huudahtaen aina väliin »... Sting it, Bee...» (=pistä mehiläinen) ja eräs säkeistö päättyy sanoilla »... Yuo and I could make honey, baby, let me come inside». Sana 'honey' on tässä kaiken avain. Sanakirja kertoo sen tarkoittavan hunajaa, jolloin suomennos kuuluisi: »Sinä ja minä voisimme tehdä hunajaa, päästä minut sisään. »Mutta slangissa honey tarkoittaa 'jotain mukavaa' ja 'baby' -sanalla on tyttöystävää tarkoittava merkitys.

Väitetään kuitenkin, että »The Rolling Stones»-yhtye häviää reilusti »The Troggseille», joiden viimeisimpiin kuuluva esitys »I can't control myself» on suoranainen törkeyden esikuva. Laulussa vokalisti kertoo olevansa yhdessä tytön kanssa, jonka hame on niin alhaalla, että... ja kun hän näkee tuon mustatukkaisen kaunottaren seisovan edessään hän ei voi hillitä itseään. Jälkeenpäin laulussa »The Troggs» -yhtyeen solisti kertoo hiljaisella kaipaavalla äänellä olleensa rakastunut tuona yönä. Kaikkea tätä peittää se mitä meillä kutsutaan kauheaksi meteliksi eli voimakas beat. Australiassa mm. kiellettiin soittamasta tätä levyä mutta meillä se on sallittujen listalla.

Ja juuri siitä syystä, että pelastuksen varsinaisesta kauheudesta tarjoaa tuo niin paljon parjattu äänekkyys; sanoista on vaikea saada selvää. Mutta kun levytys muutetaan suomenkieliseen muotoon on sensuuri erittäin tarkka. Se suhtautuu kielteisesti Irwinin irvistelymielessä tehtyihin tippalauluihin ja jopa Brita Koivusen noin puoli vuotta sitten laulamaan »Perheskandaali»-nimiseen esitykseen. Siinä nimittäin lopulta selviää, että saman perheen lapsilla on eri isä ja äiti! Siis aivan tavallinen tarina, jonka voi kuulla maitokaupassakin.

Vaikeata on hitaammastakaan vieraskielisestä levytyksestä havaita, mikä on taka-ajatuksena. Esimerkiksi otettakoon jokin aika sitten Suomen 'top 10'-listalla varsin korkealle kiivennyt ruotsalaisen »The Hep Stars»-yhtyeen esitys »Sunny Girl». Laulusolisti toteaa lopuksi pehmeällä mieltyneellä äänellä: »... she is mine — — — she is ALL mine!» Ensin hän siis ilmoittaa tytön olevan hänen omansa ja hetken mietittyään oivaltaa vapaasti käännettynä, että hän on minun 'kaikkine päivineen.'

Seuraavan kerran kun taas kuulette tuota kauheaa räminää, muistakaa, mitä se kätkee alleen ja miltä se kaikkia kasvattajia säästää. Eikä kaikkea pidä ottaa niin kovin vakavasti. Te hymyilette, kun kuulette Esa Pakarisen laulavan Marlovviisaastaan, jota tapaamaan mennessään kuulikin jo ladon sisältä »ihan iänestäkkii», että se »Toloppasen Juuso» oli ehtinyt asialle ennen häntä. Esa kun näet oli mielessään tuuminut Marloviisasta, että mitäpä tuota tyhjää enää säästää. Suomalainen kansanhuumori — heinäkasaidylli — parhaimmillaan. Sen varjossa kasvanut sukupolvi paheksuu nykyisiä nuoria, jotka tuskin ovat polvesta pahentuneet, ainakaan täällä Suomessa, vaikka pitävätkin vähän kovempaa meteliä kuin ennen. Sukupolvien välillä on aina vallinnut erimielisyyttä musiikista, sitä osoittaa jo muuan vanha egyptiläinen kirjoitus, jossa sanotaan: »Maahamme on etelästä tunkeutumassa paheellinen, nuorisoa villitsevä muoti; sen tuovat mukanaan nuoret miehet, jotka kasvattavat pitkää tukkaa ja soittaa rämpyttävät äänekkäästi sitraa.» □

Päämääränä kauneus

Jos haluaa kaunottareksi, on pidettävä tarkasti huolta jokapäiväisestä kauneudenhoidosta. Tärkeintä on tarkkailla vartaloaan. Jos reidet ja lantio ovat liian ihraiset, on säännöllisesti päivittäin vähintäin kymmenen minuuttia harjoitettava sellaisia liikkeitä, jotka vievät liiat rasvat pois.

Hiuksia on muistettava harjata huolellisesti joka päivä. Niitä olisi harjattava päinvastaiseen suuntaan kuin tukka kasvaa. Noin sata vetoa päivässä riittää.

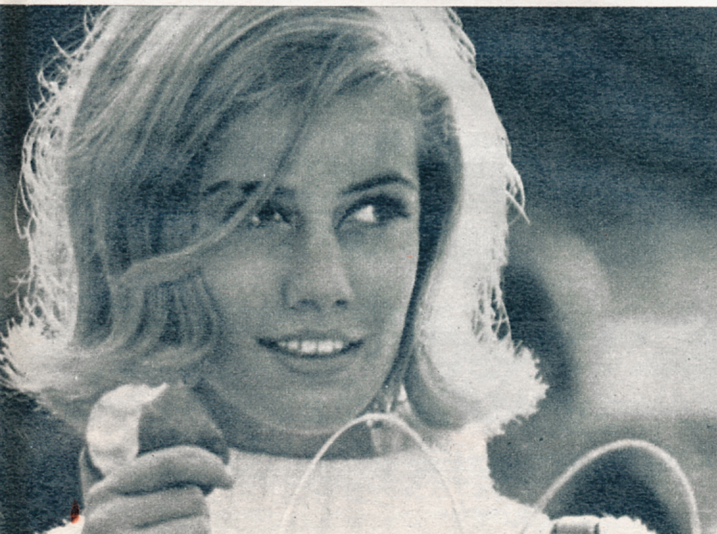
Kasvot olisi puhdistettava iltaisin mieluummin puhdistusvoiteella kuin vedellä ja saippualla. Esim. Pondin Cold Cream on sopiva tähän tarkoitukseen. Kun voide on huolellisesti levitetty kasvoille, se on poistettava kasvopaperilla. Tämän jälkeen on hyvä huuhtaista kasvot kylmällä vedellä ja taputella kuiviksi.

Kyynärpäät, polvet, nilkat ja kädet ovat usein kauhistuttavan näköiset. Olisi muistettava päivittäin voidella esim. Pondin Dry Skin Creamia niihin. Se pehmittää nopeasti kovettuneet paikat. Veden käsittelyn tai kylmän ilman jälkeen olisi pehmentävää voidetta muistettava käyttää.

Myös kynsistä on pidettävä huolta. Niitä on hyvä liottaa lämpimässä saippuavedessä minuutti. Väritön lakka vahvistaa kynsiä.

Taidokas make-up tekee melkein kenestä tahansa loistavan kaunottaren. Olisi syytä aina muistaa käyttää kosteutta sisältävää puuterin alusvoidetta, joka levitetään kasvoille sormenpäillä. Huulipunan muotivärit ovat tätä nykyä melko vaaleita.

Jokaisen on myös syytä tarkkailla ruokajärjestelmäänsä. Välipaloiksi soveltuvat hyvin hedelmät, mutta makeiset ja leivokset olisi jätettävä rauhaan. Vähintäin neljä lasillista vettä päivittäin auttaa myös paljon, mutta tietysti tarvitaan myös tahdonvoimaa. Onnea yrityksellenne! L.E.

Amerikkalaiset lääkärit ovat kehittäneet uuden tieteellisen menetelmän lihavuuden torjumiseksi

Laihtukaa nukkuessanne Slumberslim-menetelmän avulla 15 vuorokaudessa

»Painoni putosi 8 kg ensimmäisten kahden viikon aikana — tuhannet kiitokset.»
Mr. J. V. S., Newark. N. J.

Laihdutte 5—10 kg tai saatte rahanne takaisin!

Tämä painonväheneminen

TAATAAN.

Ellette ole tyytyväinen,

palautatte kirjan meille.

Kirja, joka sisältää ihmeellisen Slumberslim-ohjelman, saa Teidän painonne vähenemään nopeimmalla tieteen tuntemalla menetelmällä. Slumberslimin vaikutus kohdistuu uuden ja hämmästyttävän, mutta täysin vaarattoman periaatteen mukaan suoraan lihavuusongelmanne aiheuttajaan. Mutta kaikkein ihmeellisintä on, että SLUMBERSLIM VAIKUTTAA NUKKUESSANNE: Voitte yksinkertaisesti nukkuessanne laihtua SLUMBERSLIMIN avulla jopa 18 kg — ja ilman tuota niin tuttua näläntunnetta. TARVITSEMATTA olla nälkäinen, laskea kalorioita, harrastaa rasittavaa liikuntoa, lakata syömästä mieliruokianne.

Huhuja ja arvailuja on virrannut Atlantin takaa tästä ihmeellisestä menetelmästä joka nyt on saapunut Skandinaviaan. 4. 5. 1963 mennessä oli SLUMBERSLIM-menetelmää kokeillut ainoastaan muutama johtava tanskalainen lääkäri joihinkin potilaisiin. Tulos ylitti kaikki odotukset. Eräät lääkärit toteavat, että SLUMBERSLIM yksinkertaisesti vaikuttaa ylimääräisen polttomoottorin tavoin asiaankuulumattomaan rasvakerrokseen. SLUMBERSLIM ei ainoastaan taistele lihavuutta vastaan, vaan poistaa myös kaikki ne vaivat ja kiusaukset, jotka tavallisesti liittyvät laihdutuskuuriin. SLUMBERSLIM tekee »karkean työn» puolestanne. Teidän rentoutuessanne — nukkuessanne!

Kun ystävänne näkevät Teidät 12—15 päivän kuluttua, he tuskin tuntevat Teitä!

Kuulostaako tämä kaikki liian hyvältä ollakseen totta?

Kyllä, mutta kokeilkaa silloin tätä uutta ja mullistavaa menetelmää! Kokeilkaa sitä kotona! Kokeilkaa sitä 15 **ihanaa päivää** — meidän kustannuksellamme ja vastuullamme! Menetelmä on esitetty helppotajuisesti Slumberslim-kirjassa. Tulette osalliseksi samoista ihmeellisistä tuloksista, joista useat eri lääkärit ovat kertoneet tieteellisissä julkaisuissaan. Jollei näin kävisi, pyydämme Teitä palauttamaan kirjan.

Teidän tarvitsee ainoastaan palauttaa kirja eikä SLUMBERSLIM-menetelmä ole maksanut Teille mitään! Voitteko kuvitella tätä edullisempaa tarjousta?

Ainoastaan ehdoton luottamuksemme SLUMBERSLIM-menetelmään, joka perustuu valtavaan käytännön antamaan todistusaineistoon, antaa aiheen näennäisesti hyvin merkillisen tarjouksen tekemiseen. Harkitkaa tarkoin. Eikö tämä riitä, jotta jo tänään lähettäisitte meille kupongin?

Älkää kiduttako itseänne! Lukekaa, miksi SLUMBERSLIM onnistuu silloin kun muut menetelmät epäonnistuvat!

Lääkärit ovat kauan tienneet, että tavallisilla kalliilla laihdutuskuureilla ei ole mitään vaikutusta elleivät ne noudata SLUMBERSLIM-periaatteita. Juuri nämä periaatteet ovat nyt Teidän käytettävissänne, joten voitte pudottaa painoanne kiduttamatta ja rasittamatta itseänne ja aiheuttamatta muita kuluja kuin 13 mk, minkä nämä mullistavat periaatteet maksavat kirjan muodossa — SLUMBERSLIM panee kehossanne liikkeelle **dynaamiset pysyvän laihtumisen lait.** Eikö tämä keino ole parempi kuin pillerit, pulverit ja nesteet, joilla ei ole muuta vaikutusta kuin se, että ne lyhyeksi aikaa turruttavat näläntunteenne? Mutta ensimmäinen edellytys tämän ihmeellisen Auto-Oxidatiomenetelmän käyttämiseen on, että lähetätte meille kupongin! Huom! Ei yksikään tavallisista laihdutusaineista tee mitään lahtumisenne hyväksi, eikä vapauta Teitä laihdutuskuurin suuresta henkisestä taakasta, eikä auta ruumistanne **polttamaan** tuota ylimääräistä rasvakerrostumaa.

Tämän rasvakerrostuman voitte nyt polttaa siten, että se yksinkertaisesti **sulaa pois,** nyt voitte todellakin nukkuessanne pudottaa liiat kilonne! Ja ne pysyvät poissa! Kuinka usein olettekaan taistellut yksinäisyydessä vähentääksenne painoanne? Kuinka usein olettekaan viikko toisensa jälkeen kiduttanut itseänne? Ja ettekö ollutkin onnellinen, jos kaiken tämän läpikäytyänne olitte laihtunut $2\,^1/_2$—5 kg? Ei ole ihme, että annoitte periksi. Teidän oli yksinkertaisesti pakko lopettaa kiduttava dieettinne. Lakkasitte ottamasta näitä arvottomia pillereitä ja lihavuutenne palasi — rumempana ja vaarallisempana kuin ennen!

NYT VOITTE LAIHTUA PYSYVÄSTI!

Niin, nyt voitte laihtua nopeammin ja varmemmin kuin olette voinut uskoa. Tämä ihmeellinen tunnetun amerikkalaisen lääkärin suunnittelema ohjelma on ,nyt voimakkain ase taistelussa lihavuutta vastaan. Samanaikaisesti kun luette tätä ilmoitusta, tuhannet ihmiset käyttävät tätä menetelmää ja antavat liikojen kilojensa kadota tieteen avulla . . . kilojen, jotka — olkaamme kerrankin rehellisiä — aikaisemmin, tekivät nämä ihmiset kauhean näköisiksi.

LÄÄKETIETEELLISESTI TODISTETTU!

Ei ole olemassa toista Slumberslimin veroista menetelmää!

Mullistavaa Slumberslim-metodia on kiitetty USA:n johtavissa aikakauslehdissä! Tunnetut lääkärit ovat kokeilleet sen varmuutta ja tehokkuutta!

Kirjan kirjoittajat käyttävät laihdutuskuureja, joita on helppo noudattaa ja joiden vaarattomuudesta lääketiede on yksimielinen. Monet lääkärit ovat itse käyttäneet näitä keksintöjä, kun he halusivat laihtua.

PUDOTTAKAA PAINOANNE VAIKKA 18 KG PYSYVÄISESTI

Sadat potilaat saivat lääkäreiltään neuvon noudattaa SLUMBERSLIM-periaatteita — kotona tarkkailun alaisena. Nämä miehet ja naiset eivät ole kiduttaneet itseään! He eivät ole nauttineet tuntemattomia pillereitä ja pulvereita! He eivät ole saaneet mitään ylimääräistä liikuntoa! Heillä on yksinkertaisesti ollut hyvä olla!

Joka aamu heidän herättyään oli vähitellen yksi ylimääräinen kilo toisensa jälkeen yksinkertaisesti **sulanut** pois. Menetelmä oli nopeampi, helpompi ja varmempi kuin mitä he olivat voineet koskaan pitää mahdollisena. Näkemättä hetkeäkään nälkää he **yksinkertaisesti kadottivat nämä ylimääräiset kilot,** vaarallisen rasvakerrostuman — ja söivät kuitenkin kolme ihanaa ateriaa joka päivä. Senttimetri toisensa perään hävisi heidän lanteiltaan, vyötäröltään, reisiltään — ja kehon joka puolelta! Senttimetrit katosivat nopeammin kuin milloinkaan aikaisemmin! Ja mikä on uskomattominta: he saattoivat taas käyttää vanhoja vaatteitaan, jotka heidän oli ollut pakko siirtää käytöstä monta vuotta aikaisemmin Ystävät näkivät nuoruuden heidän kasvoillaan. Heillä oli enää vain yksi leuka — ja he saivat takaisin sen terveyden ja notkeuden, jonka olivat luulleet menettäneensä lopullisesti! Ja noudattamalla tätä menetelmää nämä miehet ja naiset laihtuivat muutaman viikon kuluessa 8—14 — niin, jopa 18 kg. — Sitä paitsi heidän onnistui säilyttää painonsa sellaisena kuin itse halusivat — niin kauan kuin halusivat! Koko elämän ajaksi heillä on käytössään aktiivinen hoikkanapysymismenetelmä, joka auttaa heitä pysymään erossa ylimääräisistä kiloista.

»Olkaa ystävällinen ja lähettäkää minulle pikaisesti toinen samanlainen kirja ystävätärtäni varten . . . Olen jo laihtunut $3\,^1/_2$ kg!»
Mrs. S. R. A., Baltimore, Maryland.

»Lihavuus on kuoleman ansa, josta Teidän on vapauduttava. Jos olette ylipainoinen, on olemassa vaara, että kuolette 20 vuotta aikaisemmin.»

Pääkonttori ja Slumberslimin sekä ihmeellisen AUTO-OXIDATIO-periaatteen syntymäpaikka. Tästä uudenaikaisesta rakennuksesta on lähtöisin se tehokas ja lääketieteellisesti tutkittu laihdutusmenetelmä, josta ovat saaneet avun tuhannet ylipainoiset naiset ja miehet, jotka jo olivat menettäneet toivonsa.

NOPEA TULOS —VAIN MK 13:—

(tai saatte rahanne takaisin)

Jos ette ole tyytyväinen, palauttakaa silloin kirja.

Täydellistä, testattua Slumberslim-ohjelmaa, jonka arvo on todistettu ja joka ei vaadi mitään lisäostoja, voitte nyt kokeilla kodissanne vaarantamatta yhtään penniä. Niin, kokeilkaa ihmeellistä **Slumberslim-ohjelmaa meidän kustannuksellamme ja meidän vastuullamme!** Ohjelma saa ikävät ylimääräiset kilot häviämään omien silmiemme edessä 15 päivän kuluessa — muussa tapauksessa **palauttakaa kirja. Saatte heti takaisin jokaisen maksamanne pennin.** Slumberslim'issä ei ole mitään kokeilematonta tai liioiteltua. **Slumberslim perustuu lääketieteellisesti tutkittuihin tosiasioihin,** jotka lääkärinne vahvistaa! Tämän ihmeellisen menetelmän periaatteita on ylistetty johtavissa lääketieteellisissä julkaisuissa eri puolilla maailmassa. Hämmästyttävä SLUMBERSLIM-ohjelma on **ainoa,** mitä Teidän tarvitsee ostaa päästäksenne eroon ylimääräisistä kiloista. Mitään lisäaineita ei tarvita nälän pitämiseksi poissa. Tulette pääsemään tuloksiin, joista olette aina uneksinut. Ellei näin käy, palauttakaa vain kirja meille ja saatte kaikki rahanne takaisin. Käsittely ei ole tullut maksamaan Teille mitään.
Suomen Unilab Lokero 10674 Hki 10

ONNELLISET ASIAKKAAT KIRJOITTIVAT, KUINKA HE KESKIMÄÄRIN LAIHTUIVAT $2\,^1/_2$ KG KOLMESSA PÄIVÄSSÄ.

»Huomasin vaikutuksen heti . . . painoni putosi $2\,^1/_2$ kg kolmen ensimmäisen päivän aikana. Kun saatte tämän kirjeen olen laihtunut vielä enemmän!»
Mrs F. J. M. Sommerville, Mass.

»En voi kylliksi kiittää Teitä! Olen laihtunut jo $9\,^1/_2$ kg vain muutaman viikon aikana!»
Mrs N. M. P., Los Angeles, Kalif.

»Vain 19 päivässä olen päässyt kaikista ylimääräisistä kiloistani — ja aikaisemmin niita oli paljon.»
Miss E. S. M., Battle Creek, Mich

TAKUU: Lähettäkää tämä koekuponki. Ette vaaranna mitään! SUOMEN UNILAB, Lokero 10674 Hki 10

Olen halukas kokeilemaan SLUMBERSLIM-menetelmää (Nukkuessa hoikaksi) Auto-Oxidation kanssa 15 päivän ajan. Metodin TULEE SAADA minut vakuuttuneeksi siitä, että pääsen eroon jokaisesta kilosta, jonka haluan vähentää painostani — muussa TAPAUKSESSA MINULLA ON OIKEUS PALAUTTAA MENETELMÄ 17 vuorokauden kuluessa sen postittamisen jälkeen. Teidän tulee tämän jälkeen HETI palauttaa minulle KAIKKI rahani! Pyydän Teitä lähettämään minulle täydellisen SLUMBERSLIM-ohjelman huomiota herättämättä ja ilman lähettäjänimeä.

- ☐ Suoritan postisiirtotilillenne N:o 74570 menetelmän hinnan 13 mk, jolloin lähetys tapahtuu kuluitta.
- ☐ Yhdessä kupongin kanssa lähetän menetelmän hinnan 13 mk, jolloin lähetys tapahtuu kuluitta.
- ☐ Toivon saavani kirjan postiennakolla suorittamalla menetelmän hinnan 13 mk ja 2 mk lisämaksun.

(Tarpeeton yliviivataan)

Olkaa ystävällinen ja merkitkää rasti ruutuun sen kilomäärän kohdalle minkä haluatte laihtua.

Nimi: ....
(Olkaa hyvä ja kirjoittakaa selvästi — mieluimmin tekstaamalla.)

☐ **3 kg** ☐ **10 kg**
☐ **5 kg** ☐ **12 kg**
☐ **8 kg** ☐ **15 kg** Osoite: ....

HY

Hamilton-Johnson-romanssi päättyy häihin

George Hamilton on päättänyt mennä naimisiin Lynda Bird Johnsonin kanssa sanoipa presidentti Lyndon Johnson sitten mitä tahansa. George on vihdoinkin löytänyt tytön, jolla on luonnetta ja joka on älykäs. George on myös sitä mieltä, että avioliiton on kestettävä aina ja ikuisesti eikä sitä saa murtaa muu kuin kuolema. Hän on hyvin pahoillaan siitä, että on juoruiltu hänen seurustelevan Lyndan kanssa vain oman etunsa vuoksi. Loppujen lopuksi hänellä ei ole ammatissaan ollut mitään hyötyä romanssistaan. Georgen äiti on ollut neljä kertaa naimisissa ja George on päättänyt, että hänen elämäntiensä on hiukan erilainen. Hän on seurustellut Lyndan kanssa jo jo pari vuotta ja on vakuuttunut, että Lynda on ainoa nainen hänen elämässään.

Curtisien avioliitto vaarassa

Tony tekee paraikaa elokuvaa Roomassa ja aviovaimo Christine (Kaufmann), joka on entinen näyttelijätär, seurasi mukana. Tony innostui kuitenkin flirttailemaan jonkun vaaleakutrisen tähdenalun kanssa siinä määrin, että Christine pakkasi kimpsunsa ja kampsunsa ja lähti lapsiensa, 2-vuotiaan Alexandran ja puolivuotiaan Allegran, luo Amerikkaan. Nyt Tony yrittää parhaansa mukaan selittää, että blondiini on vain työtoveri eikä sen enempää. Curtisit ovat olleet naimisissa vuodesta 1963 alkaen, jolloin Tony sai avioeron entisestä vaimostaan näyttelijätär Janet Leighistä, jonka kanssa hänellä on myös kaksi tyttöä!

Connie Stevens haluaa lapsen

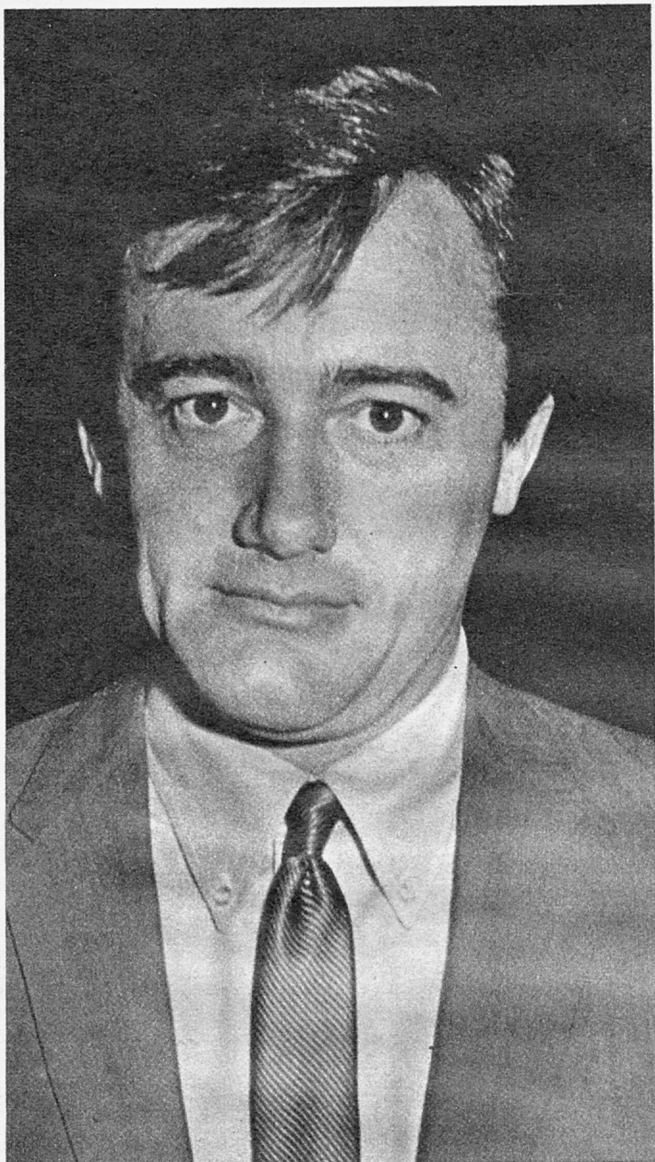
Connie Stevens on ollut kaksi kertaa naimisissa, mutta kummastakaan avioliitosta ei ole syntynyt yhtään lasta. Lääkärit väittävät, että Connie ei koskaan pysty saamaan omaa lasta. Connie puolestaan on päättänyt saada lapsen keinolla millä hyvänsä — vaikka hän nykyään ei ole edes naimisissa! Jos hän ei saa omaa lasta, hän adoptoi Intiasta jonkun nälkiintyneen pienokaisen. Connie haluaa myös lopettaa filmitähden uransa ja työskennellä vain omistamansa täysihoitolan emäntänä.

Eddie Fisher on murtunut

Elizabeth Taylorin ja Debbie Reynoldsin entinen aviomies Eddie Fisher on täysin murtunut. Hänen maltalainen kissansa jäi oven väliin ja kuoli. Sanotaan, että kissa oli Eddielle rakkaampi kuin kaikki entiset vaimot yhteensä. Nyt hän on kuitenkin hankkinut uuden lemmikin, joka on samaa rotua ja jonka nimi on Mame. Connie Stevensin lehdistöagentti toivoo Eddien levittelevän huhua, että Connie antoi kissan hänelle.

Napoleon Solon naimahuolet

Napoleon Solo eli näyttelijä Robert Vaughn on seurustellut yhdeksän (!) vuotta Joyce Jameson-nimisen tyttölapsen kanssa. Robert ei kuitenkaan halua mennä naimisiin. Hän on tapaillut silloin tällöin muitakin hemaisevia tähdettäriä kuten esim. Natalie Woodia, Connie Stevensiä, Inger Stevensiä ja Joan O'Brienia. Robert on julistanut haluavansa jäädä ikuisiksi ajoiksi poikamieheksi — hän on kyllästynyt jopa treffeihin. Hän aikoo kokonaan paneutua työhönsä ja upouuteen tuottajan virkaansa (hänellä on oma yhtiö). Mutta Napoleon Solo-sarjafilmiä Robert Vaughn pitää vastenmielisenä ja typeränä!

Brando yhdisti Lizin ja Sophian

Elizabeth Taylorilla ja Sophia Lorenilla on yksi yhteinen harrastus: he kumpikin vihaavat Marlon Brandoa. Elizabeth on sanonut, että Marlonilla ei olisi mitään tekemistä filmin palveluksessa, jollei Montgomery Clift olisi kuollut. Sophia puolestaan on merkinnyt almanakkaansa uuden juhlapäivän eli päivän, jolloin hänen filmauksensa Marlonin kanssa päättyy. Liz ja Sophia eivät ole koskaan erityisemmin rakastaneet toisiaan, mutta nyt heistä on tullut hyvät ystävät yhteisen vihamiehen ansiosta. Naisia lähentää myös se, että kumpikaan ei luultavasti voi saada enää lapsia. Sophialla on ollut kolme keskenmenoa ja Liz ei terveytensä vuoksi saa enää synnyttää pienokaisia (hänellä on tosin jo neljä lasta).

Eemelin puolituhmia

Kaksi naista kulki kadulla ja juorusi kaikesta ja kaikista. Äkkiä he näkivät kauempana kadulla vanhahkon herran. Syntyi seuraavanlainen keskustelu:

— Katsohan, tuolla on se Töppönen ...

— Oletko kuullut, että hänestä on tullut impotentti?

— Hyvänen aika sentään! Sehän on hauskaa. Hänhän oli ennen vain portinvartija.

Seepra oli ulkona kävelemässä. Hetkisen kuluttua se tapasi lehmän.

— Päivää, päivää! Mikä on olemassaolon tarkoitus? kysyi seepra.

— Antaa maitoa ihmisille, vastasi lehmä.

— Seepra kulki edelleen. Sitten tapasi härän.

— Päivää, päivää! Mikä on olemassaolon tarkoitus?

— Ota pyjama pois päältäsi, niin näytän sinulle!

SILPPUSÄKKI

Satu Östring levyttänyt

Satu Östring on ryhtynyt levylaulajattareksi, eikä yritys ole kuulemma kovinkaan huono. Onhan otettava huomioon, että Satu on näissä hommissa aloittelija. Ensiesiintyminen tapahtuu pietarsaarelaisen kirkkolaulajan Odim Sigströmin tuottamalla levyllä. Missimme esittää kaksi ruotsalaista kansanlaulua — ruotsiksi. Levyn toisella puolella on viulusooloja. Värmlannin laulua ja Sibeliusta. Levyä valmistetaan Tanskassa His Master's Voice Scandinavian Companyssa. Lieneekö ollut ensimmäisiä näytekappaleita se, jonka toimittaja Heikki Kahila sai käydessään Tampereella erään muotinäytöksen vuoksi tämän kuun alussa.

Neiti Östring on saamamme tiedon mukaan ollut yhteydessä myös Musiikki-Fazeriin, jonne tiettävästi odotetaan näytettä uskonnollisen herätyksen kokeneen Satu Ö:n laulutaidosta.

Onnistunut matka

Edellisessä numerossamme kerroimme, että Nikkilän mielisairaalasta lähtee 17 potilaan ryhmä Mallorcalle ja, että Hymylehti on lupautunut kustantamaan kolmen potilaan matkat. Mallorcan matka on tapahtunut tosiasia ja lehtemme sairaalalle lahjoittamat varat on käytetty toisen matkan kulujen peittämiseen. Toinen ryhmä on parhaillaan Torremolinoksessa, jossa oleskelu kestää kaksi viikkoa.

Sairaalan johtava ylilääkäri Erkki Lehtosuo kertoi matkan sujuneen erinomaisesti. Mitään häiriöitä ei tapahtunut ja potilaat olivat matkasta kiitollisia. Potilaiden kertoman mukaan matka oli elämys, jota saa sulatella kauan. Piristävä vaikutus on ollut erittäin huomattava. Eräskin nuori mies pääsi heti matkan jälkeen työhön ja on sanonut heti alkavansa säästää päästäkseen toisen kerran omin neuvoin etelän maille.

Ryhmä asui ensimmäisen luokan hotellissa, jonka johto on lähettänyt kiitoskirjeen. Minkäänlaista huomiota potilaat eivät herättäneet ja he käyttäytyivät mallikelpoisesti (verrattuna esimerkiksi suomalaisiin keskivertoryhmiin). — Kokemukset olivat yksinomaan erittäin myönteisiä ja me olemme varmoja siitä, ettei rahamme mene hukkaan tässä suuriarvoisessa työssä. Ylilääkäri Lehtosuo on luvannut kertoa lukijoillemme vielä lisää, kunhan toinen ryhmä on palannut matkaltaan.

Mannekiini sekoitti Sarpanevojen perheonnen

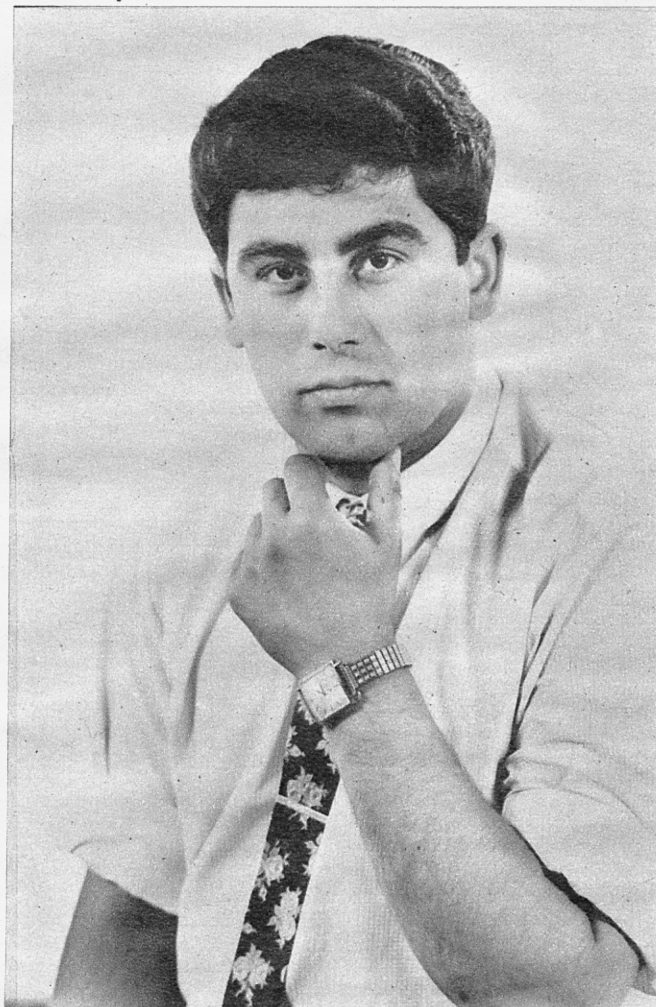
Taiteilijaparinkunta Pi ja Timo Sarpanevan avioliitto on täysin karilla. Timo Sarpaneva on seurustellut niin perusteellisesti nuoren mannekiinitähtösen Marjatta Svennevigin kanssa, että tyttö saa vauvan pikapuoliin. Timo menisi halukkaasti hänen kanssaan vihille, mutta vaimo Pi ei anna millään ehdolla suostumustaan. Pi Sarpaneva on realistinen nainen. Hän ei anna aloittelevien mannekiinien sekoittaa omia, henkilökohtaisia suunnitelmiaan. Marjatta Svennevig puolestaan ei ollut osannut edes kuvitella, että hän joutuisi synnyttämään aviottoman lapsen.

Taisto Tammen terveiset

Tangokuningas Taisto Tammi lähettää lehtemme kautta terveiset ystävilleen kautta maan ja valittaa samalla, että vakava sairaus, joka johti leikkaukseen huhtikuun alkupäivinä, on estänyt häntä saapumasta lukuisiin tilaisuuksiin maalis- ja huhtikuun aikana. Useimmat järjestäjät ovat suhtautuneet ymmärtäväisesti sairauden aiheuttamaan poissaoloon keikoilta — yhtä lukuunottamatta, mutta tämänkin kanssa on asia jo sovittu lehtemme mennessä painoon. Huhtikuun lopulla Taisto laulaa taas teräskunnossa ja ilahduttaa ihailijoitaan uudella levytyksellä.

* *

Juhani Kotajärvi on saanut Pohjanmaalla tittelin »Pohjanmaan Herttua». Tämä ristittiin Kaleidoskooppilähetyksessä, mihin pohjanmaanpojat olivat lähettäneet käskyn valitsemastaan herttuasta. Herttua-nimitys periytyy kertoman mukaan siitä, että kun Grön on kuningas ja Taipale prinssi tangojen alalla, niin Pohjanmaan pojat tekivät Kotajärvestä Herttuan.

Jukan uudet vaatteet

Folk-linjoilta esiin työntynyt nuorisolaulaja Jukka Kuoppamäki on murtanut ennakkoarviot ja -käsitykset »tulemalla uudelleen» levytyksellään »Ruby tuesday» ja »Natthew and son». Eräässä haastattelussa Jukka kertoi jokin aika sitten ryhtyvänsä tavoittelemaan poplinjaa kuolemaisillaan olevan folkin jälkeen. Siellä täällä ravisteltiin päitä varoittava sävy äänessä — radikaali muutos onnistuu perin harvoin.

Muutos on nyt kuitenkin tapahtunut tosiasia. Radion »8-kärjessä»-ohjelmassa 5. päivänä huhtikuuta Jukka Kuoppamäki mursi vallit sijoittumalla levytyksellään toiseksi.

Charmikas Jukka on taas POP. Folk on jäänyt, tilalla on ajankohtainen meno, rehevä murtautuminen dannystisiin lumoihin.

Tamara ja Tarja äideiksi

Tero Aatokseksi ristitään Tamara Lundin ja Aatos Tapalan esikoinen, joka syntyi Ukon päivänä Turun keskussairaalassa. Tietysti isänsä näköinen vesseli painoi 3050 grammaa. Tamara ansaitsi tulipunaiset ruusunsa, sillä samana päivänä hänet kiinnitettiin Suomen Kansallisoopperaan. Tämä seksikäs sihisijä on laulanut jopa kirkkokonsertissa. Taidelauluhan onkin hänen varsinainen alansa.

— — —

Tohtorinrouva Tarja Berggårdh on pyöräyttänyt 3.600 gramman tytön. Tohtori Johan Berggårdh on tyytyväinen tyttäreensä, mutta uudesta kotityrannista huolimatta hän ei aio kokonaan luopua rakkaimmasta harrastuksestaan, purjehduksesta.

Pirkko M: Åke Lindman saamaton

Pirkko Mannola, jonka saksalaiset tuntevat Pirko Manolana, on sylkäissyt kovan herjan Åke Lindmanista. Lausunto on julkaistu länsisaksalaisessa HÖR ZU-lehdessä:

Pirko Manola, iskelmälaulajatar Suomesta, joka työnsä avulla kohosi lastentarhanopettajasta levytysstudioon, on vihainen vakituiselle seuralaiselleen. Vaikka hän on tuntenut miehen jo neljä vuotta (»Joskus olemme kihloissa, joskus taas emme»), tämä ei ole esittänyt Pirkolle avioliittotarjousta. Pirkko on hyvin äkäinen: »Minä aasi olen sanonut El 15 muulle.»

Romylla on surukausi

Saksalainen filmitähti Romy Schneider omistautuu nykyään lähes kokonaan lähes puolivuotiaalle esikoispojalleen Davidille. Rakkaan isänsä kuoleman jälkeen Romy oli aivan lohduton. Hän on julistanut maailmalle, ettei jaksaisi elää ilman lastaan. — Minusta tuntuu kuin katselisin isäni silmiä, kun katson pikku poikani suuria, kauniita silmiä, sanoo Romy. Aviomies Harry Meyen yrittää kaikkensa saadakseen Romyn jälleen entiselleen, mutta se tuntuu olevan vaikeaa. Romy ei pidä siitä, että hänen miestään kutsutaan »herra Schneideriksi». Hän haluaa pysyä miehensä varjossa, koska hänen mielestään mies on perheen pää.

Hymy ja lakko

Hymy ilmestyi juuri ennen kirjaltajalakon alkamista maaliskuussa — hiukan ennen aikaansa. Ja Hymy ilmestyy nyt huhtikuussa lakon tähden hiukan normaalia myöhemmin. Muuta haittaa ei Hymylehden lukijoille tule kotiumaan. Päin vastoin. Huomaatte kai että lehti on saanut lisää sivuja, ja se tulee aivan pian saamaan niitä yhä enemmän. Hymy suurenee ja Hymyn lukijakunta suurenee. Se on oikeata etenemistä, vai kuinka.

Agentti 99 eroaa

Barbara Feldon, joka on tullut tunnetuksi TV-sarjassa »Agentti 86» Maxwell Smartin kollegana, on päättänyt erota miehestään. Hän on ollut onnellisesti (?) naimisissa kahdeksan vuotta Lucien-nimisen valokuvausliikkeen edustajan kanssa. Hän ei pari vuotta sitten halunnut lähteä Hollywoodiin filmaamaan, koska ikävöi New Yorkissa asustavaa miestään. Nyt on kuitenkin niin, että Barbara asuu filmitähtien luvatussa kaupungissa ja aviomies New Yorkissa. He haluavat nähdä toisensa enää vain oikeudessa ...

Hugo-Carlos steriili

Hollannin prinsessa Irenen skandaaliavioliitto espanjalaisen prinssi Hugo-Carlos von Bourbon-Parman kanssa on ajautunut pahasti karille. Irene on yrittänyt kaikkensa palauttaakseen avioliittonsa alkuonnen takaisin, mutta siitä ei ole tullut mitään. Irene haluaisi lapsen yhdyssiteeksi miehensä ja itsensä välille. On kuitenkin tullut ilmi, että hänen puolisonsa on kykenemätön suvun jatkamiseen. Hugo-Carlos harrasti aikoinaan laskuvarjohyppyjä sillä menestyksellä, että loukkaantui pahasti. Tästä oli seurauksena siitoskyvyttömyys. Nyt prinsessa Irene on entistä epätoivoisempi, mutta ponnistelee edelleen urheasti miehensä rinnalla ohdakkeisella polullaan.

Dean Martinin ihmevaimo

Maailman tunnetuin viskisieppo — Dean Martin on ollut 17 vuotta naimisissa Jeannensa kanssa. Villeistä huhuista huolimatta heidän avioliittonsa ei ole koskaan ollut vaakalaudalla. Jeanne ei ole mustasukkainen tytöille, joita hänen miehensä suutelee tulisesti filmeissä ja joiden kanssa hän käy ulkona mainoksen vuoksi. Hän ei myöskään välitä siitä, että Dean ei vie häntä lomamatkoille. Hänestä on hauskaa, että mies viihtyy kotona. Martineilla on 10-vuotias tytär Gina, jolle he ovat aikoneet pikapuoliin hankkia pikku veljen tai sisaren.

HUHTIKUUN

hymy tyttö

SEIJA TASKILA

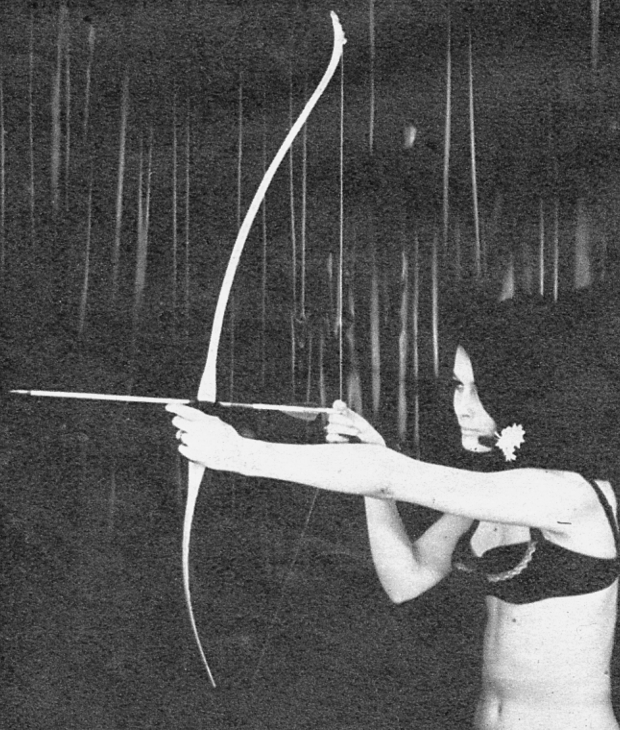

Pohjolan tummaa tenhoa on 18-vuotiaassa oululaisessa Seija Taskilassa. Hän työskentelee suuren rautakaupan konttorissa ja on onnellisesti kihloissa kenttäharmaan kanssa. Kirjallisuuden, tanssin ja musiikin harrastamisen ohessa hän on esiintynyt teatterissa ja mannekiinina, vaikkei olekaan käynyt tavanomaista mannekiinikoulua. Seija on kuulemma äärettömän miellyttävä ...

KUVAT: KAI TUOMINEN

ERIKOISESTI Miehille

postia

Eikö koskaan rahasta

On valitettavaa, että HYMY-lehti julkaisee valheellisia ja harhaanjohtavia tietoja, kuten prostituutiota koskevassa kirjoituksessakin. Tänä vuonnako teidän mielestänne Suomessa laillinen prostituutio lopetettiin? Lisäksi sanotte, että naisia prostituutioon yllyttävä mies saisi »palkinnon». Kyllä ns. sutenöörit saavat palkinnon asemesta linnatuomion.

Eero Amnell
Helsinki

Toimittaja joutuu alituiseen kamppailemaan painovirhepaholaista (ja toisinaan latojan tahallisia koiruuksia) vastaan ja useimmiten jää kaikista oikaisuluvuista huolimatta häviölle. Ohjesääntöistä prostituutioıa ei Suomessa suinkaan lopetettu vuonna 1967 vaan vuonna 1906, siis 60 vuotta sitten. Painovirheen tiliin menee sellainenkin maininta, että »Helsingissä p i d e t ä ä n vuosittain 600—800 prostituoitua». Ei toki p i d e t ä vaan p i d ä t e t ä ä n. Kun jouduin lyhentämään juttuani valmiista ladelmasta, jäi tekstiin paljonkin epätarkkuuksia. Eräs niistä oli lauseessa ». . . naisen prostituutioon yllyttänyttä miestä korkeintaan kuullaan oikeudessa kruunun todistajana ja hän saa tämän kansalaisvelvollisuutensa täyttämisestä vieläpä palkkionkin . . .». Lauseen olisi pitänyt kuulua ». . . mies, joka yllyttää naisen k a n s s a a n prostituutioon» jne. Sutenöörit, jotka hankkivat prostituoiduille asiakkaita sivulta käsin perien tästä välitystoiminnastaan provision, ovat kokonaan eri asia. Heitä rangaistaan ankarasti aivan samoin kuin rangaistaan sellaisiakin henkilöitä, jotka luovuttavat huoneensa maksua vastaan prostituoitujen käyttöön (bordellinpitäjät).

Veikko Ennala

Mistä oikeastaan on kysymys?

Suomessa painiskellaan rannansuojelulain aikaansaamiseksi. Kesähuvilat ja vaatimattomat kesämökit eivät vesiä liiemmälti likaa, ei ainakaan pienipalkkaisten kannata mökkeihinsä vesijohtoja, eikä WC:tä laittaa. Nythän ei olekaan oikeastaan kysymys siitä. On kysymys nimenomaan »maiseman rumentamisesta». Turistit, ehkä harvalukuiset ulkomaalaiset turistitkin karkoitetaan vesiemme päältä ja rantamilta, kun rumat ja ilman arkkitehtiä suunnitellut mökit kuuluvat suomalaiseen rantamaisemaan. Niinhän kuuluu sanonta, jolla rannansuojelulakia puolustellaan.

Suomessa sanotaan olevan yli 60.000 järveä, kyllä riittää maisemaa ilman kesämökkiäkin, joka mökitöntä kaipaa. Jo on aikoihin eletty, kun maisema asetetaan ihmisen edelle . . .

Nykyajan ihminen kuuluu ilmeisesti tehtaaseen, virastoon, romutarhaan, maantietöihin ja peltomaisemaan sekä vapaa-aikanaan neljän seinän sisään töllöttimen ääreen ja huonon rikosopetusfilmin pariin, sairaalaan ja mielisairaalaan, mutta maiseman hän pilaa nimenomaan kesämökkeineen.

Hyvät herrat lainlaatijat, meillä täällä Suomessa on ankara talvi, kova taistelu leivästä, raskas verotaakka, koska avustetaan tämän tässä kesälomamaita, ts. kehitysmaitakin. Talvi on pitkä ja pimeä, kesä lyhyt. Suomalainen tarvitsee kesämökkinsä henkisen ja ruumiillisen voimansa lataajana. Ei ainakaan pienipalkkaisella ole varaa mennä ulkomaille perheineen virkistymään. Nimenomaan kouluikäisille lapsille ja rasittuneille perheenäideille ja -isillekin on oma kesämökki se voimanlähde, josta ammennetaan.

Mitä tulee 300 metrin rantaetäisyyteen, on se liian pitkä, sillä veden näkeminenkin jo rauhoittaa. Jos mennään siihen että viranomaiset määräävät kunkin tapauksen erikseen, voi sattua mielivaltaisuutta. Määrätkööt viranomaiset kesämökin vihreän värin silloin, kun maisema on vaarassa »rumentua», ettei se erottuisi ympäristöstään. Oma pieni tai suuri kesämökki ei järvirikkaassa maassamme varmaankaan estä rakentamasta suurempia yhteisöiden käyttöön varattuja kesänviettopaikkoja. Jos arkkitehdit kärsivät rumien rantamökkien katselemisesta ja työnpuutteesta, piirtäkööt vakiomalleja kunkin järven maiseman mukaan ja huvilan tai mökin rakennuttajan budjettia myötäillen.

A. T.
Kuusankoski

''Lahjomattomat''

Yhdyn HYMYlehden numerossa 3 olleeseen kirjoitukseen »Miksi suosituimmat pois kuvaruudusta?» »Lahjomattomat» on paras tällä kertaa esitettävistä sarjafilmeistä, eikä yhtään sen raaempi eikä väkivaltaisempi kuin mikään mukaan. Ei ainakaan keski-ikäinen ja sitä vanhempi viitsi eikä jaksa katsella ja kuunnella pitkätukkaisten hermojarepivää renkutusta.

Tietysti joskus on paikallaan sekin jos kerran nuoret haluavat sitä, mutta kun sitä tulee aina kun avaa radion tai television, niin alkaa käydä hermoille oikein todenteolla. Ja sitten nuo ainaiset kilpailut ja visailut. Luulisi ettei Suomen televisio muuta osaa järjestääkään.

Television ohjelmat ovat niin paljon huonontuneet viime aikoina, että jos sitä vielä jatkuu, niin ei todella enää kannata lunastaa kallista katselulupaa tyhjän vuoksi. Niin ainakin ajattelee

maaseudun akka

Liukkaan kelin harhaopit

Olen suurella mielenkiinnolla lukenut lehtiä ja etsinyt kirjoituksia ns. höyhenjarrutuksesta, mutta en ole aikaisemmin niitä nähnyt ennen kuin Hymylehti tarttui asiaan. (On asiaan jo moni muukin lehti tarttunut meidän jälkeemme — toim.huom.) Kiitokseni toimitusjohtaja Urpo Lahtiselle pääkirjoituksesta helmikuun Hymylehdessä.

Itse en ole ajanut autoa ammattimaisesti kuin 13 vuotta ja viimeiset viisi vuotta olen kuljettanut linja-autoa ja olen sitä mieltä ettei höyhenjarrutus sovi edes kaupungin liikenteen rytmiin.

Teidän edessänne matelee ajoneuvojono ja katu on liukas. Mielestänne teillä on riittävä välimatka edelläajavaan, viereisellä kaistalla on toinen jono. Ajatellaan nyt, että teidän jononne pysähtyy jostain syystä tavallista nopeammin. Noudatatte Taljan höyhenjarrutusta — ette voi tietää mihin autonne liitää, sillä se menee joko viereisen auton kylkeen tai edellä ajavan perään. Autonne on täysin ohjauskyvytön ja liukuu kadulla Taljan turvin. Myös moottoriteillä olen todennut höyhenjarrutuksen jopa hengenvaaralliseksi.

Käyttäkää vanhaa opittua tapaa ja vaihtakaa pienemmille vaihteille hiljentäessänne vauhtia. Näin olette autonne herra ja hallitsija. Mikäli käytätte höyhenjarrutusta, on autonne herra ja hallitsija ja se vie Teidät mihin sattuu vastatoimenpiteistä huolimatta.

Toivotan turvallista matkaa ja kuullessanne jotain höyhenjarrutuksesta unohtakaa se välittömästi.

Johannes A. Roisko

Kunta ruumiinryöstäjänä hyvinvointivaltiossamme

Me pidämme maatamme hyvinvointivaltiona, korkean elintason ja suuren sivistyksen kehtona. Me koulutamme lapsiamme, me vietämme perhejuhlia suuren maailman tapaan, me lähdemme kesälomalle Keski-Eurooppaan ja ainakin äitienpäivänä ja syntymäpäivänä käymme viemässä vanhuksillemme kukkia. Me ylpeilemme kouluista, joita nousee kuin sieniä sateella, me ylpeilemme pilvenpiirtäjäsairaaloista, turvalliseksi vakuutetusta elämästämme, valoisista ja uudenaikaisista vanhainkodeistamme.

Mutta mitalilla on toinenkin puoli; puoli, joka vetää likaisen verhon kaikkien eläketurvahaihattelujen ja metrosuunnitelmien eteen. Seuraava kertomus liikuttanee monia. Olkaa varuillanne!

— Vanha vaari oli joutunut sairaskotiin. Hänen puolisonsa asui pienessä kodissaan (hän ei kyennyt yksin hoitamaan sairasta miestään) ja vieraili usein miehensä luona. Merkkipäivänä hän sitten kerran vei mukanaan yllätyksen: kultakellon, jonka hinnan hän oli säästänyt niukoista eläkerahoistaan. Jonkin ajan kuluttua vaari kuitenkin kuoli, mummo jäi yksin suruunsa. Hänen suruaan ei suinkaan lievittänyt se, että kultakello, jonka hän juuri oli lahjoittanut miehelleen, otettiin pois. Kuka oli tämä ruumiinryöstäjä? Velkojako? Aivan oikein, velkoja tavallaan, nimittäin k u n t a. Sama kunta, jolle vaari parhaina päivinään oli maksanut veroa, oli tullut nyt mukaan peliin yhä vielä vaativana ja vei kaiken arvokkaan, mitä vaarilla oli ollut: kultakellon, sormukset . . .

— Halpamainen menettely pilaa aina mitalin kiillon. Onko tämä sivistynyt, edistyvä kunta niin köyhä, että se on

vailla köyhien eläkevaarien ja -mummojen vihkisormuksia ja kelloja? Mieleen tulevat keskitysleirien ruumiinryöstöt, joille koko maailma pudisti ja pudistaa jatkuvasti halveksien päätään. Mutta nyt elämme korkean elintason aikaa! Nyt ei tapahdu mitään syvästi halveksittavaa!

* * *

— Vanha leskirouva, joka on elänyt elämänsä perheenemäntänä eikä saa enää muuta kuin kansaneläkettä, säästää rahaa omia hautajaisiaan varten. Hän tekee noin siitä huolimatta, että hänen kuukausiansionsa rajoittuvat pariin kymppiin, sillä hänkin on sairaskodin asukki ja eläke menee ylläpitokustannuksiin. Toisella hänen lapsistaan on suuri perhe ja toisen tulot liian pienet. Kuinka on, kun aika mummosta jättää? Tuleeko taas kunta ja vie vähäisistä eristä kootut säästöt, nyt jo lähes puolituhatta markkaa? Toteutuuko mummon haave hautajaisista, joiden takia hänen lastensa ei tarvitse elää puutteessa vai estääkö toteutumisen kunta. Katsooko kunta, ettei kansaneläke sille riitä ja ryöstää sen vuoksi ruumiita?

— On inhottavaa joutua pohtimaan tällaisia asioita; on inhottavaa kuulla tällaista tapahtuvan; on kerrassaan karmaisevaa todeta tällaista meidän vaurastuvassa yhteiskunnassamme, hyvinvointivaltiossa.

Vox Fennica

Toimittaja Veikko Ennala

Luettuamme sattumalta artikkelinne »Kun avioliitto alkaa maistua puulle» olimme todella järkyttyneitä niistä »ajatuksista» joita olitte soluttanut sinne väliin.

Onko suomalaisen miehen sielunelämä todellä noin alkukantaisella tasolla? Eikö miehelle avioliitto tosiaankaan merkitse muuta kuin oman seksuaalisen tarpeen tyydyttämistä keinolla millä tahansa?

Jos näin on, niin miksi siihen tarvitaan avioliittoa ollenkaan. Eikö silloin olisi paljon parempi aina kääntyä prostituoitujen puoleen. Heissähän on kyllä varaa valita ja näin tulisi varmaan »vaihteluakin» tarpeeksi.

Olemme kuitenkin vakuuttuneita siitä, että nuo »ajatukset» ovat Teidän henkilökohtainen kantanne, joka tuntuu lievästikin sanottuna irstaalta.

»Ajatuksistanne» loistaa kovin selvästi oman itsenne ja kaltaistenne epänormaalien miesten puolustuspuhe. Monet käsityksenne ovat katetta vailla ja nähtynä kieroonkasvaneen ihmisen tavoin.

Emme tiedä oletteko itse avioliitossa, ilmeisesti. Siispä kysykää toki vaimonnekin mielipidettä asiasta.

Porissa 21.2.1967
Rouvat Laakso & Koskela

Kiitän rouvia Laakso ja Koskela heidän juttuani »Kun avioliitto maistuu puulta» koskevasta kirjeestään. Heillä on täsmälleen sama oikeus tuoda julki oma käsityksensä asioista kuin minullakin enkä ole pahoillani edes siitä, että saan kuulla olevani kieroon kasvanut irstailija. Pahempaankin on lehtimiehen tukalassa virassa totuttava etenkin silloin, kun pyrkii rehellisyyteen. Käsityksiä on muuten lähes yhtä paljon kuin ihmisiäkin. Tilanpuute estää tässä yhteydessä julkaisemasta esim. erään jyväskyläläisen rouvan kirjettä, jossa hän puolestaan pitää minua moukkana koska »luulen», ettei aviovaimokin kaipaisi vaihtelua. En ole sellaista luullut mutta nytpä sen sitten tiedän. Tilastollisen Päätoimiston laatimista luetteloista, jotka koskevat Suomessa vuosittain purkautuvien tuhansien avioliittojen syitä, käy selville, että uskottomuus on ensisijainen aihe. Montako tuhatta uskottomuustapausta annetaan anteeksi ja moniko tuhat pysyy salassa, sitä voimme vain kauhistellen arvailla. En vain ymmärrä, miksi tämän tosiasian tunnustaminen ja pohdinta asiantilan korjaamiseksi olisi epänormaalia.

Toivotan rouville Laakso ja Koskela hyvää kevättä ja ennen kaikkea koko sydämestäni sitä, että heidän omat avioliittonsa jatkuisivat edelleenkin harmoonisina, ehjinä ja kaikin tavoin rikkaina. Ja Jumala varjelkoon minua ajatukselta, että porilaisrouvien kirjeen todellisena motiivina olisi salainen pelko, ettei näin kävisikään.

Veikko Ennala

Jk. Lisäänpä vielä, että noin kuukausi sen jälkeen, jolloin olin ollut haastattelemassa ylilääk. Martti Paloheimoa, pilkulleen samaa teemaa käsiteltiin televisiossa ohjelmassa »Lähimmäinen» otsikolla »Arkaluontoinen asia». Keskustelijana muuten myös tri Paloheimo. Ohjelma esitettiin sittemmin vielä uudelleenkin.

Kustannusosakeyhtiö Otavan syväpaino, Helsinki 1967

PIKKU PIKKU BIKINIT

James Bondin seksikkäät ystävättäret ovat saaneet aikaan bikinivillityksen. Ne ovat tulevana kesänä entistäkin pienemmät. Rohkea nainen pukeutuu nyt bikineihin saadakseen runsaasti niin rusketusta kuin huomiotakin osakseen. Materiaalina bikineissä käytetään erityisen paljon ohutta joustavaa froteeta, myös puuvilla on edelleenkin mukana kuvassa – tänä keväänä entistäkin värikkäämpänä. Hyvinpukeutuvaa naista ajattelevat muotisuunnittelijat ovat luoneet bikinien seuraksi pieniä rantaviittoja organzasta, shifongista ja muista läpinäkyvistä materiaaleista.

Taustaideana on monessakin tapauksessa vanhat bikinit, mutta koska kaikki eivät bikineissä viihdy, ovat suunnittelijat keksineet heille hauskoja vaihtoehtoja. Hiukan verkkoa, hauskoja läpinäkyviä kuviokudoksia, ovelia solkikiinnityksiä. Tietenkin on tarjolla vanhaa kunnon klassillista yksimittaista uimapukuakin entistä paremmin istuvina. Suunnittelijat tekevät todella hyvää työtä saadakseen naisen näyttämään tyylikkäältä uimarannallakin. Muuten, te, joka rusketutte huonosti, välttäkää valkoista uimapukua, niin kaunis kuin se olisikin.

KESÄN UUSI UIMAPUKU

Kello tai koru edullisesti

KYMMENEN
MARKKAA

Lahjamme Teille: tämä kymppi käy yhdestä osamaksusta.

Leikatkaa kymppi irti ja lähettäkää se ja kuponki meille jo tänään. Silloin olette maksanut jo 10 mk ja saatte tilaamanne kellon tai korun 3 päivän kuluessa

1 AUTOMATIC – miesten kello. Itsevirittyvä, vesitiivis, iskunkestävä, magnetisoitumaton. Automaattinen päivyri siirtyy tarkalleen klo 24. 25-kivinen ankkurikoneisto. Kuori ruostumatonta terästä tai kultadubleeta. Hinta 220 mk.
Kuukausittain **20:—**

2 SPORT – miesten kello. 21-kivinen tarkkuusankkurikoneisto. Iskunkestävä, magnetisoitumaton. Vesitiivis, ruostumaton panssarikuori. Neroflexranneke ruostumatonta terästä. Hinta 95 mk.
Kuukausittain **10:—**

3 NIDOR VIBRAFLEX – miesten kello. Nyt Suomen ostetuimpia rannekelloja. 17-kivinen ankkurikoneisto, automaattinen selvä päivyri. Vesitiivis, iskunkestävä, magnetisoitumaton. Kultadubleeta. Voimakkaasti hohtava, pirstoutumaton lasi. Kellotaulu joko mustana tai vaaleana. Hinta 95 mk.
Kuukausittain **10:—**

4 SEINÄKELLO todella edulliseen hintaan! Jakarandapuuta, kaunis koriste jokaisella seinällä. Kellotaulu lasin alla. 8 vrk. vetokoneisto. Lyönti täysi- ja puolitunneittain. Koko 23 x 32 cm. Hinta 160 mk.
Kuukausittain **20:—**

9 NAISTEN KULTAKELLO. Kello ja ranneke 18 kar. kultaa. Timanttihiottu erikoislasi. Iskunkestävä, magnetisoitumaton. Hinta 495 mk.
Kuukausittain **40:—**

Lahjakupongin voimassaoloaika on 2 kk.

7 NIDOR – naisten kello. Timanttihiottu lasi. 17-kiv. ankkurikoneisto. Iskunkestävä, magnetisoitumaton. Kultadubleeta. Hinta 125 mk.
Kuukausittain **10:–**
Sama kello 18 kar. kultaa. Hinta 195 mk.
Kuukausittain **15:–**

8 MONITOR – naisten kello. Ruostumaton, vesitiivis. Iskunkestävä, magnetisoitumaton. Murtumaton kestojousi. 17 kiveä. Joustava metalliranneke. Hinta 95 mk. Kuukausittain **10:-**

5 **EBEL PRESIDENT. Nelikulmainen, vuoden kellomuotia. Erittäin tyylikäs malli, jossa on hopeoitu kellotaulu ja kultaiset numerot ja osoittimet. Ebel on Transairlentoyhtiön virallinen ajannäyttäjä. Hinta 240 mk.**
Kuukausittain 20:—

6 MONITOR – miesten kello. Kellon kuori ja joustava ranneke kultadubleeta. 17 kiveä. Iskunkestävä, magnetisoitumaton. Hinta 140 mk.
Kuukausittain **10:—**

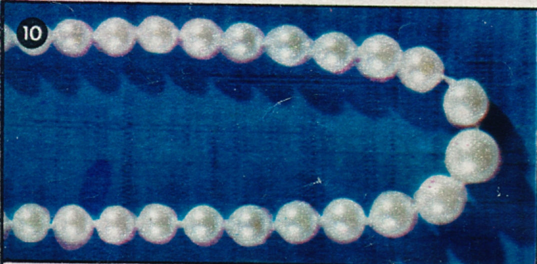
11 BISMARCK – taottu kultainen ranneketju. Kotelolukolla varustettu.
4,2 mm = 90 mk
5 mm = 110 mk
Kuukausittain **10:—**

12 Kultainen rannerengas, puolipyöreä. Varaketju.
7 mm = 132 mk
8 mm = 140 mk
10 mm = 155 mk
12 mm = 182 mk
Kuukausittain **20:—**

TILATKAA TÄNÄÄN! TOIMITUS HETI!

Kaikilla kelloilla on yhden vuoden kirjallinen takuu.

Ranneketjut ja -renkaat ovat 14 karaatin kullasta valmistettuja ja tarkistusleimattuja.

10 **Tyylikäs, japanilaisista viljellyistä helmistä valmistettu aito helminauha. Helmikoristeinen lukko. Hinnat 90 mk tai 110 mk helmien koosta riippuen.**
Kuukausittain 10:-

Pohj.Espl. 35
H:ki 10

Lähettäkää allekirjoittaneelle heti 8 päivän palautusoikeudella ja vuoden takuulla kello tai koru n:o .... Hinnasta maksan vastaanottaessani .... mk ja sitten .... mk/kk, kunnes koko hinta .... mk on maksettu ja omistusoikeus siirtynyt myyjältä minulle. Hinnan suoritan käteisellä ...., jolloin saan maksusta 10 % alennuksen.

....../...... 196.... Toimituspäivä ....

Nimi: ....

Arvo tai ammatti: ....

Osoite: ....

Postiosoite: ....

HYMY N:o4